

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๗)

ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ในจังหวัดสุรินทร์
สิงหาคม ๒๕๖๕

คำนำ

ตามที่กฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดไว้ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากองการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด นั้น

ดังนั้น การกำหนดขอบเขตการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่กำหนดไว้ จึงเริ่มตั้งแต่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดต้องจัดเตรียม รวบรวม ศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันโดยเฉพาะการศึกษาแผนพัฒนาด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรในระดับต่างๆ และสภาพปัญหาความต้องการของพื้นที่ เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและจัดทำปฏิทิน กำหนดกรอบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการดำเนินงานในเรื่องการจัดทำแผนทุกระดับ และจึงจัดให้มีการประชุมคณะทำงานที่ได้มีการแต่งตั้งหรือเป็นการประชุมหัวหน้าส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาปฏิทินและกรอบการดำเนินงานในการกำหนดกลไกหรือกำหนดรายละเอียดในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด พร้อมทั้งสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด นำข้อมูลที่ได้มีการวิเคราะห์แล้วใช้ประกอบกัน เพื่อใช้ประกอบในการประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น รับฟังปัญหา ความต้องการ ความคาดหวังจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เพื่อนำมาประมวลประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งเมื่อได้ร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดแล้ว สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมีการจัดเวทีประชาพิจารณ์เกี่ยวกับร่างแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดแล้วนำข้อคิดเห็นนั้นมาปรับปรุงแก้ไข เกษตรและสหกรณ์จังหวัดในฐานะเลขานุการคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด นำร่างแผนฯ เสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อขอความเห็นชอบ เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้วจึงจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดฉบับสมบูรณ์ แล้วมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติและการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปได้รับทราบ โดยทุกขั้นตอนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ และหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ภายในจังหวัดเป็นหน่วยงานสนับสนุน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรฯ ได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนา เพื่อมุ่งสู่ “ผู้นำเกษตรสมัยใหม่ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน รุ่งเรืองด้วยเกษตรอินทรีย์ สู่คุณภาพชีวิตที่ดี” กำหนดประเด็นการพัฒนาที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเพื่อยกระดับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ด้วยเกษตรสมัยใหม่ที่สามารถพัฒนาควบคู่ไปกับเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อประโยชน์สูงสุดของชาวสุรินทร์ ต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	ก
สารบัญรูปภาพ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑) ที่มา	๒
๒) ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๓
๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๓
๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ	๖
๒.๔ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๗
๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)	๘
๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทย ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐	๙
๒.๗ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๑๒
๒.๘ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๑
๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๒๑
๒.๑๐ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๒๒
๒.๑๑ เป้าหมายและประเด็นแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๑ (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๒๗
๒.๑๒ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๙
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	
๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	
๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัดสุรินทร์	
๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์	
๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๓๓
๒) อาณาเขต	๓๓
๓) สภาพพื้นที่	๓๔
๔) ลักษณะดิน	๓๕
๑.๑.๒ ลักษณะทางภูมิอากาศ	๓๕
๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๓๗
๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ	๓๘

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๑.๒ ข้อมูลด้านปกครองของจังหวัดสุรินทร์	
๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง	๔๑
๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร	๔๒
๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	
๑.๓.๑ ประเพณีและวัฒนธรรม	๔๒
๑.๓.๒ ศาสนา	๔๓
๑.๓.๓ การศึกษา	๔๓
๑.๔ ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	
๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง	๔๓
๑.๔.๒ ไฟฟ้าและประปา	๔๔
๑.๔.๓ ด้านกักกันของจังหวัด	๔๔
๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ	๔๔
๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	๔๕
๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	๔๖
๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	
๒.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	๔๗
๒.๒ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๔๘
๒.๓ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์	
๒.๓.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔	๕๒
๒.๓.๒ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔	๕๒
๒.๓.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๓	๕๓
๒.๓.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์(GI)	๕๓
๒.๓.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	๕๖
๒.๓.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัดสุรินทร์	๕๙
๒.๓.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตร	๖๐
๒.๔ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๖๒
๒.๕ จำนวนราษฎรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๖๒
๒.๖ การจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕	๖๒
ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	๖๕
ส่วนที่ ๔ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุรินทร์(พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)	๗๗
ส่วนที่ ๕ โครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของจังหวัดสุรินทร์	๘๕

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๔	๓๖
ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔	๓๖
ตารางที่ ๓ แหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดสุรินทร์	๓๗
ตารางที่ ๔ พื้นที่ป่าไม้จังหวัดสุรินทร์	๓๙
ตารางที่ ๕ แสดงรายชื่อป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดสุรินทร์	๔๐
ตารางที่ ๖ แสดงรายชื่ออุทยานแห่งชาติจังหวัดสุรินทร์	๔๐
ตารางที่ ๗ แสดงรายชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์จังหวัดสุรินทร์	๔๐
ตารางที่ ๘ แสดงแหล่งธรรมชาติทางธรณีวิทยาจังหวัดสุรินทร์	๔๑
ตารางที่ ๙ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดสุรินทร์	๔๑
ตารางที่ ๑๐ จำนวนประชากรของจังหวัดสุรินทร์ปี ๒๕๖๓	๔๒
ตารางที่ ๑๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต	
พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๓	๔๕
ตารางที่ ๑๒ สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดสุรินทร์	๔๖
ตารางที่ ๑๓ การใช้ที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดสุรินทร์	๔๘
ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ชลประทานจังหวัดสุรินทร์	๔๙
ตารางที่ ๑๕ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๔๙
ตารางที่ ๑๖ แหล่งน้ำใต้ผิว (บ่อน้ำบาดาล) จังหวัดสุรินทร์	๕๐
ตารางที่ ๑๗ ด้านการปลูกเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔	๕๒
ตารางที่ ๑๘ ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔	๕๒
ตารางที่ ๑๙ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔	๕๓
ตารางที่ ๒๐ แสดงรายชื่อผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย (ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ ทะเบียนเลขที่ สข ๕๑๑๐๐๒๓)	๕๔
ตารางที่ ๒๑ แสดงรายชื่อผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ทะเบียนเลขที่ สข ๕๐๑๐๐๒๒)	๕๕
ตารางที่ ๒๒ พื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ จำแนกตามชนิดสินค้า	๕๖
ตารางที่ ๒๓ มาตรฐาน GAP จำแนกตามชนิดสินค้า	๕๗
ตารางที่ ๒๔ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกษ) ด้านปศุสัตว์	๕๗
ตารางที่ ๒๕ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านปศุสัตว์	๕๘
ตารางที่ ๒๖ สินค้า OTOP จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประเภท	๕๙
ตารางที่ ๒๗ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตร	๖๐
ตารางที่ ๒๘ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	๖๒
ตารางที่ ๒๙ จำนวนปราชญ์ชาวบ้าน	๖๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๐ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework	๖๕
ตารางที่ ๓๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	๗๐
ตารางที่ ๓๒ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ	๗๖
ตารางที่ ๓๓ สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๘๕

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ ๑ แผนที่จังหวัดสุรินทร์	๓๓
รูปภาพที่ ๒ แสดงสภาพพื้นที่จังหวัดสุรินทร์	๓๔
รูปภาพที่ ๓ แสดงแผนที่ทรัพยากรดินของจังหวัดสุรินทร์	๓๕
รูปภาพที่ ๔ สภาพลุ่มน้ำ จังหวัดสุรินทร์	๓๘
รูปภาพที่ ๕ พื้นที่ป่าไม้จังหวัดสุรินทร์	๓๙
รูปภาพที่ ๖ แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด ปี ๒๕๖๒	๔๗
รูปภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน (บ่อบาดาล) จังหวัดสุรินทร์	๕๑
รูปภาพที่ ๘ แสดงปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล จังหวัดสุรินทร์	๕๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ทิวา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔(๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ คุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔(๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕(๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนำนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดย

มุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “**ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน**” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็น คนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลา ของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๐๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง (๐๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** (๐๔) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (๐๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (๐๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ^๒ เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนา ประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ (๐๑) ความมั่นคง (๐๓) **การเกษตร (หลัก)** (๐๕) การท่องเที่ยว (๐๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๐๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และ ดิจิทัล (๐๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๐๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๕) พลังทาง สังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการ ประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (๐๓) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและ การแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาค เกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐).

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยง ไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการ ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและ ต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และ เชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกย่องให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตร ชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรรวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ย

ร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มี

รายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกร ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ^๓ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุปใน ๖ มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี ๑๓ ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ฉบับ ได้แก่ (๒) การบริหารราชการแผ่นดิน (๓) กฎหมาย (๕) เศรษฐกิจ

^๓ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (๒๕๖๔, ๒๕ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง.

(หลัก) (๖) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๗) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงาน คุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และ ลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

- ๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- ๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
- ๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค
- ๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาค อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

๒.๔ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทัน่วงที่ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลัก ไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลาย หน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ** ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทย สู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๑ หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะ หุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้าง การท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทย ต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคม และโลจิสติกส์ของภูมิภาค

^๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

๒.๕ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

^๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๐, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙).

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

๒.๖ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐^๖ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand ๔.๐ ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เป็นการพัฒนารายได้ ๔ + ๑ สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น ๑ ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (Nurture) ภายใต้กลไกตุ๊กตา ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์

๒. การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม

๓. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น

^๖ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (๒๕๖๕, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐.

๔. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเพื่อแม่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินหน้าไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
๒. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
๓. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน
๔. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
๕. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุลาการ เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
๖. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
๗. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
๘. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพีซีในโรงงานอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. สาขาการเกษตรและอาหาร

๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า

๒) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)

๓) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช

๔) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

๕) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

๖) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

๗) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

๒. สาขาสุขภาพและการแพทย์

๑) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

๒) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการการแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

๓) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ

๔) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

๕) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และปรับรูปแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

๖) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์และสุขภาพ

๓. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

๑) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไกการกำหนดราคาคาร์บอน การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

๒) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๓) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

๔. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

๑) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมค่าใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่นำเสนอจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเวนต์ (Event) ขนาดใหญ่

๕. เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน

๒) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่

๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ

๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ

๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาชิ้นส่วนเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG

๒. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๓. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ

๔. การพัฒนาเทคโนโลยีชิ้นส่วน

๒.๗ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐^๗

ภาคเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศ” ตามแนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ สานสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ สุขภาวะดี วิถีชีวิตยั่งยืน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาสู่การเป็นระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ Creative LANNA ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง

^๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๔, กรกฎาคม). ร่างกรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐.

๒. พัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการบนฐานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม
๔. เสริมศักยภาพของเมืองและพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเอื้อต่อการอยู่อาศัย
๕. พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาผู้สูงอายุสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (Active Aging) และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน
๖. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำที่มีความสมดุล ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน ปัญหาลิงแวดล้อมเมือง

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง** ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของทั้งประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่ราบ ๒๑.๙ ล้านไร่ ทำการผลิตพืชสำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง และภาคเหนือตอนบน ๑๐.๖ ล้านไร่ เป็นพื้นที่สำคัญในการผลิตพืชผักและผลไม้

๒. **สัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าสัดส่วนของประเทศ ช่วยลดความเสี่ยงของภัยแล้ง** ในปี ๒๕๖๒ ภาคเหนือมีพื้นที่ชลประทานรวม ๑๐.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๗.๘ ในปี ๒๕๕๙ โดยมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๓๑.๓ สูงกว่าระดับประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๓. **ผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรต่ำ เมื่อเทียบกับผลิตภาพแรงงานในสาขาการผลิตอื่น** โดยผลิตภาพแรงงานภาคเกษตรภาคเหนือในปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๒,๑๑๒.๕๖ บาทต่อคน ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมเท่ากับ ๒๙๓,๘๕๒.๕๖ บาทต่อคน และภาคบริการเท่ากับ ๑๖๐,๖๗๖.๘๘ บาทต่อคน รวมทั้งมีมูลค่าเศรษฐกิจต่ำ โดยในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณท์มวลรวมภาคการเกษตรภาคเหนือมีมูลค่า ๓๓๓,๑๙๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๕.๖ ของผลิตภัณท์มวลรวมภาคเหนือ

๔. **กระบวนการผลิตการเกษตรเริ่มปรับเปลี่ยนสู่การเกษตรสร้างมูลค่า** เกษตรกรมีการปรับกระบวนการผลิตสู่เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์มากขึ้น ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใส่ใจในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และมีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิต อาทิ การใช้โดรน การใช้แอปพลิเคชันทดแทนแรงงานเกษตรที่สูงวัย ซึ่งจะเป็นการพัฒนาสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะที่มีการบริหารจัดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ
๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา
๓. พัฒนาผลิตภัณท์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
๔. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
๕. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน
๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาคความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. มีบทบาทเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่เป็นพืชเชิงเดี่ยว พึ่งพาน้ำฝน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลผลิตภาพต่ำ ในขณะที่เกษตรกรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงาน ในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์การเกษตร มีมูลค่า ๓๐๘,๕๗๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๓ ของผลิตภัณฑ์ภาค พืชหลักที่สำคัญของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมและใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี สำหรับการปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ ๘๐.๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (จังหวัดยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐.๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๖๓.๘๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่พื้นที่ค่อนข้างราบ เหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขาและมีพื้นที่ฟาร์มขนาดเล็กมากประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาคซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครพนม กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๒.๐ ๑๒.๓ ๑๓.๑ และ ๑๓.๒ ไร่ต่อครัวเรือน ตามลำดับ

๓. การเพิ่มพื้นที่ชลประทานมีข้อจำกัดด้านกายภาพไม่สามารถพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๖๒ พื้นที่ชลประทานประมาณ ๗.๙ ล้านไร่ และมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๒.๓ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยพื้นที่โครงการชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มีสัดส่วนร้อยละ ๓๓.๙ ๓๑.๓ และ ๑๙.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาค ตามลำดับ แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๑๒.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้งและชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้น้ำท่วมพืชผลเสียหาย

ภาคกลาง

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานการผลิตสินค้าและบริการมูลค่าสูง” ที่เติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นฐานอุตสาหกรรมขั้นสูงที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถออกแบบและพัฒนาขึ้นเอง

๒. พัฒนาและยกระดับภาคกลางไปสู่การเป็นแหล่งเกษตรสมัยใหม่และศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรของประเทศ

๓. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้เข้าสู่ตลาดท่องเที่ยวคุณภาพ

๔. พัฒนาภาคกลางเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

๕. พัฒนาการผลิตกำลังคนให้มีทักษะรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๖. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๗. พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. ภาคกลางมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยภาคกลางเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการทำการเกษตร จึงมีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลาง และภาคอื่นๆ มีสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีศูนย์วิจัยข้าวตั้งอยู่ที่หลายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี ลพบุรี ราชบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีคำสั่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตลาดปลาสุวพันธ์ จังหวัดอ่างทอง และตลาดมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคกลาง ผนวกค่าประจำปี ๒๕๖๒ ประมาณ ๒๒๖,๓๕๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๙๕,๙๐๖ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๙ ภาคเกษตรของภาคกลางมีส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค และร้อยละ ๑๖.๕ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของประเทศ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคกลางในช่วง ๓ ปี แรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ขยายตัวร้อยละ ๓.๙ สูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่หดตัวร้อยละ ๒.๓ ต่อปี สำหรับปัญหาสำคัญของการทำเกษตรภาคกลางที่ยังต้องดำเนินการแก้ไข คือ รูปแบบการผลิตเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ใช้สารเคมีจำนวนมาก มีปัญหาดินที่เสื่อมโทรมและหลายพื้นที่มักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง ปัญหาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรม และที่อยู่อาศัยมากขึ้นตามแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของภาคกลางลดลง นอกจากนี้แนวโน้มต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรของภาคกลางมีสูงขึ้นจากค่าจ้างแรงงานและราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งค่าจ้างในการทำการเกษตรต่างๆ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้พัววัยหนุ่มสาวแล้ว จึงใช้การทำการเกษตรในรูปแบบการจ้างดำเนินการมากขึ้น เช่น การจ้างเตรียมดิน และการจ้างเก็บเกี่ยว เป็นต้น

๒. ภาคกลางถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง แหล่งการทำเกษตรที่สำคัญของภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๑๔.๖ รองลงมาได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ ๑๑.๗ กาญจนบุรี ร้อยละ ๑๐.๙ ประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ ๙.๖ และนครปฐม ร้อยละ ๘.๙ สินค้าเกษตรด้านพืชที่สำคัญของภาคกลาง ได้แก่ ข้าว แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ จังหวัดสุพรรณบุรี ชัยนาท และพระนครศรีอยุธยา มันสำปะหลัง แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี และลพบุรี อ้อยโรงงาน แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี และสุพรรณบุรี สับปะรดโรงงาน แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แหล่งปลูกที่สำคัญได้แก่ จังหวัดลพบุรี และสระบุรี นอกจากนี้ยังมี ถั่วเขียว เป็นพืชส่งออกสำคัญที่ทำรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ โดยแหล่งผลิตถั่วเขียวที่สำคัญของประเทศอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งจังหวัดที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมากที่สุดของภาคและของประเทศคือ จังหวัดนครปฐม รองลงมาคือ สมุทรสาคร ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา ได้แก่ ลพบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี และนครปฐม โคเนื้อ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดกาญจนบุรี

รองลงมา ได้แก่ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี และสุพรรณบุรี **สุกร** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดราชบุรี รองลงมา ได้แก่ นครปฐม สุพรรณบุรี ลพบุรี และสระบุรี **เปิดเนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา ได้แก่ นครปฐม ลพบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี **เปิดไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสุพรรณบุรี รองลงมา ได้แก่ อ่างทอง นครปฐม ชัยนาท ลพบุรี และพระนครศรีอยุธยา **ไก่เนื้อ** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดลพบุรี รองลงมา ได้แก่ กาญจนบุรี สระบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม และ**ไก่ไข่** เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดนครปฐม รองลงมา ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี สระบุรี และกาญจนบุรี สำหรับ**ด้านประมง** ภาคกลางมีศักยภาพในการทำประมงทั้งน้ำจืด และน้ำเค็ม โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงที่สุดของภาค คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองลงมา ได้แก่ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคกลางสูงกว่าภาพรวมระดับประเทศ ปี ๒๕๖๒ ภาคกลาง มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวมประมาณ ๑๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ทั้งประเทศ และมีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๑๐.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕ ของพื้นที่ ชลประทานทั้งประเทศ ทำให้ภาคกลางมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรคิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕ ซึ่งสูงกว่า ภาพรวมระดับประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พบว่า ภาคกลางมีพื้นที่ได้รับการรับรองเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๑๐๘,๗๔๘.๐๑ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๙๘,๓๑๖.๐๙ ไร่ และที่หมดอายุ ๑๐,๔๓๑.๙๒ ไร่ และเกษตรอินทรีย์ ๓๐,๖๕๑.๘๖ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๖๖๐.๕๗ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๘,๙๙๑.๒๙ ไร่ โดยจังหวัดในภาคกลางที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุดคือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองลงมาได้แก่ ราชบุรี ปทุมธานี นครปฐม และกาญจนบุรี ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุดคือ จังหวัดลพบุรี รองลงมาได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม สระบุรี และสุพรรณบุรี ในอนาคตความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์จะมีมากขึ้นตามพฤติกรรมผู้บริโภค ดังนั้น การสนับสนุนและส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ยังมีความสำคัญที่ต้องดำเนินการและ ขยายผลต่อไป

ภาคตะวันออก

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสีเขียวชั้นนำของอาเซียน ควบคู่กับคุณภาพการดำรงชีวิตของ ประชาชนที่ดี” ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของ ภาคตะวันออกอย่างยั่งยืน

๒. พัฒนาการเกษตรคุณภาพและผลตอบแทนสูง เชื่อมโยงสู่การผลิตอาหารปลอดภัย การผลิตพลังงาน ทดแทน และพืชสมุนไพรทางการแพทย์

๓. รักษาและยกระดับการท่องเที่ยวคุณภาพในแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวทางเลือก รวมทั้งการพัฒนาธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่เน้นคุณค่า อัตลักษณ์ ความยั่งยืน และเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย

๔. พัฒนาเมืองและพื้นที่ชนบทให้มีความทันสมัยและน่าอยู่ พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในทุกช่วงวัย

๕. รักษาและยกระดับพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนประเทศกัมพูชา ให้มีมูลค่าสูง มีความมั่นคง และเป็น ประตูก่อสร้างการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

๖. เสริมสร้างความปลอดภัยของทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการเพิ่ม ประสิทธิภาพการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตร ทั้งการผลิตพืช ปศุสัตว์ และประมง โดยภาคตะวันออกเป็นแหล่งผลิตข้าว พืชผัก พืชหัว อาทิ มันสำปะหลัง และเป็นแหล่งผลิตผลไม้และผลไม้แปรรูปที่สำคัญของประเทศ รวมทั้งยังมีศักยภาพในด้านการทำประมง ทั้งประมงชายฝั่งและประมงน้ำลึก มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคตะวันออก ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๒ ประมาณ ๑๘๔,๓๑๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๕๑,๑๕๐ ล้านบาท ปี ๒๕๕๙ การเกษตรของภาคตะวันออก มีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ ๖.๑ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๓.๔ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของประเทศ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรภาคตะวันออก ในช่วง ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ขยายตัวร้อยละ ๓.๓ สูงกว่าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่หดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘ ต่อปี การเกษตรของภาคตะวันออกมีปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น คุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมี สารเคมีตกค้างในผลผลิต และการขาดแคลนน้ำเนื่องจากการแย่งใช้น้ำระหว่างภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เป็นต้น

๒. แหล่งการทำเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนการผลิตร้อยละ ๓๙.๙ รองลงมาคือ จังหวัดระยอง ร้อยละ ๑๔.๔ ฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๑๐.๗ และตราด ร้อยละ ๑๐.๔ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งด้านการเพาะปลูก การเลี้ยงปศุสัตว์ และการประมง **สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออก** ได้แก่ **ข้าวและพืชไร่** ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุด คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมากที่สุด คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี **ผลไม้** ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ **ทุเรียน** จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด **มังคุด** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง **ลำไย** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี **เงาะ** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด **ลองกอง** แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี **ด้านปศุสัตว์** ได้แก่ **ไก่เนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง **ไก่ไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก และชลบุรี **เป็ดเนื้อ** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก และระยอง **เป็ดไข่** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี และ **สุกร** แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี และระยอง สำหรับ**ด้านประมง** ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงที่สุด คือ จังหวัดตราด รองลงมาคือ จังหวัดชลบุรี ระยอง และจันทบุรี ตามลำดับ

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าประเทศ ปี ๒๕๖๒ ภาคตะวันออก มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวมประมาณ ๑๒.๙๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๖ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งประเทศ และมีพื้นที่ชลประทาน ประมาณ ๒.๗๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ และคิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๐.๘ ซึ่งต่ำกว่าของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พบว่า ภาคตะวันออกมีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๘๙๐,๕๘๖.๓๖ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๘๖๓,๒๓๓.๘๔ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๗,๓๕๒.๕๒ ไร่ โดยจังหวัดของภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมาคือ จังหวัดตราด สระแก้ว และระยอง และเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งสิ้น ๔,๖๑๖.๗๙ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๖๑๑.๘๙ ไร่ และที่หมดอายุ ๓,๐๐๔.๙๐ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุดคือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมาคือ จังหวัดตราด และระยอง

ภาคใต้

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “แหล่งท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและมูลค่าสูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค” ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวและบริการ และธุรกิจต่อเนื่องด้านการท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวและบริการที่มีมาตรฐานและมีมูลค่าสูง
๒. พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๓. พัฒนาและส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรหลักของภาค
๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
๕. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนและด่านชายแดนให้เอื้อต่อการค้าการลงทุน
๖. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และสามารถเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และกลุ่มประเทศ BIMSTEC (จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช)

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. ภาคใต้เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๗๙,๒๔๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๒๐.๙ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค มีอัตราขยายตัวร้อยละ ๗.๗ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรเพียงร้อยละ ๑.๕ และสูงกว่าระดับประเทศที่ขยายตัวร้อยละ ๐.๕ ในช่วง ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ คือ ยางพารา ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ไม้ผล และปาล์มน้ำมัน โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๓๔.๓ ๒๐.๐ ๑๘.๑ และ ๑๑.๓ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ มีสัดส่วนร้อยละ ๔๖.๙ ๑๕.๗ ๑๐.๓ และ ๑๒.๕ จะเห็นได้ว่าการผลิตไม้ผลมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะทุเรียนที่มีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากขึ้น ขณะที่ยางพารามีสัดส่วนลดลง เนื่องจากราคายางพาราในตลาดโลกที่ลดลงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน และภาคเกษตรมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕.๑ สูงกว่าค่าเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่ขยายตัวเพียงร้อยละ ๑.๙

๒. ยางพารามีพื้นที่ปลูกลดลงแต่ผลผลิตเฉลี่ยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๐.๙๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๘.๔ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๑๑.๔๐ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๓๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ๑.๙๖ ล้านไร่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๗๗ ล้านไร่ ส่วนผลผลิตยางพาราและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณผลผลิต ๒.๕๕ ล้านตัน หรือร้อยละ ๕๒.๗ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีผลผลิต ๒.๔๙ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน จาก ๒๕๖ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๙ เป็น ๒๖๒ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๖๒

๓. ปาล์มน้ำมันมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในภาคใต้ ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๕.๑๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๒ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีพื้นที่ปลูก ๔.๑๙ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๓๔ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๕ ล้านไร่ และจังหวัดชุมพร ๑.๐๒ ล้านไร่ ตามลำดับ และปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณผลผลิต ๑๔.๕๙ ล้านตัน หรือร้อยละ ๘๘.๙ ของผลผลิตทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๒๑ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๙ ส่วนผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ จาก ๒,๗๑๗ กิโลกรัมต่อไร่ เป็น ๓,๐๔๔ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๖๒ ซึ่งสูงกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๙๗ กิโลกรัมต่อไร่

๔. ภาคใต้เป็นแหล่งทำการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญ โดยมีทำเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๒ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๑๐๐,๘๑๔ ตัน มูลค่า ๔,๑๙๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๓๗.๘ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ ที่มีปริมาณ ๑๑๒,๗๔๒ ตัน มูลค่า ๔,๓๖๙ ล้านบาท โดยปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต สงขลา ชุมพร และระนอง ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้ง ในปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๘๒,๖๓๔ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๗๒,๑๙๓ ตัน โดยพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญของภาคอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง และสงขลา

๕. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั้งประเทศ มีขนาดฟาร์ม ๑๘.๐๕ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๑๙.๗๖ ไร่ต่อครัวเรือน พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๓.๖๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่ และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ มีพื้นที่ชลประทาน ๒.๘๔ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘.๒ ของพื้นที่ชลประทานประเทศ มีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรร้อยละ ๑๕.๕ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยจังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุดร้อยละ ๔๓.๘ รองลงมา คือ จังหวัดสงขลา ร้อยละ ๒๙.๘ และจังหวัดกระบี่ มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรต่ำที่สุดของภาค ร้อยละ ๒.๙ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้ท่วมพืชผลเสียหาย

ภาคใต้ชายแดน

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจชายแดนที่มั่นคง บนสังคมพหุวัฒนธรรม” โดยเน้นการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเพื่อการส่งออก บนฐานทรัพยากรที่สมดุล ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมให้มีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสงบสุข ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาคุณภาพการผลิตและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรหลักของภาค
๒. พัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นเมืองการค้าเมืองท่องเที่ยว และจุดเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียนตอนใต้และพัฒนาเมืองยะลาศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. ยกระดับคุณภาพชีวิต รายได้ การศึกษา สมรรถนะแรงงาน และสาธารณสุข เพื่อวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและสันติสุข
๔. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการผลิตของภาคและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

๑. ภาคการเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของภาค แต่เป็นการผลิตแบบเดิมและมีการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย ปี ๒๕๖๒ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๔๐,๓๖๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค หดตัวร้อยละ ๓.๘ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยกิจกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรเฉลี่ยในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ หดตัวร้อยละ ๒.๘ ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นจากช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เนื่องจากการขยายตัวในการผลิตไม้ผลและปศุสัตว์

๒. ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง ปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๐ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ ลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๕ ที่มีพื้นที่ปลูก ๒.๖๔ ล้านไร่ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๒ มีผลผลิต ๐.๕๓ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๒๖ กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๗ กิโลกรัมต่อไร่ จังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ๑.๒๔ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนราธิวาส ๑.๐๐ ล้านไร่ เนื่องจากราคายางพาราคงต่ำ ประกอบกับผลของนโยบายลดพื้นที่ปลูกยางพารา เกษตรกรจึงเปลี่ยนแปลงพื้นที่จากการปลูกยางพาราเป็นการปลูกพืชชนิดอื่น เช่น ปาล์มน้ำมัน พืชทางเลือกอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ทุเรียน เป็นต้น

๓. ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำ ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๑๐ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๖ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๗ ล้านไร่ รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๑๗๒ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๘๘๗ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ปลูกในที่ราบลุ่มและพื้นที่นาร้าง ซึ่งมีปัญหาคุณภาพดิน การใช้สายพันธุ์คุณภาพต่ำ รวมทั้งเกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ในวิธีการปลูกและการดูแลรักษาสวนปาล์มที่ถูกต้องเหมาะสม

๔. การประมงประสพปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากทรัพยากรทางทะเลเสื่อมโทรม ภาคใต้ชายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคใต้ ปี ๒๕๖๒ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๑๐๘,๑๐๕ ตัน หรือร้อยละ ๓๙.๑ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๔,๙๓๒ ล้านบาท โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นท่าสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสพปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกล่าจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๘๓๐ ไร่ มีผลผลิต ๓,๗๐๗ ตัน โดยมีพื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดปัตตานี

๕. ปศุสัตว์ภาคใต้ชายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือนและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๒ มีการเลี้ยงแพะจำนวน ๑๓๓,๐๔๙ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคนอ้อมีจำนวน ๓๗,๘๑๒ ตัว โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตามปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดีและการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์และควบคุมคุณภาพพันธุ์เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด

๖. พื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔ ของพื้นที่ภาคใต้ชายแดน และคิดเป็นร้อยละ ๒.๓ ของประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๑๕.๕ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๑๙.๘ ไร่ต่อครัวเรือน โดยจังหวัดปัตตานีมีขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนต่ำที่สุด ๘.๑ ไร่ต่อครัวเรือน

๗. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี ๒๕๖๒ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๘๔ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๒๔.๕ สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๓.๒ โดยจังหวัดยะลามีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๔๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖

๒.๘ แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)^๔ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑ่มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย ๕ ประเด็นการพัฒนา ๒๘ แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร

๒.๙ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๕

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

^๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (๒๕๖๔, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐).

^๕ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๒๕ กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๘๖ ง.

โดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๑. นโยบายหลัก ๘ ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ ๑ การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ ๔ การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ ๕ การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ ๖ การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ ๗ การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ ๑๐ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ ๑๒ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

๒. นโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ ๑ การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ ๓ มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ ๔ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ ๕ ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ ๖ การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ ๗ เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ ๒๑ นโยบายเร่งด่วนที่ ๘ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ ๙ การแก้ไขปัญหาเสพติดและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ ๑๐ การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

๑.๑) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง ๒ กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (๑) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (๒) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (๓) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (๔) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

๑.๒) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรกรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิต

สินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน ๑๐๐ กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

๑.๓) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร ๔.๐ เพื่อพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

๒.๑) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

๒.๒) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

๒.๓) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๓.๑) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

๓.๒) Security เน้น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไข่ สินค้าประมง (๒) Health Security ไทยมีมาตรการควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (๓) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (๔) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

๓.๓) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลด

ต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อน โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

๔.๑) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ให้แก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้อง และเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้าน กายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและ การดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุม พื้นที่ทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๒) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็ง หรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมารวมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาด ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาด ออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรมียั่งยืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรม จับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร ชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการ ทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยี ในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและ ความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับ คุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิกการใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทยให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตร

และสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ภารกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย

- ๑) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- ๒) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- ๓) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- ๔) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๕) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- ๖) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร
- ๘) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๙) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๑๐) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- ๑) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๓) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- ๔) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal) ประกอบด้วย

- ๑) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ๒) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง
- ๓) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๔) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ
- ๕) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง
- ๖) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตาม การบริหารแผนงาน และงบประมาณของกระทรวง
- ๗) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา
- ๘) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้นำการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการในพื้นที่
- ๙) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

**๒.๘ เป้าหมายและประเด็นแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนล่าง ๑ (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐**

๒.๘.๑ เป้าหมายการพัฒนา

"ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและนวัตกรรมเกษตรมูลค่าสูง เพิ่มพูนศักยภาพเกษตรกร"

๒.๘.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายพัฒนากลุ่มจังหวัด

๑. เกษตรกรมีความมั่นคงในอาชีพ ประเมินจากรายได้เงินสดสุทธิของครัวเรือนเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี

๒. เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดมีความมั่นคง ประเมินจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี

๒.๘.๓ ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับเกษตรกร

เป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเกิดความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพ

๒. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด อย่างครบวงจร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๒. เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรสมัยใหม่ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาผสมผสานกับการทำเกษตรกรรม

๒. สนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม และเครื่องจักรกลการเกษตรที่ทันสมัยเพื่อยกระดับไปสู่การเกษตรแม่นยำสูง

๓. สนับสนุนให้มีการนำผลงานวิจัยด้านการเกษตรมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๔. พัฒนาการความรู้ด้านการตลาดออนไลน์ผ่าน Social Media เช่น Facebook, TikTok, Instagram และ YouTube ให้กับ Young Smart Farmer

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : พัฒนาสินค้าเกษตรที่สำคัญด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อยกระดับเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

เป้าหมาย

๑. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและผู้บริโภค

๒. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี
๒. สินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง โคเนื้อ ไก่เนื้อ เพื่อตอบสนองความต้องการทั้งในและต่างประเทศ
๒. ส่งเสริมการผลิตและการแปรรูปสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ เช่น ข้าวหอมมะลิดินภูเขาไฟ มะขามเทศ เพชรโนนไทย ส้มโอเกษตรสมบูรณ์ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ฯลฯ ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญานวัตกรรมและเทคโนโลยี
๓. สนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรให้สูงขึ้น เช่น การผลิต การแปรรูป การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การเก็บรักษา เป็นต้น
๔. ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร เช่น Internet of Things (IoT) ปัญญาประดิษฐ์ (AI) หุ่นยนต์และโดรน

ประเด็นการพัฒนาคำที่ ๓ : การบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

๑. พื้นที่ชลประทานเพื่อการเกษตรได้รับการพัฒนาแบบบูรณาการตามศักยภาพเชิงลุ่มน้ำอย่างเหมาะสม
๒. เกษตรกรใช้ประโยชน์จากพื้นที่เกษตรกรรมได้ตรงตามความเหมาะสมของศักยภาพดิน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทานเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี
๒. การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรตามความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ และพื้นที่ชลประทานเพื่อการเกษตร โดยการศึกษา สำรวจ และจัดหาพื้นที่ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในภาคเกษตรกรรม
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดินและปลูกพืชให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ (Agri-Map)
๓. สนับสนุนให้เกษตรกรทำเกษตรอินทรีย์แบบยั่งยืน เพื่อลดต้นทุนในการผลิต ลดการใช้สารเคมี ในภาคเกษตร และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๔. สนับสนุนให้เกษตรกรนำแนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG ด้านการเกษตรมาปรับใช้ในการทำเกษตรกรรม

ประเด็นการพัฒนาคำที่ ๔ : ขับเคลื่อนการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

เป้าหมาย

๑. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ และฐานข้อมูลด้านการเกษตร เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. พัฒนาระบบกระจายสินค้าและส่งออกสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนเกษตรกรและผู้เข้าใช้บริการฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี

๒. ปริมาณและมูลค่าสินค้าเกษตรผ่านจุดรวบรวมและกระจายสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาระบบรวบรวมและกระจายสินค้า (HUB) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและทางคมนาคมให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการ

๒. พัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้ใช้งานทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถนำข้อมูลด้านการเกษตรมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและขยายตลาดสินค้าเกษตรให้มีความหลากหลาย ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

๔. จัดหาที่ดินทำกินและแหล่งเงินทุนให้เกษตรกร รวมทั้งผ่อนปรนกฎระเบียบด้านเอกสารสิทธิ์เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงสวัสดิการของรัฐได้มากขึ้น

๒.๙ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

“เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววันายล ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์

๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเพิ่มขึ้น (GPP)

๒. ดัชนีการพัฒนามนุษย์ได้ตามมาตรฐาน (HAI)

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์
๒. เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน
๓. เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
๔. เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์
๕. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่เพิ่มขึ้น
๒. จำนวนสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
๓. จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
๔. จำนวนผลิตภัณฑ์การแปรรูปด้านเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ผลการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและสัตว์มาดำเนินการ
๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
๓. พัฒนาปัจจัยพื้นฐานการผลิต เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร
๔. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต
๕. ส่งเสริมการแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรอินทรีย์
๖. การขนส่งและการบริหารจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์
๗. พัฒนาระบบการตลาดเกษตรอินทรีย์
๘. พัฒนาระบบการจัดทำแผนธุรกิจชุมชน

**ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุน การบริการและ
เชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน**

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสนับสนุนด้านการค้า การลงทุน การบริการ และ
เชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒

แนวทางการพัฒนา

๑. การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการและผู้นำเข้า-ส่งออก
๒. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบริเวณด่านศุลกากรให้เพียงพอสนับสนุนการจัดการ
ด่านพรมแดนแบบเบ็ดเสร็จให้ได้ตามมาตรฐานสากล
๓. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และการบริการ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชุมชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว
๒. เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
๒. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

๑. การพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวและบริการแนววิถีใหม่ (New Normal)
๒. การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวแนววิถีใหม่ (New Normal)
๓. การพัฒนาและเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวและบริการ
๔. การยกระดับการจัดงานมหัศจรรย์งานช้างสุรินทร์สู่ระดับโลก
๕. ยกระดับผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยว
๖. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้นและได้มาตรฐาน
๗. ส่งเสริมความเป็นเมือง Smart City เมืองที่รองรับอารยะสถาปัตยกรรม และการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ การบริหารจัดการน้ำ และรักษาสิ่งแวดล้อมให้สมดุล
๒. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น
๒. ร้อยละที่ลดลงของขยะมูลฝอย
๓. จำนวนชุมชน/หน่วยงานที่ใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น
๔. ปริมาณกักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. การส่งเสริมการบริการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืน
๒. การส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ
๓. การส่งเสริมการบริหารจัดการพลังงานทางเลือก
๔. การส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ประชาชนมีความสุขและสังคมร่มเย็น

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. อัตราผู้ป่วยรายใหม่ของโรคเบาหวาน/โรคความดันโลหิตสูงลดลง
๒. รายได้เฉลี่ยครัวเรือนยากจนเพิ่มขึ้น
๓. จำนวนตำบลต้นแบบจัดการตนเองในสถานการณ์โรคอุบัติใหม่เพิ่มขึ้น
๔. จำนวนคนวัยแรงงานและวัยผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาฝึกออาชีพในชุมชน
๕. ครัวเรือนยากไร้เป้าหมายได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

๑. การส่งเสริมสุขภาพ
๒. การป้องกันและควบคุมโรค
๓. การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาสังคม ชุมชน พัฒนาทักษะชีวิต
๔. การส่งเสริมอาชีพ
๕. พัฒนาทักษะอาชีพประชาชนทุกช่วงวัย
๖. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพประชาชน
๗. จัดการสวัสดิการสังคมแบบมีส่วนร่วมในทุกช่วงวัย และยกระดับพื้นที่ต้นแบบทางสังคม
๘. ยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนยากไร้ตามเกณฑ์ขั้นพื้นฐาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๖ การเสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
๒. เพื่อให้หมู่บ้าน/ชุมชน ปลอดภัยาสพติด
๓. เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนครั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
๒. จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ปลอดภัยาสพติด (หมู่บ้านสีขาว) เพิ่มขึ้น
๓. ร้อยละคดีอาชญากรรมลดลง
๔. จำนวนหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยคุกคาม

แนวทางการพัฒนา

๑. การส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
๒. การพัฒนาคน องค์กร เครือข่าย หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย และห่างไกลยาเสพติด
๓. การรักษาความสงบเรียบร้อย

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดสุรินทร์ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างเส้นแวงที่ ๑๐๓ และ ๑๐๕ องศาตะวันออก และระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๕ องศา และ ๑๖ องศาเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๔๕๐ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๘,๑๒๔.๐๕๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕,๐๗๗,๕๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๕๘ ของพื้นที่ทั้งประเทศ หรือร้อยละ ๔.๙๐ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒) อาณาเขต

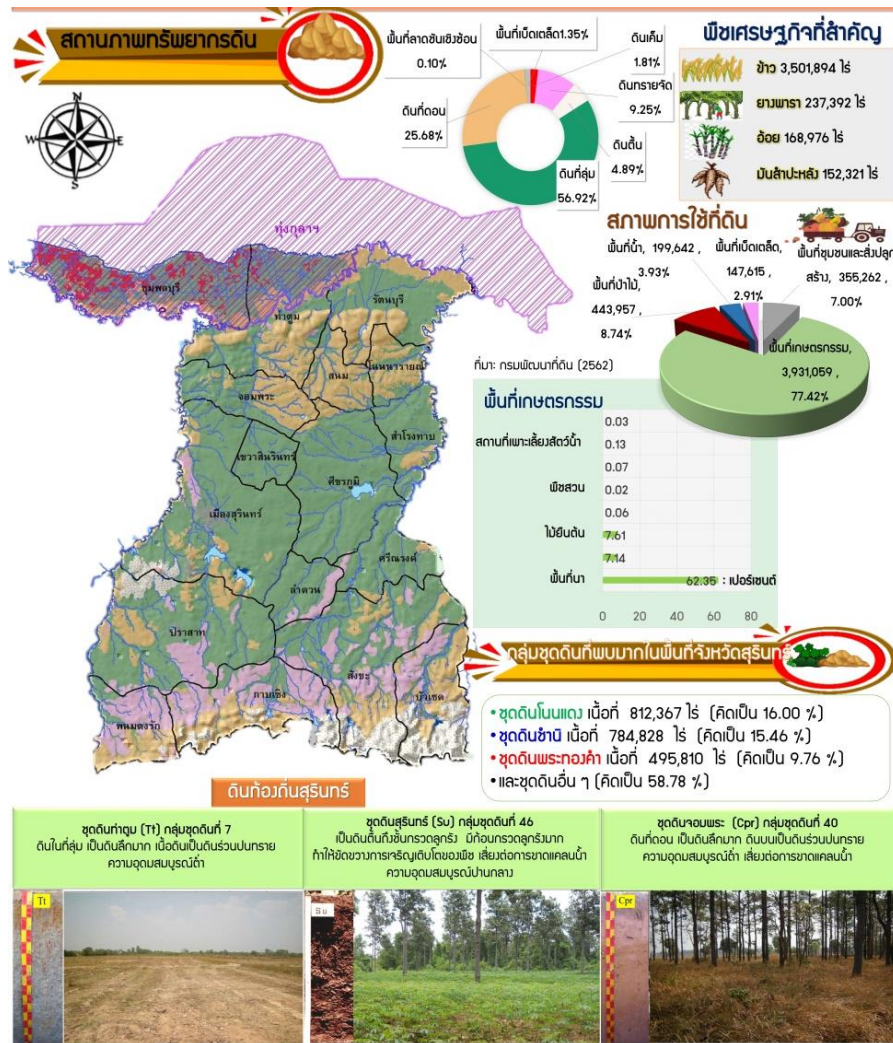
ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดอุตรดิตถ์ ราชอาณาจักรกัมพูชา ในพื้นที่ ๔ อำเภอ คือ อ.บัวเชด อ.สังขะ อ.กาบเชิง และอ.พนมดงรัก ความยาวตลอดแนวชายแดนประมาณ ๙๐ กิโลเมตร

ภาพที่ ๑ แผนที่จังหวัดสุรินทร์

๓) สภาพพื้นที่

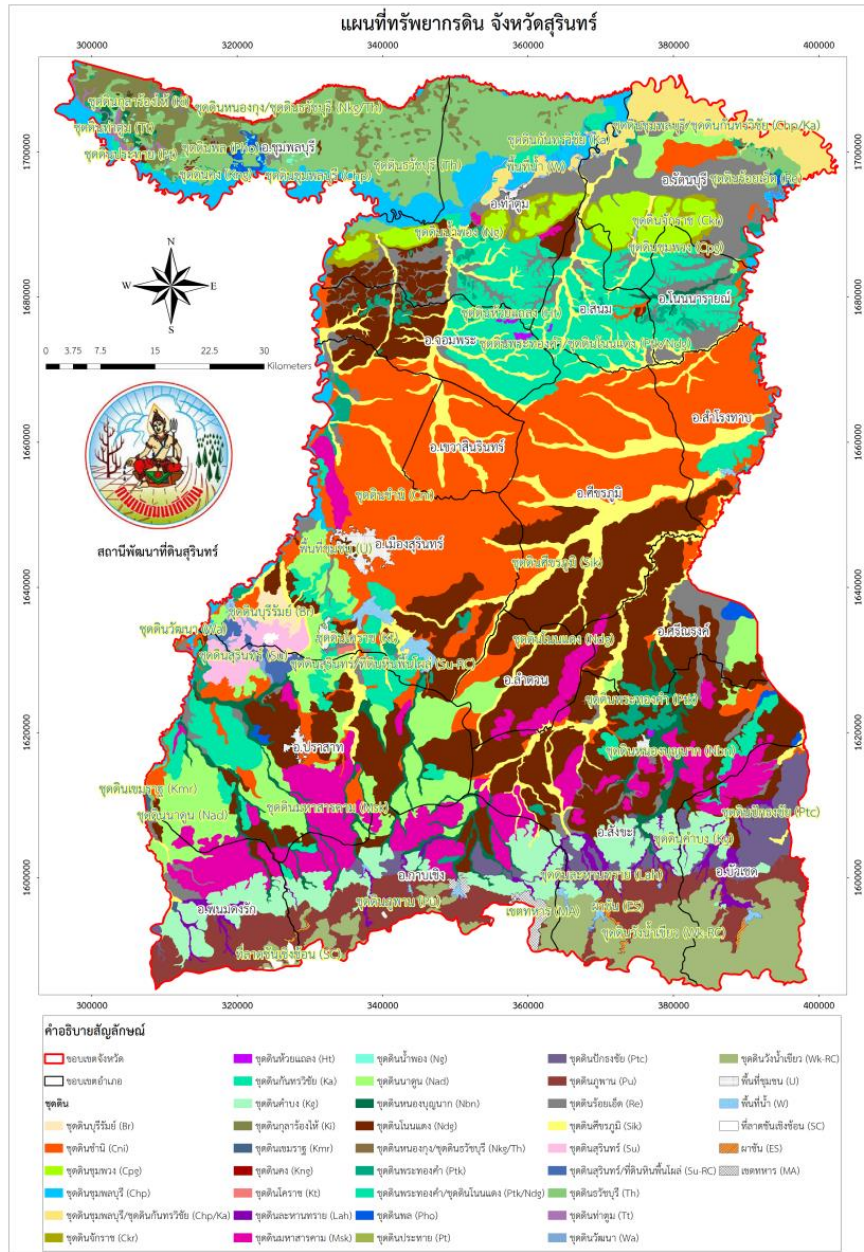

ภาพที่ ๒ แสดงแสดงสภาพพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์)

จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ ๘,๑๒๔.๐๕๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕,๐๗๗,๕๓๕ ไร่ เป็นพื้นที่ที่ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีภูเขาสลับซับซ้อน มีป่าที่ราบสูงตามบริเวณแนวเขตชายแดน ต่อมาเป็นที่ราบสูง ลุ่มๆดอนๆ ลาดเทมีลักษณะเป็นลูกคลื่น ค่อยๆลาดเทไปทางตอนกลางและตอนเหนือของจังหวัด ทางตอนเหนือของจังหวัดพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและที่ราบลุ่ม โดยเฉพาะอำเภอชุมพลบุรีและอำเภอท่าตูม อยู่ในที่ราบลุ่มแม่น้ำมูลในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ ลักษณะของดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนหยาบ บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นดินทรายปนเปื้อน ความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ

สภาพทรัพยากรดิน	พื้นที่ดินที่ลุ่ม	ร้อยละ ๕๖.๙๒
	พื้นที่ดินที่ดอน	ร้อยละ ๒๕.๖๘
	พื้นที่ดินเค็ม	ร้อยละ ๑.๘๑
	พื้นที่ดินทรายจัด	ร้อยละ ๙.๒๕
	พื้นที่ดินตื้น	ร้อยละ ๔.๘๙
	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	ร้อยละ ๐.๑๐
	พื้นที่เปิดเตล็ด	ร้อยละ ๑.๓๕

๔) ลักษณะดิน

ภาพที่ ๓ แสดงแผนที่ทรัพยากรดินของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี)

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมเขตร้อน ลมมรสุมสำคัญที่พัดผ่านคือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากแคว้นไซบีเรีย และตอนเหนือของประเทศจีนทำให้เกิดความหนาวเย็นและความแห้งแล้งทั่วไป ซึ่งจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับผลกระทบค่อนข้างสูง และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย ที่ทำให้เกิดฝนตกแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลค่อนข้างน้อย เนื่องจากมีเทือกเขาพนมดงรักกั้นอยู่ ปริมาณน้ำฝนส่วนใหญ่จึงมาจากอิทธิพลของลมพายุทะเลจีนใต้ (ที่มาของข้อมูล : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดสุราษฎร์ธานี)

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ปริมาณน้ำฝนย้อนหลัง ๑๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑๐ ปี ๑,๓๑๔.๗๓ มิลลิเมตร โดยมีปริมาณน้ำฝนรวมต่อปีต่ำสุด ในปี ๒๕๕๕ จำนวน ๑,๐๐๙.๑๐ มม. และปริมาณน้ำฝนรวมต่อปีสูงสุด ในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๕๒๗.๑๐ มม. มีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย ๑๐ ปี จำนวน ๑๑๓ วัน โดยมีจำนวนวันที่ฝนตกต่ำสุด ในปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๐ วัน และจำนวนวันที่ฝนตกสูงสุด ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๒๗ วัน รายละเอียดตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก(วัน)
๒๕๕๕	๑,๐๐๙.๑๐	๑๐๙
๒๕๕๖	๑,๖๐๘.๓๐	๑๐๙
๒๕๕๗	๑,๓๘๘.๕๐	๑๑๕
๒๕๕๘	๑,๒๖๐.๙๐	๑๐๗
๒๕๕๙	๑,๔๐๖.๒๐	๑๐๐
๒๕๖๐	๑,๕๑๒.๐๐	๑๒๗
๒๕๖๑	๑,๑๓๙.๘๐	๑๑๒
๒๕๖๒	๑,๑๗๔.๒๐	๑๑๕
๒๕๖๓	๑,๓๙๑.๒๐	๑๑๐
๒๕๖๔	๑,๕๒๗.๑๐	๑๒๒
เฉลี่ย ๑๐ ปี ย้อนหลัง	๑,๓๑๔.๗๓	๑๑๓

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๕

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๐ ปี)

อุณหภูมิย้อนหลัง ๑๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔ มีอุณหภูมิสูงสุดในปี ๒๕๕๙ อุณหภูมิ ๔๒.๐°C และอุณหภูมิต่ำสุดคือ ๘.๐ และมีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด ๙๗.๐% ความชื้นสัมพัทธ์ ต่ำสุด ๔๓.๐% ในปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ รายละเอียดตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๕๕	๓๕.๘	๑๕.๒	๒๘.๕	๙๔.๐	๕๔.๐	๗๓.๐
๒๕๕๖	๔๐.๐	๑๒.๐	๒๘.๑	๙๗.๐	๕๐.๐	๗๑.๘
๒๕๕๗	๓๙.๒	๑๑.๗	๒๘.๑	๙๓.๐	๕๓.๐	๗๒.๑
๒๕๕๘	๔๑.๓	๑๒.๘	๒๘.๑	๙๖.๐	๔๓.๐	๗๑.๐
๒๕๕๙	๔๒.๐	๘.๐	๒๘.๖	๙๗.๐	๔๓.๐	๗๑.๐
๒๕๖๐	๓๙.๑	๑๑.๕	๒๘.๑	๙๔.๐	๕๐.๐	๗๓.๔
๒๕๖๑	๓๙.๒	๑๑.๘	๒๘.๒	๙๑.๐	๕๕.๐	๗๒.๐
๒๕๖๒	๔๐.๘	๑๑.๖	๒๘.๕	๙๖.๐	๔๒.๐	๖๙.๐
๒๕๖๓	๔๑.๕	๑๑.๑	๒๗.๘	๙๗.๐	๔๔.๐	๗๐.๐
๒๕๖๔	๓๙.๕	๑๐.๙	๒๗.๙	๙๗.๐	๕๔.๐	๗๓.๐
เฉลี่ย ๑๐ ปี	๓๙.๘	๑๑.๗	๒๘.๒	๙๕.๒	๔๘.๘	๗๑.๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดสุรินทร์

ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๕

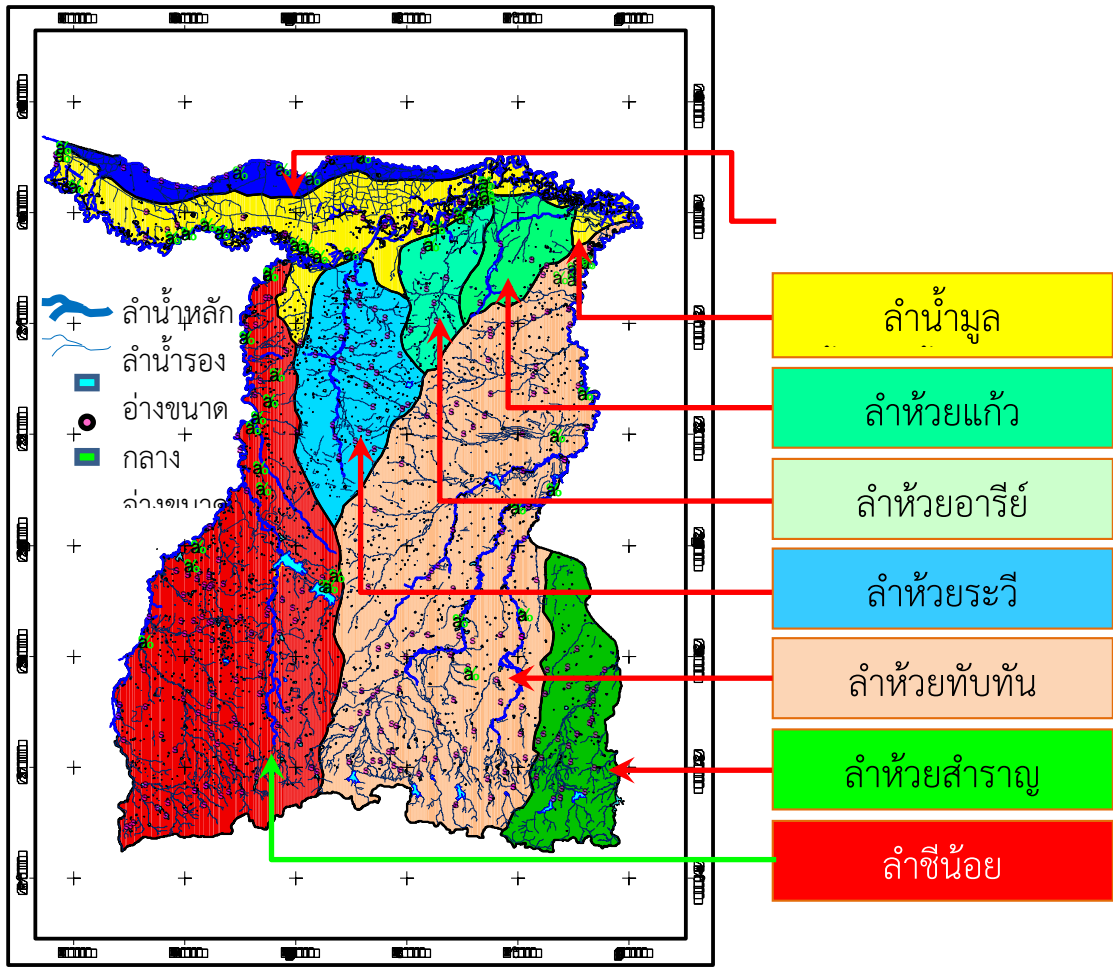
๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ (ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด/ทส.)

มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๘ สาย คือ แม่น้ำมูล ลำน้ำชี ห้วยเสนง ลำห้วยพลับพลา ลำห้วยระวี ลำห้วยทับทัน ลำห้วยระหาร และลำห้วยแก้ว เป็นลำน้ำที่ทำประโยชน์ให้แก่จังหวัดสุรินทร์ แหล่งน้ำที่มีอยู่โดยทั่วไปมักจะแห้งขอดในฤดูร้อน มีเพียงลำน้ำมูลเท่านั้นที่มีน้ำขังตลอดปี สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ยังมีโครงการชลประทานห้วยเสนงและอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ที่สามารถใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการเกษตรและการอุปโภคได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ แหล่งน้ำธรรมชาติจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	จำนวนแม่น้ำ ห้วย ลำธาร คลอง	จำนวนแหล่งน้ำธรรมชาติ หนอง บึง
๑. เมืองสุรินทร์	๕	๒๕๙
๒. จอมพระ	๑๑	๕๐
๓. ชุมพลบุรี	๗	๔๐
๔. ปราสาท	๒	๑๒๘
๕. รัตนบุรี	๔	๔๐
๖. สำโรงทาบ	๑	๔๔
๗. สังขะ	๑	๑๐๘
๘. ท่าตูม	๑๑	๖๔
๙. กาบเชิง	๒	๕๒
๑๐. บัวเชด	๒	๔๖
๑๑. สนม	๒	๔๒
๑๒. ลำดวน	๒	๓๔
๑๓. ศรีณรงค์	๒	๓๔
๑๔. พนมดงรัก	๑	๓๙
๑๕. เขวาสินรินทร์	๒	๔๖
๑๖. โนนนารายณ์	๑	๒๖
๑๗. คีรภูมิ	๒	๑๑๖
รวม	๕๘	๑๑๖๘

สภาพลุ่มน้ำ จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ ๔ สภาพลุ่มน้ำ จังหวัดสุรินทร์

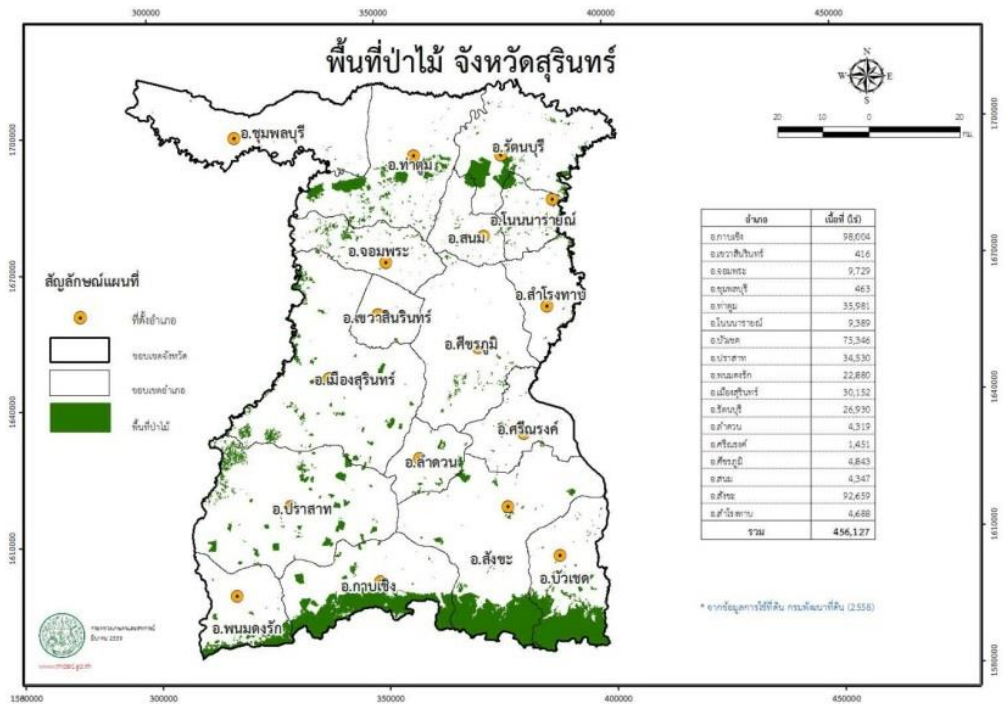
๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ (ที่มา : ที่ทำการปกครอง จังหวัด/ทส.)

จังหวัดสุรินทร์มีเนื้อที่ทั้งหมด ๕,๐๗๗,๕๓๗ ไร่ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ มีพื้นที่ป่าไม้ ๔๖๗,๓๐๓.๕๒ ไร่ มีพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๒๙ แห่ง เนื้อที่ ๑,๑๑๕,๒๘๔ ไร่ มอบให้ ส.ป.ก. จำนวน ๙๖๗,๐๕๖-๒-๔๓ ไร่ คงเหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๔๘,๒๒๗-๑-๕๗ ไร่ มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน ๑ แห่ง พื้นที่ ๓๑๓,๔๔๕ ไร่จังหวัดสุรินทร์ มีไม้ที่มีค่าอยู่หลายชนิด เช่น ไม้ประดู่ ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะเคียน ไม้ยาง ไม้พลวง เป็นต้น รายละเอียดดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ พื้นที่ป่าไม้จังหวัดสุรินทร์

ลำดับที่	อำเภอ	เนื้อที่(ไร่)
๑	กาบเชิง	๙๘,๐๐๔
๒	เขวาสินรินทร์	๔๑๖
๓	จอมพระ	๙,๗๒๙
๔	ท่าตูม	๓๕,๙๘๑
๕	โนนนารายณ์	๙,๓๘๙
๖	บัวเชด	๗๕,๓๔๖
๗	ปราสาท	๓๔,๕๓๐
๘	พนมดงรัก	๒๒,๘๘๐
๙	เมืองสุรินทร์	๓๐,๑๕๒
๑๐	รัตนบุรี	๒๖,๙๓๐
๑๑	ลำดวน	๔,๓๑๙
๑๒	ศรีณรงค์	๑,๔๕๑
๑๓	ศีขรภูมิ	๔,๘๔๓
๑๔	สนม	๔,๓๔๗
๑๕	สังขะ	๙๒,๖๕๙
๑๖	สำโรงทาบ	๔,๖๘๘
๑๗	ชุมพลบุรี	๔๖๓
รวม	๑๗ อำเภอ	๔๕๖,๑๒๗

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๕๘)

ภาพที่ ๕ พื้นที่ป่าไม้จังหวัดสุรินทร์

๑) ป่าสงวนแห่งชาติ

จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๒๙ ป่า ดังนี้
 ตารางที่ ๕ แสดงรายชื่อป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดสุรินทร์

รายชื่อป่าสงวนแห่งชาติจังหวัดสุรินทร์

ลำดับ ที่	รายชื่อ	เนื้อที่ตามประกาศ (ไร่)	เนื้อที่คงมีสภาพป่า (ไร่)	ลำดับ ที่	รายชื่อ	เนื้อที่ตามประกาศ (ไร่)	เนื้อที่คงมีสภาพป่า (ไร่)
๑	ป่าแสงพัน	๑,๖๖๘	๑,๔๕๘	๑๖	ป่ากำไลจาน	๑๕,๖๐๐	๘,๒๙๘-๑-๓๒
๒	ป่าเขาสวาย	๑๘,๑๔๓	๗,๑๘๑	๑๗	บ้านกระวัน	๑๔,๓๒๕	-
๓	ป่าหนองเยี้ย แปลงที่ ๑	๑,๗๖๒	๑,๕๖๐	๑๘	ป่าทุ่งมน-บกโต-ตาเบาแปลงที่ ๑	๒,๙๖๘	๖๘๐
๔	ป่าหนองเยี้ย แปลงที่ ๒	๓๓๑	๑๓๑	๑๙	ป่าทุ่งมน-บกโต-ตาเบาแปลงที่ ๒	๑๔๕,๕๙๓	๖,๘๕๘-๓-๓๕
๕	ป่าหนองเยี้ย แปลงที่ ๔	๔๕๖	๓๔๐	๒๐	ป่าทุ่งมน-บกโต-ตาเบาแปลงที่ ๓	๒๗๐,๔๓๑	๑๘,๒๑๑-๐-๙๙
๖	ป่าท่าสว่าง - เพี้ยราม	๑๙,๔๑๒	๔,๗๐๖-๑-๐๐	๒๑	ป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำมูล	๑๓,๙๒๒	๑๓,๙๒๒
๗	ป่าเทนมีย์	๑๒,๘๑๒	๑,๐๕๑	๒๒	ป่าหินลิ่ม	๔๓,๙๖๒	๒๔,๑๘๖-๒-๐๐
๘	ป่าจารพัต	๔๑,๘๒๐	-	๒๓	ป่าฝั่งขวาห้วยเสน	๙๐,๓๑๒	๖,๑๒๒
๙	ป่าหนองเหล็ก	๑๑,๒๒๕	๒๕๕	๒๔	ป่าฝั่งซ้ายห้วยเสน แปลงที่ ๑-๒	๗๗,๘๙๑	๒,๒๖๙
๑๐	ป่าภูดิน	๗,๘๑๘	๗,๑๓๒-๑-๐๐	๒๕	ป่าฝั่งซ้ายห้วยสำราญ	๓๘,๐๔๘	-
๑๑	ป่าดงสายทอ	๑๒,๙๖๘	๑๒,๙๖๘	๒๖	ป่าบ้านเคียก	๒๖,๐๙๓	๑,๔๕๐
๑๒	ป่าพนมดิน แปลงที่ ๑	๑๑,๗๙๓	๑๐,๓๒๕	๒๗	ป่าฝั่งซ้ายห้วยกำโศด	๔๓,๙๓๔	๒,๖๓๑
๑๓	ป่าพนมดิน แปลงที่ ๒	๔,๗๕๔	๔,๒๓๕-๑-๐๐	๒๘	ป่าฝักไหม	๑๑,๐๑๘	๓๕๐
๑๔	ป่าเน็กเหียรตัดสันตูด	๒๔,๓๗๕	๕,๑๕๗	๒๙	ป่าฝั่งซ้ายห้วยทับทันแปลง ๑-๒-๓	๑๔๙,๓๗๕	๓,๖๗๒-๒-๐๐
๑๕	ป่าพนมสวาย	๒,๔๗๕	๒๐๐				

๒) อุทยานแห่งชาติ

ตารางที่ ๖ แสดงรายชื่ออุทยานแห่งชาติจังหวัดสุรินทร์

วนอุทยาน	พื้นที่ (ไร่)
วนอุทยานพนมสวาย	๑,๙๗๕
วนอุทยานป่าสนหนองคู	๔๑๕

๓) เขตรักษาพันธุ์สัตว์

ตารางที่ ๗ แสดงรายชื่อเขตรักษาพันธุ์สัตว์จังหวัดสุรินทร์

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	พื้นที่ (ไร่)
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ	๓๑๓,๗๕๐

๔) ทรัพยากรธรณี จังหวัดสุรินทร์มีทรัพยากรแร่ที่สามารถกำหนดเป็นพื้นที่แหล่งแร่สำคัญทางเศรษฐกิจ ๓ ชนิด คือ หินบะซอลต์ พบในเขตอำเภอเมืองสุรินทร์ และอำเภอปราสาท ทรายแม่น้ำมูล พบที่อำเภอท่าตูม และอำเภอชุมพลบุรี บ่อหินลูกรัง พบที่อำเภอท่าตูม อำเภอสำโรงทาบ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอสังขะ รายละเอียดดังตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ แสดงแหล่งธรรมชาติทางธรณีวิทยาจังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	รายชื่อแหล่ง	ประเภท	ที่ตั้ง	ผู้รับผิดชอบ
๑	เขาพนมสวาย	แหล่งหินแบบฉบับ	อ.เมืองสุรินทร์	วนอุทยานพนมสวาย
๒	น้ำตกไตรคีรี(น้ำตกโอตราว)	ธรณีสัณฐาน	อ.บัวเชด	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ
๓	ลานหินดาร์สปวง	ธรณีสัณฐาน	อ.กาบเชิง	องค์การบริหารส่วนตำบลนางมุด
๔	ผามะนาว	ธรณีสัณฐาน	อ.กาบเชิง	องค์การบริหารส่วนตำบลนางมุด
๕	เขาศาลา(ผานางคอย)	ธรณีสัณฐาน	อ.บัวเชด	องค์การบริหารส่วนตำบลจรัส

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัดสุรินทร์

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดสุรินทร์แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๗ อำเภอ ๑๕๘ ตำบล ๒,๑๒๘ หมู่บ้าน ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๗ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ๑๔๔ แห่ง ชุมชน ๔๑ ชุมชน แยกเป็นรายอำเภอ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดสุรินทร์

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาลา กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
				ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
๑. เมืองสุรินทร์	๙๐๓.๘๔๕	๑๑.๑๓	-	๒๐	๒๙๐	๒	๒๐	๓๒
๒. ปราสาท	๙๐๘.๘๓๖	๑๑.๑๙	๒๘	๑๘	๒๔๑	๓	๑๗	-
๓. สังขะ	๑,๐๐๙.๐๐๐	๑๒.๔๒	๔๗	๑๒	๑๘๗	๑	๑๒	๙
๔. ศีขรภูมิ	๕๖๑.๖๑๓	๖.๙๑	๓๔	๑๕	๒๒๘	๒	๑๔	-
๕. รัตนบุรี	๒๐๒.๘๓๐	๒.๕๐	๗๐	๑๒	๑๖๒	๑	๑๒	-
๖. ท่าตูม	๖๔๓.๒๕๖	๗.๙๒	๕๒	๑๐	๑๖๕	๒	๙	-
๗. สำโรงทาบ	๓๗๕.๒๕๐	๔.๖๒	๕๔	๑๐	๑๐๐	๒	๙	-
๘. ชุมพลบุรี	๕๒๐.๒๕๖	๖.๔๐	๙๑	๙	๑๒๔	๕	๕	-
๙. จอมพระ	๓๑๔.๐๐๐	๓.๘๗	๒๖	๙	๑๐๕	๓	๗	-
๑๐. สนม	๒๐๓.๐๐๐	๒.๕๐	๕๑	๗	๗๘	๒	๖	-
๑๑. บัวเชด	๔๗๙.๐๐๐	๕.๙๐	๗๐	๖	๖๘	๑	๖	-
๑๒. ลำดวน	๓๐๑.๐๐๐	๓.๗๑	๒๖	๕	๕๑	๑	๕	-
๑๓. กาบเชิง	๕๗๔.๐๐๐	๗.๐๗	๕๘	๖	๘๖	๒	๔	-
๑๔. ศรีณรงค์	๔๑๐.๐๐๐	๕.๐๕	๖๔	๕	๖๔	-	๕	-
๑๕. พนมดงรัก	๓๑๘.๐๐๐	๓.๙๑	๗๘	๔	๕๕	-	๔	-
๑๖. เขวาสินรินทร์	๒๐๑.๐๐๐	๒.๔๗	๑๔	๕	๕๕	๑	๔	-
๑๗. โนนารายณ์	๑๙๙.๑๗๐	๒.๔๕	๗๒	๕	๖๘	-	๕	-
รวม	๘,๑๒๔.๐๖	๑๐๐.๐๐	-	๑๕๘	๒,๑๒๘	๒๘	๑๔๔	๔๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสุรินทร์

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ประชากร จังหวัดสุรินทร์ มีประชากรทั้งสิ้น ๑,๓๗๘,๒๒๑ คน เป็นชายจำนวน ๖๘๕,๘๐๐ คน และหญิงจำนวน ๖๙๒,๔๒๑ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ จำนวนประชากรของจังหวัดสุรินทร์ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	จำนวนประชากรชาย (คน)	จำนวนประชากรหญิง (คน)	รวม ประชากรทั้งหมด (คน)	จำนวน ครัวเรือน
๑. เมืองสุรินทร์	๑๒๖,๕๖๓	๑๓๑,๕๗๖	๒๕๘,๑๓๙	๙๓,๓๐๗
๒. ชุมพลบุรี	๓๕,๖๖๐	๓๕,๕๒๑	๗๑,๑๘๑	๑๙,๗๔๔
๓. ท่าตูม	๔๘,๐๐๗	๔๗,๘๗๙	๙๕,๘๘๖	๒๕,๑๙๖
๔. จอมพระ	๒๙,๓๘๖	๒๙,๔๔๘	๕๘,๘๓๔	๑๕,๗๖๗
๕. ปราสาท	๗๕,๓๙๙	๗๗,๒๖๓	๑๕๒,๖๖๒	๔๕,๙๐๙
๖. กาบเชิง	๓๐,๑๐๗	๒๙,๙๓๐	๖๐,๐๓๗	๑๘,๔๘๔
๗. รัตนบุรี	๔๕,๙๗๖	๔๖,๓๙๗	๙๒,๓๗๓	๒๕,๓๐๖
๘. สนม	๒๑,๙๐๓	๒๑,๗๗๕	๔๓,๖๗๘	๑๒,๑๙๙
๙. ศีขรภูมิ	๖๖,๙๖๐	๖๘,๐๒๙	๑๓๔,๙๘๙	๓๕,๑๓๔
๑๐. สังขะ	๖๕,๖๗๖	๖๕,๒๑๘	๑๓๐,๘๙๔	๓๖,๖๑๔
๑๑. ลำดวน	๑๕,๔๘๑	๑๕,๖๘๒	๓๑,๑๖๓	๘,๘๙๕
๑๒. สำโรงทาบ	๒๖,๔๒๑	๒๖,๒๘๙	๕๒,๗๑๐	๑๓,๐๐๐
๑๓. บัวเชด	๒๐,๙๙๖	๒๐,๔๓๔	๔๑,๔๓๐	๑๒,๐๗๖
๑๔. พนมดงรัก	๑๙,๒๕๔	๑๘,๗๕๕	๓๘,๐๐๙	๑๒,๒๔๖
๑๕. ศรีณรงค์	๒๓,๕๙๑	๒๓,๒๔๔	๔๖,๘๓๕	๑๑,๕๑๑
๑๖. เขวาสินรินทร์	๑๗,๐๑๒	๑๗,๔๐๑	๓๔,๔๑๓	๙,๙๕๔
๑๗. โนนนารายณ์	๑๗,๔๐๘	๑๗,๕๘๐	๓๔,๙๘๘	๘,๕๔๘
รวม	๖๘๕,๘๐๐	๖๙๒,๔๒๑	๑,๓๗๘,๒๒๑	๔๐๓,๘๙๐

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๔

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมประเพณีและความเป็นอยู่เนื่องจากประชากรที่พูดภาษาต่างกัน ๓ กลุ่ม หรือ “สุรินทร์ ๓ เผ่า” คือ เขมร กูย และลาว แต่ประชากรทั้งหมดมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย มีความสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสงบ ต่างได้รักษาวัฒนธรรม ประเพณี ภาษา ของตนไว้เป็นอย่างดี และเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่น

๑.๓.๑ ประเพณีและวัฒนธรรม

จังหวัดสุรินทร์มีประเพณีที่สำคัญมากมาย ได้แก่ ประเพณีบวชนาคช้าง งานประเพณีขึ้นเขาสวาย เคาะระฆังพันใบ ไหว้ ๙ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ งานแสดงช้างและกาชาดสุรินทร์ ประเพณีแห่นางตานกนดรีม การกวนข้าวทิพย์ การแต่งงาน หรือแห่นกกระทาปดิงตองเรือมอันเร หรือ ลูตอันเรเรือมตรด เรือมอายัยโฆง สะบ้า ลิกะเขมร มโหรี เจริง และเจริญเบริน มีวัฒนธรรมการเลี้ยงช้างเสมือนเป็นสัตว์เลี้ยงภายในบ้าน เป็นวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของคนกับช้างอันเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่น ไม่เหมือนที่แห่งใดในโลก

๑.๓.๒ ศาสนา

จังหวัดสุรินทร์ มีวัด ๘๙๐ แห่ง และสำนักสงฆ์ ๔๐๘ แห่ง มีโบสถ์คริสต์ ๒๗ แห่ง มัสยิด ๑ แห่ง พระภิกษุ ๘,๕๐๔ รูป สามเณร ๗๗๙ รูป โดยมีพระอารามหลวง คือ วัด ศาลาลอย และวัดบูรพาราม (เป็นวัดสำคัญเก่าแก่ของจังหวัด มีอายุประมาณ ๒๐๐ ปี เป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อบุญพระชีวะ พระพุทธรูปสำคัญประจำจังหวัด) รวมทั้งวนอุทยานพนมสวาย มีพระพุทธรูปสุรินทร์มงคล (นามพระราชทาน) พระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้เดินทางไปสักการะจะได้เคาะระฆัง ๑,๐๘๐ ใบ เพื่อเสริมสิริมงคลแก่ชีวิต

๑.๓.๓ การศึกษา

การจัดการศึกษาในระบบของจังหวัดสุรินทร์ แบ่งเป็น ๔ เขตการศึกษา คือ

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ รับผิดชอบพื้นที่ ๖ อำเภอ ประกอบด้วย อ.เมืองสุรินทร์ อ.จอมพระ อ.ลำดวน อ.ศีขรภูมิ อ.สำโรงทาบ และอ.เขวาสินรินทร์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๒ รับผิดชอบพื้นที่ ๕ อำเภอ ประกอบด้วย อ.ชุมพลบุรี อ.ท่าตูม อ.รัตนบุรี อ.สนม และอ.โนนนารายณ์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ รับผิดชอบพื้นที่ ๖ อำเภอ ประกอบด้วย อ.ปราสาท อ.กาบเชิง อ.บัวเชด อ.สังขะ อ.ศรีณรงค์ และอ.พนมดงรัก
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓๓
- ในปี ๒๕๖๑ มีจำนวนสถานศึกษา ๘๕๖ แห่ง ห้องเรียน ๑๐,๐๖๕ ห้อง ครู ๑๑,๘๗๗ คน นักเรียน ๑๘๗,๕๒๑ คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ๑๗:๑
- จังหวัดสุรินทร์มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ที่เปิดการสอน ระดับอุดมศึกษา ๖ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดสุรินทร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี วิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาลัยเฉลิมกาญจนาสุรินทร์

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดสุรินทร์มีทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงจังหวัดใช้เดินทางติดต่อภายในจังหวัด และติดต่อระหว่างจังหวัดได้โดยมีเส้นทางติดต่อระหว่างตำบลและหมู่บ้านในชนบท ซึ่งสามารถใช้ในการเดินทาง และขนส่งผลผลิตต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ยังมีเส้นทางรถไฟผ่านพื้นที่อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอสำโรงทาบ รวมระยะทาง ๖๕ กิโลเมตร และมีเส้นทางคมนาคมหลักทั้งทางรถยนต์ รถไฟ มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัดและเส้นทางมาตรฐานหลายสาย ทำให้การเดินทางติดต่อภายในจังหวัด การเดินทางสู่จังหวัดใกล้เคียงและกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความสะดวก มีถนนทางหลวง ๒๔ สาย และทางหลวงชนบท ๕๒ สาย

- **ทางรถยนต์** การเดินทางจากกรุงเทพฯ มายังจังหวัดสุรินทร์ใช้ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑ (ถนนพหลโยธิน) ระยะทางประมาณ ๔๕๐ กิโลเมตร ผ่านจังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา แล้วแยกเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดสระบุรี นครราชสีมา จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๔ ผ่านจังหวัดบุรีรัมย์ แยกซ้ายเข้าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๔ (แยกตรงอำเภอปราสาท) จนถึงจังหวัดสุรินทร์ ระยะทางจากตัวจังหวัด (อำเภอเมืองสุรินทร์) ไปยังอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุรินทร์ เรียงจากใกล้ไปไกล ดังนี้

- อำเภอเขวาสินรินทร์ ๑๔ กิโลเมตร
- อำเภอจอมพระ ๒๕ กิโลเมตร
- อำเภอลำดวน ๒๖ กิโลเมตร
- อำเภอปราสาท ๒๘ กิโลเมตร
- อำเภอศีขรภูมิ ๓๔ กิโลเมตร
- อำเภอสังขะ ๕๑ กิโลเมตร
- อำเภอสนม ๕๑ กิโลเมตร
- อำเภอท่าตูม ๕๒ กิโลเมตร
- อำเภอสำโรงทาบ ๕๔ กิโลเมตร
- อำเภอกาบเชิง ๕๘ กิโลเมตร
- อำเภอศรีณรงค์ ๖๔ กิโลเมตร
- อำเภอรัตนบุรี ๗๐ กิโลเมตร
- อำเภอบัวเขต ๗๐ กิโลเมตร
- อำเภอโนนนารายณ์ ๗๕ กิโลเมตร
- อำเภอพนมดงรัก ๗๘ กิโลเมตร
- อำเภอชุมพลบุรี ๙๑ กิโลเมตร

- **ทางรถไฟ** ปัจจุบันมีรถไฟสายกรุงเทพฯ-สุรินทร์ ระยะทางประมาณ ๔๒๐ กิโลเมตร โดยผ่านจังหวัดปทุมธานี ออยุธยา สระบุรี นครราชสีมา บุรีรัมย์ จนถึงสุรินทร์ เปิดการเดินทางเร็ว รถด่วน รถด่วนพิเศษ และรถดีเซลรางปรับอากาศ กรุงเทพฯ-สุรินทร์

๑.๔.๒ ไฟฟ้าและประปา

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ๓๗๓,๗๒๒ ราย ปริมาณการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าทั้งสิ้น ๖๙๙,๒๓๓,๑๖๙ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง ทางด้านการประปา ในปี ๒๕๖๓ จังหวัดสุรินทร์ มีกำลังการผลิตน้ำประปาทั้งสิ้น ๒๖,๑๐๔,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร แต่ปริมาณน้ำที่ผลิตได้มีจำนวน ๑๙,๖๔๔,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สำหรับปริมาณน้ำที่จำหน่ายให้แก่ผู้ใช้มีปริมาณทั้งสิ้น ๑๔,๓๑๘,๑๙๗ ลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำที่จ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์และรั่วไหลอีกประมาณ ๗,๐๙๕ ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งสิ้น ๕๗,๗๓๕ ราย

๑.๔.๓ ด้านการกักกันของจังหวัด

- มีด่าน ศุลกากร ที่ตั้ง ต.ด่าน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์
- ตรวจพืช ที่ตั้ง ด่านตรวจพืชของจอม อ.อาคารสำนักงานชั่วคราว
- มีห้อง   ปฏิบัติการเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานที่กักกันพืช ไม่มี
- ตรวจประมง ที่ตั้ง จุดผ่านแดนถาวรของจอม ม.๑๔ ต.ด่าน อ.กาบเชิง จ.สุรินทร์
- มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งสถานที่กักกันสัตว์น้ำ ไม่มี มี
- ปศุสัตว์ ที่ตั้ง ม.๖ ต.บ้านพลวง อ.ปราสาท จ.สุรินทร์
- มีห้องปฏิบัติการเบื้องต้น ไม่มี มี ที่ตั้งด่านกักกันสัตว์ ไม่มี มี

มี

๑.๔.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- การไปรษณีย์โทรเลข ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดสุรินทร์มีที่ทำการไปรษณีย์ รวม ๑๕ แห่ง มีการส่งไปรษณีย์ธรรมดา ๖,๐๐๓,๓๘๙ ฉบับ บริการพิเศษ ๑,๗๘๖,๔๖๑ ฉบับ พัสดุไปรษณีย์ ๔๗,๒๙๘ ชิ้น
- โทรศัพท์ จังหวัดสุรินทร์มีหมู่บ้านที่มีโทรศัพท์ใช้ ๑,๙๔๓ หมู่บ้าน (ร้อยละ ๙๑.๕๖)
- เทคโนโลยีและการสื่อสาร ข้อมูลจากการสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่า ประชากรที่มีอายุ ๖ ปีขึ้นไป มีการใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ ๒๗.๑๖ ลดลงจากปีที่แล้ว ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ ๒๘.๑๗ ส่วนข้อมูลการใช้โทรศัพท์มือถือถือพบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ ๖๘.๓๔ ในปีที่แล้ว เป็นร้อยละ ๒๘.๗๑ ส่วนข้อมูลการใช้โทรศัพท์มือถือถือพบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นจากร้อยละ ๖๘.๓๔ ในปีที่แล้ว เป็นร้อยละ ๘๑.๘๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ สอดคล้องกับข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกันจากร้อยละ ๓๕.๑๗ เป็นร้อยละ ๔๐.๐๔

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป (ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดสุรินทร์ ปี ๒๕๖๓ หดตัวร้อยละ ๑.๑ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชคงที่ร้อยละ ๐.๐ สาขาประมงหดตัวร้อยละ ๐.๖ สาขาการบริการทางการเกษตรหดตัวร้อยละ ๑๓.๗ ในขณะที่สาขาศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ ๒.๔ และสาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ ๓.๒ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ สถานการณ์ภัยแล้งที่รุนแรง การระบาดของโรค และแมลงศัตรูพืช รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 (COVID-19) ส่งผลให้ดัชนีรายได้ภาคเกษตรลดลงร้อยละ ๘.๑

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสุรินทร์(GPP) ๑๖ สาขา (ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัด)

จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ พบว่าจังหวัดสุรินทร์ มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ ๐.๕ โดย GPP ระดับประเทศอยู่ลำดับที่ ๓๓ ของประเทศ (จากจำนวน ๗๗ จังหวัด)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross provincial product : GPP) ณ ราคาประจำปีในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดสุรินทร์ มีมูลค่า ๘๓,๘๐๘ ล้านบาท และมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๒ อยู่ที่ ๗๕,๙๑๙ บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจากปีก่อน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๒ โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสุรินทร์การผลิตหลัก คือ การผลิตภาคเกษตรมีส่วนร้อยละ ๒๕.๒ ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๐.๑ และการผลิตภาคนอกเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ ๗๔.๘ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๐.๒ โดยสาขาการผลิตที่สำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัด ๓ อันดับแรก ได้แก่ สาขาเกษตรกรรม ร้อยละ ๒๕.๒ สาขาศึกษา ร้อยละ ๑๔.๒ และสาขาการขนส่งและการขายปลีกฯ ร้อยละ ๑๓.๙ รายละเอียดดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต

พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓

สาขาการผลิต	มูลค่า GPP (ล้านบาท)		
	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
ภาคเกษตร (Agriculture)	๑๙,๙๐๔	๒๐,๕๐๐	๒๑,๑๐๖
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง (Agriculture, forestry and fishing)	๑๙,๙๐๔	๒๐,๕๐๐	๒๑,๑๐๖
ภาคนอกเกษตร (Non-Agriculture)	๕๘,๘๖๖	๖๐,๕๐๗	๖๒,๗๐๒
อุตสาหกรรม (Industrial)	๑๐,๖๓๘	๑๐,๖๒๐	๑๑,๕๒๘
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (Mining and quarrying)	๓๘๖	๓๖๔	๓๗๔
การผลิต (Manufacturing)	๙,๑๗๔	๙,๐๑๖	๙,๕๗๐
ไฟฟ้า ก๊าซ (Electricity, gas, steam and air conditioning supply)	๘๓๑	๙๒๐	๑,๒๙๓
การจัดการน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล (Water supply; sewerage, waste management and remediation activities)	๒๔๘	๓๒๑	๒๙๑
การบริการ (Service)	๔๘,๒๒๘	๔๙,๘๘๗	๕๑,๑๗๔

สาขาการผลิต	มูลค่า GPP (ล้านบาท)		
	พ.ศ.๒๕๖๑	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
การก่อสร้าง (Construction)	๓,๔๙๘	๓,๔๒๘	๓,๖๕๒
การขายส่งและการขายปลีก (Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles)	๑๐,๔๙๗	๑๑,๑๖๔	๑๑,๖๒๘
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า (Transportation and storage)	๑,๗๓๗	๑,๘๓๓	๑,๖๕๘
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร (Accommodation and food service activities)	๖๒๕	๖๘๘	๔๓๘
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (Information and communication)	๖๐๖	๖๖๓	๖๗๕
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย (Financial and insurance)	๖,๘๙๐	๗,๕๑๖	๗,๘๓๐
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ (Real estate activities)	๓,๙๙๓	๔,๐๒๔	๔,๐๐๗
กิจกรรมทางวิชาชีพ (Professional, scientific and technical activities)	๒๒	๒๒	๒๑
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน (Administrative and support service activities)	๗๑	๗๕	๑๐๑
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ (Public administration and defence; compulsory social security)	๔,๗๗๙	๕,๐๔๒	๕,๑๐๖
การศึกษา (Education)	๑๑,๔๔๙	๑๑,๔๔๘	๑๑,๘๗๓
กิจกรรมด้านสุขภาพ (Human health activities)	๒,๙๙๓	๒,๘๙๕	๓,๐๕๔
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ (Arts, entertainment and recreation)	๑๘๔	๒๑๘	๑๙๕
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ (Other service activities)	๘๘๔	๘๗๑	๙๓๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross provincial product (GPP))	๗๘,๗๗๐	๘๑,๐๐๗	๘๓,๘๐๘

ที่มา : แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

๑.๖.๑ ข้อมูลแรงงาน จังหวัดสุรินทร์

ในปี ๒๕๖๔ จังหวัดสุรินทร์ มีประชากรที่อยู่ในวัยกำลังแรงงานจำนวน ๕๑๐,๒๑๖ คน มีประชากรไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ๓๒๙,๔๓๙ คน แบ่งเป็น ทำงานบ้าน ๗๗,๖๓๖ คน เรียนหนังสือ ๘๑,๑๒๔ คน และอื่นๆ ๑๗๐,๖๗๙ คน มีผู้ว่างงานและอัตราการว่างงาน ๙,๔๔๓ คน แบ่งเป็น ผู้ชาย ๕,๖๔๙ คน และหญิง ๓,๗๙๔ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดสุรินทร์

ปี พ.ศ.	ผู้อยู่ในวัยกำลังแรงงาน (คน)	ผู้ไม่อยู่ในวัยกำลังแรงงาน (คน)	อัตราว่างงานชาย (คน)	อัตราว่างงานหญิง (คน)
๒๕๖๒	๕๑๘,๐๔๔	๓๓๖,๙๑๗	๑,๓๑๐	๒,๖๔๗
๒๕๖๓	๕๒๗,๐๓๖	๓๓๕,๐๙๘	๔,๑๓๓	๕,๒๕๙
๒๕๖๔	๕๑๙,๖๕๙	๓๒๙,๔๓๙	๕,๖๔๙	๓,๗๙๔

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์

๑.๖.๒ การท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๒

จังหวัดสุรินทร์มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน ๓,๑๐๐.๙ ล้านบาทสูงเป็นลำดับที่ ๓ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ รองจากจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ ๖ แสดงรายได้จากการท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๒

รายได้จากการท่องเที่ยวในปี ๒๕๖๒ มีมูลค่า ๓,๑๐๐.๙ ล้านบาทเพิ่มขึ้น จากปีที่ผ่านมาและพบว่าตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

ในปี ๒๕๖๒ จังหวัดสุรินทร์มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน ๓,๑๐๐.๙ ล้านบาทสูงเป็นลำดับที่ ๓ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ รองจากนครราชสีมาและจังหวัดบุรีรัมย์

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเที่ยวในจังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๖๑ มีนักท่องเที่ยวชาวไทย ๑,๐๒๓,๕๙๔ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๖๔,๐๒๓ คน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพิ่มขึ้น จากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๘,๘๔๐ คน เมื่อมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์เพิ่มขึ้นเช่นกัน

ค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวของจังหวัดสุรินทร์ในปี ๒๕๖๑ มีจำนวนค่าใช้จ่าย ๑,๑๓๕ บาท/คน/วัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ประมาณ ๕๘ บาท ปี ๒๕๖๐ มีค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว ๑,๐๗๗ บาท/คน/วัน ซึ่งให้เห็นว่า เมื่อมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น รายได้จากการท่องเที่ยวจึงเพิ่มขึ้น และค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยวก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

จังหวัดสุรินทร์ มีพื้นที่ทั้งหมด ๕,๐๗๗,๕๓๕ ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรกรรม ๔,๒๐๗,๕๘๕ ไร่ (๘๒.๘๗ % ของพื้นที่ทั้งหมด) พื้นที่นาข้าว ๓,๔๘๕,๙๒๖ ไร่ พื้นที่พืชไร่ ๓๗๕,๒๔๕ ไร่ พื้นที่ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ๑๙๐,๑๘๑ ไร่ พื้นที่พืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ ๑๒,๓๕๓ ไร่ และพื้นที่อื่นๆ ๑๔๓,๘๘๐ ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน ๒๒๙,๗๔๘ ไร่ (๕.๔๖ % ของพื้นที่เกษตรกรรม) มีพื้นที่รับประโยชน์จากน้ำ ๒๘๙,๖๑๓ ไร่ (๗.๓๗ % ของพื้นที่เกษตรกรรม) รายละเอียดดังตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ การใช้ที่ดินทางการเกษตรของจังหวัดสุรินทร์

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	๔,๒๐๗,๕๘๕	๘๒.๘๗
พื้นที่นา	๓,๔๘๕,๙๒๖	๖๘.๖๕
พืชไร่	๓๗๕,๒๔๕	๗.๓๙
ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	๑๙๐,๑๘๑	๓.๗๕
พืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ	๑๒,๓๕๓	๐.๒๔
เนื้อที่ทำการเกษตรอื่นๆ	๑๔๓,๘๘๐	๒.๘๓

ที่มา : เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร รายงานจังหวัด พ.ศ.๒๕๖๓, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒.๒ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๒.๑ พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน (ที่มา : โครงการชลประทานสุรินทร์)

จังหวัดสุรินทร์มีโครงการชลประทานขนาดกลาง ทั้งหมด ๒๗ แห่ง มีปริมาตรเก็บกักรวม ๒๕๔.๗๘๙ ล้านลูกบาศก์เมตร โครงการขนาดเล็กทั้งหมด ๓๔๖ แห่ง มีปริมาตรเก็บกักรวม ๕๕.๔๔ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทานทั้งหมดประมาณ ๑๙๓,๘๖๗ ไร่ มีพื้นที่รับประโยชน์ ๒๘๐,๗๐๓ ไร่ ซึ่งมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๒๗๙.๒ มิลลิเมตร/ปี โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. โครงการชลประทานขนาดกลาง ประกอบด้วย

- อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๑๗ แห่ง ปริมาตรเก็บกัก ๑๔๕.๘๙ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทานประมาณ ๑๑๒,๒๓๕ ไร่
- ฝ่ายในลำน้ำ จำนวน ๔ แห่ง ปริมาตรเก็บกัก ๘.๐๐๕ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทานประมาณ ๙,๗๖๙ ไร่
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลกลาง มีฝายยาง จำนวน ๕ แห่ง ปริมาตรเก็บกัก ๒๖.๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ ชลประทานประมาณ ๕๙,๗๒๓ ไร่
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลล่าง มีฝายจำนวน ๑ แห่ง ปริมาตรเก็บกัก ๗๔.๔๖ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่ชลประทานประมาณ ๑๒,๑๔๐ ไร่

๒. โครงการชลประทานขนาดเล็ก ประกอบด้วย

- โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๓๔๖ แห่ง ปริมาตรเก็บกัก ๕๕.๔๔ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์ประมาณ ๒๒๕,๕๐๓ ไร่
- สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๕๓ แห่ง มีพื้นที่รับประโยชน์ประมาณ ๕๕,๒๐๐ ไร่

ตารางที่ ๑๔ แสดงพื้นที่ชลประทานจังหวัดสุรินทร์

ที่	ชื่อโครงการ	จำนวน (แห่ง)	ปริมาตรเก็บกัก (ล้าน ลูกบาศก์เมตร)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
โครงการชลประทานขนาดกลาง					
๑	อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง	๑๗	๑๔๕.๘๙	๑๑๒,๒๓๕	-
๒	ฝายในลำน้ำ	๔	๘.๐๐๕	๙,๗๖๙	-
๓	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลกลาง	๕	๒๖.๔๓	๕๙,๗๒๓	-
๔	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามูลล่าง	๑	๗๔.๔๖	๑๒,๑๔๐	-
รวมขนาดกลาง		๒๗	๒๕๔.๗๘๕	๑๙๓,๘๖๗	-
โครงการชลประทานขนาดเล็ก					
๑	โครงการชลประทานขนาดเล็ก	๓๔๖	๕๕.๔๔	-	๒๒๕,๕๐๓
๒	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	๕๙	-	-	๕๕,๒๐๐
รวมขนาดเล็ก		๓๙๙	๕๕.๔๔	-	๒๘๐,๗๐๓
รวมทั้งหมด			๓๑๐.๒๒๕	๑๙๓,๘๖๗	๒๘๐,๗๐๓

ที่มา : โครงการชลประทานสุรินทร์

๒.๒.๒ แหล่งน้ำอื่นๆ

๑. แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์ ได้ดำเนินการขุดสระน้ำไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ให้แก่เกษตรกรที่มีความต้องการและแสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ โดยเกษตรกรร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการขุดสระ ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ ซึ่งได้ดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ - ๒๕๖๑ ปัจจุบันได้ดำเนินการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานไปแล้ว ๑๗,๑๙๒ บ่อ รายละเอียดดังตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๕ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานจังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	อำเภอ	ปี 48-49	ปี 50	ปี 51	ปี 52	ปี 53	ปี 54	ปี 55	ปี 56	ปี 57	ปี 58	ปี 59	ปี 60	ปี 61	ปี 62	ปี 63	รวม
1	กาบเชิง	136	0	38	28	20	0	28	205	118	94	36	246	67	82	87	1,185
2	จอมพระ	172	0	37	55	44	0	38	275	199	170	47	140	142	305	73	1,697
3	ชุมพลบุรี	78	0	25	30	23	0	49	312	338	253	120	126	204	85	106	1,749
4	ท่าตูม	127	0	36	40	28	0	51	268	181	156	100	227	118	141	138	1,611
5	โนนารายณ์	74	0	24	15	20	8	37	128	10	0	30	38	19	75	36	514
6	ปราสาท	424	0	92	71	60	0	81	475	439	384	134	386	254	182	253	3,235
7	เมืองสุรินทร์	212	0	61	73	61	17	43	445	260	170	72	238	203	116	69	2,040
8	รัตนบุรี	134	0	39	35	40	20	30	148	65	40	0	147	91	56	70	915

9	ศรีณรงค์	70	0	22	21	15	0	31	150	64	34	20	80	69	57	24	657
10	ศีขรภูมิ	135	0	51	47	50	22	104	270	147	147	80	212	142	184	141	1,732
11	สนม	138	0	30	33	30	0	30	204	149	139	55	43	142	45	43	1,081
12	สังขะ	199	0	63	44	39	0	76	190	174	150	27	102	196	287	73	1,620
13	สำโรงทาบ	86	0	2	20	15	10	20	75	41	31	15	22	103	54	32	526
14	ลำดวน	43	0	24	11	14	0	19	50	77	0	26	43	34	95	60	496
15	พนมดงรัก	56	0	11	26	20	0	18	70	6	30	30	32	53	44	40	436
16	บัวเชด	37	0	12	16	20	0	21	140	32	22	0	41	81	79	41	542
17	เขวาสินรินทร์	25	0	18	15	10	11	24	70	0	80	8	12	56	8	11	348
รวม		2,146	0	585	580	509	88	700	3,475	2,300	1,900	800	2,135	1,974	1,895	1,297	20,384

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์

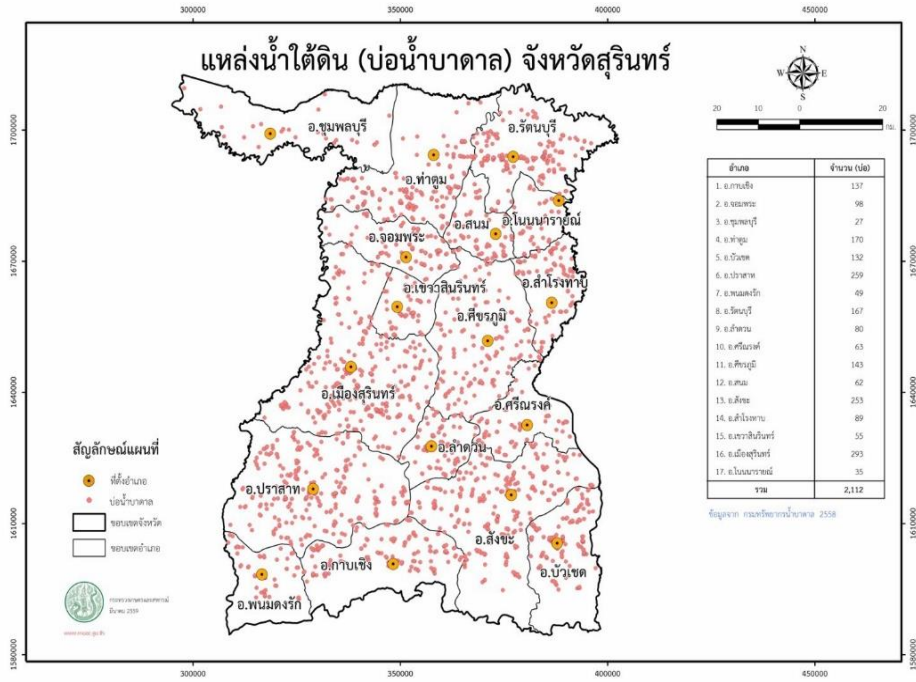
๒. แหล่งน้ำใต้ผิวดิน (บ่อน้ำบาดาล)

จังหวัดสุรินทร์มีบ่อน้ำบาดาลทั้งสิ้น ๓,๑๑๓ บ่อ ซึ่งเป็นบ่อน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ๒,๙๗๖ บ่อ และบ่อน้ำเพื่อการเกษตร ๑๓๗ บ่อ รายละเอียด รายละเอียดดังตารางที่ ๑๖

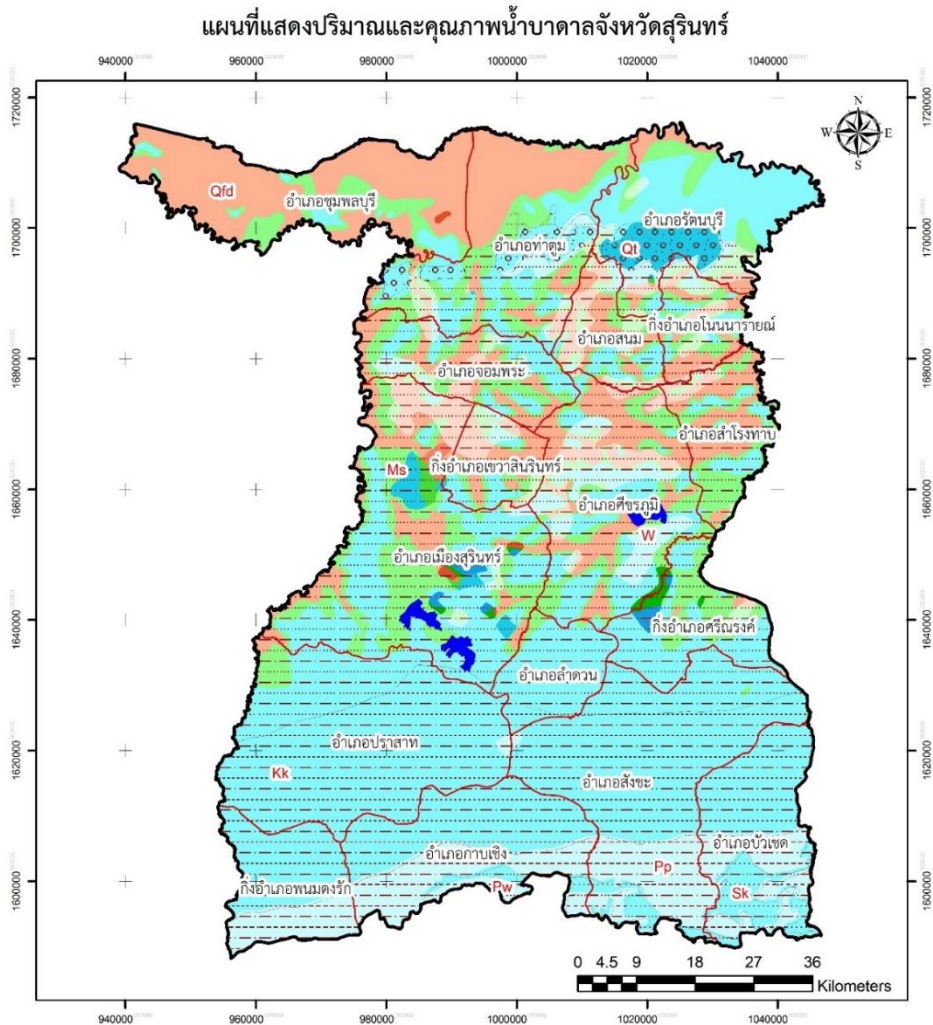
ตารางที่ ๑๖ แหล่งน้ำใต้ผิวดิน (บ่อน้ำบาดาล) จังหวัดสุรินทร์

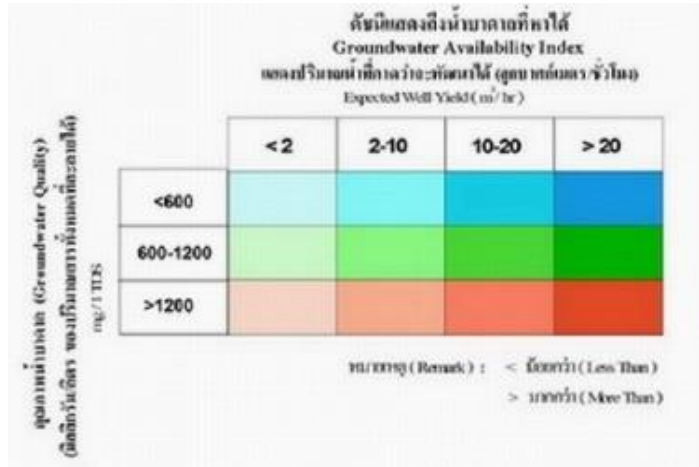
ลำดับ	อำเภอ	บ่ออุปโภค-บริโภค	บ่อเกษตร	รวมทั้งหมด
๑	กาบเชิง	๒๖๐	๑	๒๖๑
๒	เขวาสินรินทร์	๔๒	-	๔๒
๓	จอมพระ	๑๕๓	๔	๑๕๗
๔	ชุมพลบุรี	๓๓	-	๓๓
๕	ท่าตูม	๒๐๑	๖	๒๐๗
๖	โนนนารายณ์	๔๙	-	๔๙
๗	บัวเชด	๑๗๔	-	๑๗๔
๘	ปราสาท	๓๙๘	๔๓	๔๔๑
๙	พนมดงรัก	๘๑	๑	๘๒
๑๐	เมืองสุรินทร์	๔๓๐	๑๒	๔๔๒
๑๑	รัตนบุรี	๒๔๘	๒๗	๒๗๕
๑๒	ลำดวน	๑๒๒	๑๑	๑๓๓
๑๓	ศรีณรงค์	๗๒	๑๔	๘๖
๑๔	ศีขรภูมิ	๑๘๕	๑๒	๑๙๗
๑๕	สนม	๘๐	-	๘๐
๑๖	สังขะ	๓๓๑	๖	๓๓๗
๑๗	สำโรงทาบ	๑๑๗	-	๑๑๗
รวม		๒๙๗๖	๑๓๗	๓๑๑๓

ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน (บ่อน้ำบาดาล) จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ ๘ แสดงปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล จังหวัดสุรินทร์

๒.๓ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสุรินทร์

๒.๓.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๗ ด้านการปลูกเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔

ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บ เกี่ยวได้ (ตัน)	ผลผลิต เฉลี่ย/เนื้อที่ เก็บเกี่ยว (กิโลกรัม)	ราคาที่เกษตรกร ขายได้
๑. ข้าวนาปี	-	๓,๐๙๘,๔๙๗	๒,๙๖๕,๗๐๗	๑,๑๐๗,๘๒๐	๓๗๔	๑๓,๓๘๔.๘๓ บาท/ตัน
๒. ยางพารา	๑๖,๙๓๔	๒๔๘,๒๔๑	๒๑๗,๗๖๑	๔๑,๑๖๕	๑๘๙	๓๗.๒๙ บาท/กก.
๓. มันสำปะหลัง	-	๑๓๕,๑๔๔	๑๓๕,๐๐๔	๔๙๖,๑๘๐	๓,๖๗๕	๑.๘๑ บาท/กก.
๔. อ้อยโรงงาน	-	๘๔,๒๕๗	๕๓,๔๘๒	๕๐๖,๗๑๑	๕๒๘.๑	๗๖๔.๘ บาท/ตัน

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒.๓.๒ ด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔

ตารางที่ ๑๘ ด้านการปลูกสัตว์ของจังหวัด ปีการผลิต ๒๕๖๓/๒๕๖๔

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่า ผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
๑. ไก่	๑๒๘,๑๖๓	๕,๒๗๖,๓๑๐	๖,๗๑๕,๕๒๑	ตัว	๓๗.๑๓ บาท/กก.	
๒. สุกร	๗,๒๙๕	๑๔๗,๗๔๑	๑๑๗,๑๖๙	ตัว	๖๕.๔๗ บาท/กก.	
๓. โคเนื้อ	๙๗,๓๔๒	๕๓๔,๑๑๔	๖๔,๑๔๔	ตัว	๒๙,๑๖๖.๖๗ บาท/ตัว	

๔. กระบี่	๓๒,๐๔๒	๑๔๗,๓๖๘			
-----------	--------	---------	--	--	--

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดสุรินทร์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๒.๓.๓ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๓

ตารางที่ ๑๙ ด้านการประมงของจังหวัด ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔

ชนิดสัตว์	จำนวนสัตว์ (ตัว)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม) ปริมาณ (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (พันบาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
ปลานิล	๑๐,๐๙๔	๘,๓๔๒	๑๒,๓๖๓	๔๗๒.๔๑	๕๖.๑๗	๘๗๘,๙๐๐.๑๖
ปลาตะเพียน	๑๐,๗๒๒			๕๕๒.๖๖	๔๘.๘๐	๙๕๖,๐๕๖.๔๙
ปลาช่อน	๙,๗๗๗			๒๑๙.๘๖	๙๘.๘๖	๗๔๔,๘๘๕.๑๙
ปลาดุก	๘,๒๙๖			๓๐๗.๑๓	๗๓.๔๘	๓๙๑,๗๗๗.๑๕
ปลาหมอ	๒,๖๐๕			๑๕๑.๖๐	๖๑.๒๔	๑๘๐,๐๖๐.๐๙
ปลาสิด	๑,๓๔๐			-	๕๙.๐๙	๙๘,๗๐๕.๔๔
กุ้งก้ามกราม	๒,๗๐๕			๖๔.๕๐	๓๕๑.๖๐	๔๓๖,๔๕๘.๗๔
ปลาไน	๘๐๘			-	๕๑.๙๑	๑๐๖,๒๕๔.๖๒
สวาย	๑,๙๗๔			๗.๔๙	๔๒.๙๕	๑๕๕,๓๔๙.๗๒
อื่นๆ	๑๘,๕๒๕			๔๔.๙๐	๕๖.๒๐	๙๑,๑๘๕.๒๓

ที่มา: กลุ่มสถิติการประมง

๒.๓.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรังสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

๑. ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ ลักษณะเด่น “หอม ยาว ขาว นุ่ม” ซึ่งหมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาวที่แปรมาจากข้าวเปลือกพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อแสง คือ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ และพันธุ์ กข ๑๕ ที่ผลิตในจังหวัดสุรินทร์ ในฤดูนาปี และมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ (ปลูกในพื้นที่ ๔ อำเภอ คือ อ.ลำดวน อ.ปราสาท อ.เมืองสุรินทร์ และ อ.เขวาสินรินทร์ (๑. อ.ลำดวน : ตระเปียงเตี้ย, ๒. อ.ปราสาท : ต.ปรือ, ต.กันตวจระมวล, ต.ตาเบา, ๓. อ.เมือง : ต.คอโค และ ๔. อ.เขวาสินรินทร์ : ต.บ้านแร่)

๒. ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ลักษณะเด่น ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรมาจากข้าวเปลือกพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง คือ ข้าวพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ และพันธุ์ กข ๑๕ ซึ่งปลูกในพื้นที่ ทุ่งกุลาร้องไห้ ในฤดูนาปี และมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ (อำเภอชุมพลบุรี จำนวน ๔ ตำบล คือ ตำบลไพรขลา ตำบลชุมพลบุรี และตำบลหนองเรือ)

๓. เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน ลักษณะเด่น เป็นเส้นไหมดิบที่ผ่านการสาวด้วยมือ ผลิตจากตัวไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน ที่เลี้ยงโดยใบหม่อนที่ปลูกขึ้นเองในพื้นที่ ๒๐ จังหวัด ในภาคอีสาน เส้นไหมเป็นสีเหลืองทอง มีความมันเงา นุ่มนวล เหนียว และสม่ำเสมอสามารถทำเป็นเส้นยืนและเส้นพุ่งได้ (พื้นที่เลี้ยงบ้านสระ อำเภอปราสาท จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ราย ผลิตเส้นไหมได้ ๑๐๐ กก./ปี)

จังหวัดสุรินทร์ได้ยื่นขอทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘ คำขอที่ ๔๘๑๐๐๐๓ ทะเบียนเลขที่ ๕๑๑๐๐๒๓ และกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๑ (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑) โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิสุรินทร์ ๓,๐๑๐๑๓๐ ไร่ ครอบคลุมทั้ง ๑๗ อำเภอ รายละเอียดดังตารางที่ ๒๐-๒๑

ตารางที่ ๒๐ แสดงรายชื่อผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไทย
(ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ ทะเบียนเลขที่ สข ๕๑๑๐๐๒๓)

ที่	รายชื่อโรงสี	ที่ตั้ง/เบอร์โทร	ปีที่ขึ้นทะเบียน	สถานะ	จำนวนสมาชิก
๑	เกษตร อำเภอศีขรภูมิ	อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์	๒๕๖๐	ในประเทศ	๕๔ ราย
๒	เกษตร อำเภอปราสาท	อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	๒๕๖๐	ในประเทศ	๒๗ ราย
๓	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอเมือง	๑๓๖ ม.๑ ต.คอโค อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๘๑-๙๓๗๗๓๐๙	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๔	เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ชุมพลบุรี อำเภอชุมพลบุรี	๒๕๑ ม.๑ ถ.ค่ายลูกเสือ ต.ชุมพลบุรี อ. ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ๓๒๑๐๙ ๐๘๙- ๔๒๕๕๕๖๖	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๕	สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ทัพบไทย จำกัด อำเภอปราสาท	๕๙ ม.๑ ต.ทมอ อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ ๐๘๗-๒๕๕๑๔๔๗	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๖	สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ข้างปี่ อำเภอ ศีขรภูมิ	๑ ม.๑ ต.ข้างปี่ อ.ศีขรภูมิ จ.สุรินทร์ ๐๙๘-๑๑๓๕๔๔๗	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๗	สหกรณ์การเกษตรปราสาท อำเภอ ปราสาท	๙๒ ม.๗ ต.ก้งแอน อ.ปราสาท จ. สุรินทร์ ๐๔๔-๕๕๑๒๒๗	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๘	บริษัท เจพีไรซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด อำเภอเมือง	๕๔/๕ ม.๘ ต.เทนมีย์ อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๘๙-๓๒๒๙๒๕๙,๐๔๔-๕๕๘๙๔๔	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๙	ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรินทร์สหพืชผล อำเภอเมือง	๙๓ ม.๔ ถ.ปัทมานนท์ ต.แกใหญ่ อ. เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๔๔-๐๔๐๒๒๓-๕	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๑๐	โรงสีข้าวศิริเลิศหิรัญ ๒๕๕๔ จำกัด อำเภอเมือง	๙ ม.๑๔ ต.ตาอึ้ง อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๘๙-๙๔๙๔๙๘๒	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
๑๑	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีไฟสุรินทร์ เกียรติอาภาเดช อำเภอเมือง	๑๔๙ ม.๑ ถ.ปัทมานนท์ ต.ในเมือง อ. เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๔๔-๕๑๓๒๖๓	๒๕๖๐	ในประเทศ	๑ ราย
รวมทั้งสิ้น					๙๐ ราย

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐

หมายเหตุ: ระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนขอใช้ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ มีอายุ ๒ ปี

ตารางที่ ๒๑ แสดงรายชื่อผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
(ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาท้องใต้ ทะเบียนเลขที่ สข ๕๐๑๐๐๒๒)

ที่	รายชื่อโรงสี	ที่ตั้ง/เบอร์โทร	ปีที่ขึ้นทะเบียน	สถานะ	จำนวนสมาชิก
๑	สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน ชุมพลบุรี จำกัด	๕๐๑ ถ.ท่าตูม-ชุมพลบุรี ต.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์	๒๕๕๘	ในประเทศ	๗๖ ราย
๒	บริษัท เจ.พี.ไรซ์ อินเตอร์เนชั่น แนล (๑๙๙๘) จำกัด	๕๔/๕ ต.เทนมีย์ อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๘๙-๗๒๒๕๒๕๙,๐๔๔- ๕๕๘๙๔๔	๒๕๕๖	ในประเทศ	๑ ราย
๓	บริษัท พูนผลเทรดดิ้ง จำกัด	๖๐ ม.๓ ถ.สุรินทร์-ปราสาท ต.เจนีง อ.เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๔๔- ๑๔๓๐๓-๔	๒๕๕๑	ในประเทศ	๑ ราย
๔	กลุ่มข้าวหอมมะลิบ้านบอแก	ต.นาหนองไผ่ อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์	๒๕๖๑	ในประเทศ	๒๑ ราย
๕	กลุ่มข้าวหอมมะลิบ้านจันทร์ หอม	ต.นาหนองไผ่ อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์	๒๕๖๑	ในประเทศ	๓๗ ราย
๖	สหกรณ์การเกษตรชุมพลบุรี	๒๑๒ ม.๓ ถ.ท่าตูม-ชุมพลบุรี ต. ชุม พลบุรี อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐	๒๕๕๖	ในประเทศ	๕๙ราย
๗	ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรินทร์สห พืชผล	๙๓ ม.๗ ถ.ปัทมานนท์ ต.แกใหญ่ อ. เมือง จ.สุรินทร์ ๓๒๐๐๐ ๐๔๔-๐๔๐๒๒๓	๒๕๕๖	ในประเทศ	๑ ราย
๘	สหกรณ์การเกษตรปราสาท จำกัด	๙๒ ม.๔ ถ.สุรินทร์-ช่องจอม ต.ก้งแอน อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ ๓๒๑๔๐ ๐๔๔- ๕๕๑๒๒๗,๐๔๔๕๕๑๗๑๘	๒๕๕๖	ในประเทศ	๑ ราย
๙	เครือข่ายผู้ผลิตข้าวหอมมะลิ ๑ ๐๕ ชุมพลบุรี	๒๕๑ ม.๑ ถ.ค่ายลูกเสือ ต.ชุมพลบุรี อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ๓๒๑๙๐ ๐๘๙- ๔๒๕๕๔๖๖	๒๕๕๖	ในประเทศ	๑ ราย
๑๐	ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรินทร์สห พืชผลท่าตูม	๒๘๐ ม.๗ ถ.ปัทมานนท์ ต.ท่าตูม อ. ท่าตูม จ.สุรินทร์	๒๕๕๖	ในประเทศ	๑ ราย
๑๑	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตร อินทรีย์ข้าวคัดคืดทุ่งกุลาท้องใต้	๙ ม.๗ ต.ตาหนองไผ่ อ.ชุมพลบุรี จ. สุรินทร์	๒๕๕๖	ในประเทศ	๗๓ ราย
รวมทั้งสิ้น					๒๗๒ ราย

เกษตรกรปลูกข้าวหอมมะลิในเขตทุ่งกุลาท้องใต้ จำนวนทั้งสิ้น ๕๗๕,๙๙๓ ไร่ โดยแยกเป็น

๑. อำเภอชุมพลบุรี จำนวน ๙ ตำบล ๑๒๒ หมู่บ้าน เกษตรกร จำนวน ๑๐,๗๒๓ ราย
พื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๔๑๑,๕๙๙ ไร่
๒. อำเภอท่าตูม จำนวน ๓ ตำบล ๔๘ หมู่บ้าน เกษตรกร จำนวน ๓,๘๓๑ ราย
พื้นที่เพาะปลูก จำนวน ๑๖๔,๓๙๔ ไร่

๒.๓.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

๑.) ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

๑.๑ พื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ รวม ๗๐,๖๙๗.๕๕ ไร่ เกษตรกร ๗,๔๘๕ ราย รับรองแล้ว ๑,๑๙๙.๕๕ ไร่ เกษตรกร ๒๗๖ ราย รายละเอียดดังตารางที่ ๒๒

ตารางที่ ๒๒ พื้นที่ทำการเกษตรอินทรีย์ จำแนกตามชนิดสินค้า

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
๑. ข้าว		
ข้าว T๑ (เตรียมความพร้อม)	-	-
ข้าว T๒ (ปรับเปลี่ยน)	-	-
ข้าว T๓ (ระยะให้การรับรอง)	๔,๓๖๐ ราย/ ๒๔๓ กลุ่ม	๓๘,๖๘๗.๒๕
รับรองแล้ว		
ข้าวอินทรีย์ ๑ ล้านไร่	๒,๘๓๕ ราย/๑๕๓ กลุ่ม	๓๐,๗๓๒.๗๕
โครงการอื่น	๖๑ ราย/๕ กลุ่ม	๘๘๗.๗
รวม	๕,๑๙๕ ราย/๔๐๑ กลุ่ม	๗๐,๓๐๗.๗๐
๒. พืช (แปลง)		
ปรับเปลี่ยน	-	-
รับรองแล้ว	๑๕๗	๒๖๓.๓๕๔
รวม	๑๕๗	๒๖๓.๓๕๔
๓. ประมง (ราย)		
เตรียมความพร้อม (ขั้นที่ ๑)	๕๐	๕๐
ปรับเปลี่ยน (ขั้นที่ ๒)	๒๕	๒๘
รับรองแล้ว	๓๗	๔๘.๕
รวม	๘๓	๓๓.๕๐
๔. ปศุสัตว์		
ปรับเปลี่ยน	-	-
รับรองแล้ว	๒๑	๑,๑๐๓ (ตัว)
รวม	๒๑	๑,๑๐๓ (ตัว)

๑.๒ การรับรอง GAP ทั้งหมด ๑,๖๕๕ ราย/แปลง พื้นที่ ๑๕,๓๑๗ ไร่ แยกเป็น ด้านพืช อื่นๆ และด้านข้าวเกษตรกร รวม ๑,๕๒๓ ราย/แปลง พื้นที่ ๑๕,๐๑๙.๒๕ ไร่ ด้านประมงเกษตรกร ๕๐ ราย พื้นที่ ๒๑๒ ไร่ และด้านปศุสัตว์ จำนวน ๖๐ ฟาร์ม รายละเอียดดังตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๓ มาตรฐาน GAP จำแนกตามชนิดสินค้า

ชนิดสินค้า	จำนวนราย	จำนวนไร่
๑. พืช (แปลง)	๔๔๙	๕๘๔.๗๕
๒. ข้าว (Grain)	๒๐ กลุ่ม ๕๙๘ ราย	๗,๕๖๕.๕
๓. ข้าว (Seed)	๑๙ กลุ่ม ๔๗๖ ราย	๖,๘๖๙.๐
๔. ประมง	๕๐	๒๑๒.๐๐
๕. หม่อน	๒๒	๘๕.๙๐
๖. ปศุสัตว์	๖๐	-
รวม	๑,๖๕๕	๑๕,๓๑๗.๑๕

๒.) ฟาร์มมาตรฐานด้านปศุสัตว์

๒.๑ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกษ) ด้านปศุสัตว์ จังหวัดสุรินทร์มีเกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกษ) ด้านปศุสัตว์ (ไก่ไข่) ทั้งสิ้นจำนวน ๒๑ ราย เป็นจำนวนไก่ไข่ที่ได้รับรองทั้งหมด ๑,๑๐๓ ตัว รายละเอียดดังตารางที่ ๒๔

ตารางที่ ๒๔ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกษ) ด้านปศุสัตว์

ลำดับที่	ชื่อฟาร์ม	ที่ตั้ง	ขอบข่ายการรับรอง	จำนวนสัตว์(ตัว)
๑	พิมพ์จันทร์ฟาร์ม	๖ ม.๑๒ ต.เจนียง อ.เมือง	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๗๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๒	สร้อยเพชรฟาร์ม	๔๗ ม.๙ ต.ทมอ อ.ปราสาท	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๖๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๒๕ ฟอง/วัน
๓	สำราชฟาร์ม	๘๒ ม.๑๒ ต.ทมอ อ.ปราสาท	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๗๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๔	วันเพ็ญฟาร์ม	๒๐๙/๑ ม.๗ ต.ทมอ อ.ปราสาท	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๒๘ ฟอง/วัน
๕	ดารณีฟาร์ม	๑๕๐ ม.๕ ต.เจนียง อ.เมือง	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๘๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๔๐ ฟอง/วัน
๖	สายแก้วฟาร์ม	๕๗ ม.๑๑ ต.เจนียง อ.เมือง	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๒๕ ฟอง/วัน
๗	ดวงใจฟาร์ม	๑ ม.๑๐ ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๘	ชัยภูมิฟาร์ม	๔ ม.๘ ต.หนองสนิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๔๕ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๙	ธัญญาฟาร์ม	๕๒ ม.๔ ต.หนอง	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิต

ลำดับ ที่	ชื่อฟาร์ม	ที่ตั้ง	ขอบข่ายการรับรอง	จำนวนสัตว์(ตัว)
		สนธิท อ.จอมพระ		ผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๑๐	สายสุนีย์ฟาร์ม	๙๙ ม.๔ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๑๑	สงวนฟาร์ม	๘๕ ม.๔ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๔๖ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๑๒	บุญคงฟาร์ม	๑๓๐ ม.๔ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๔๗ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๒๐ ฟอง/วัน
๑๓	บรรจงฟาร์ม	๕๔ ม.๔ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๔๔ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๒๐ ฟอง/วัน
๑๔	ทีฟาร์ม	๑๖ ม.๘ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๑๕	ทองมีมาทันฟาร์ม	๑๔ ม.๘ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๔๘ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๑๖	ทองมีนามวัฒน์ ฟาร์ม	๔๖ ม.๔ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๒๖ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๑๕ ฟอง/วัน
๑๗	บุญมีฟาร์ม	๓๑ ม.๘ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๑๘	เพิ่มบุญฟาร์ม	๔๓ ม.๘ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๑๙	มงคลฟาร์ม	๒๗๑ ม.๓ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน
๒๐	สำเวียงฟาร์ม	๑๗๓ ม.๔ ต.หนอง สนธิท อ.จอมพระ	การผลิตไก่และไข่ไก่อินทรีย์	ไก่ไข่ ๕๐ ตัว/ฟาร์ม กำลังการผลิตไข่ ๓๐ ฟอง/วัน

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ (ข้อมูล ณ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๕)

๒.๒ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านปศุสัตว์ จังหวัดสุรินทร์มีฟาร์ม ที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ด้านปศุสัตว์ ทั้งสิ้น ๖๕ ฟาร์ม โดยแบ่งเป็น ฟาร์ม ไก่ไข่ ๗ ฟาร์ม ฟาร์มไก่เนื้อ ๑๖ ฟาร์ม ฟาร์มสุกร ๓๔ ฟาร์ม ฟาร์มโคนม ๒ ฟาร์ม และฟาร์มโคเนื้อ ๖ ฟาร์ม รายละเอียดดังตารางที่ ๒๕

ตารางที่ ๒๕ มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ด้านปศุสัตว์

ประเภทฟาร์มที่ได้รับรอง	จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรอง (ฟาร์ม)	กำลังการผลิต/ความจุ โรงเรือน (ตัว)	หมายเหตุ
ไก่ไข่ (ฟาร์ม)	๗	๘๒,๔๐๐ ตัว/กำลังการผลิต ไข่ ๒,๑๒๙,๐๐๐ ฟอง/เดือน	ฟาร์มพันธสัญญา
ไก่เนื้อ (ฟาร์ม)	๑๖	๑,๐๑๗,๐๐๐ ตัว	ฟาร์มประกัน
สุกร (ฟาร์ม)	๓๔	๘๓,๕๑๐ ตัว	
โคนม (ฟาร์ม)	๒	๘๙ ตัว/ผลผลิต ๑๙๘,๐๕๐ ลิตร/ปี	

ประเภทฟาร์มที่ได้รับรอง	จำนวนฟาร์มที่ได้รับ การรับรอง (ฟาร์ม)	กำลังการผลิต/ความจุ โรงเรือน (ตัว)	หมายเหตุ
โคเนื้อ	๖	เลี้ยง ๒๕๘ ตัว	
รวม	ฟาร์มที่ได้รับการรองรับจำนวน ๖๕ ฟาร์ม		

๒.๓.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ ๒๖ สินค้า OTOP จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามประเภท

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ
ประเภทอาหาร		
๑. กาละแมศิขรภูมิปราสาทเดียว	นายเกรียงชัย ตั้งขวลิตกุล	เลขที่ ๒๑๑-๒๑๒ ม.๒ ต.ระแงง อ.ศีขรภูมิ
๒. ข้าวสาร	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรอินทรีย์ ตำบลบุฤาษี	เลขที่ ๗ ต.บุฤาษี อ.เมืองสุรินทร์
๓. หมูแก้วตรา ๕ ดาว	ร้านกุนเชียง ๕ ดาว	เลขที่ ๔๑๔/๑-๖ ต.ในเมือง อ.เมือง สุรินทร์
ประเภทเครื่องดื่ม		
๑. น้ำหม่อนเบอร์รี่	นายอาหาร แสงโสมวงศ์	เลขที่ ๑๖๒,๑๖๔ ต.ในเมือง อ.เมือง สุรินทร์
๒. จมูกข้าว	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกร จมูกข้าว	เลขที่ ๑๕๐ ม.๑ ต.คอโค อ.เมืองสุรินทร์
๓. ไรต์มัลเบอร์รี่	ไร่ทวนลม	เลขที่ ๑๑๐ ม.๒๐ ต.บักได อ.พนมดงรัก
ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย		
๑. ผ้าหมักโคลนลายปราสาท	กลุ่มทอผ้าไม้แก้มงคลหมักโคลน	เลขที่ ๒๐ ม.๗ ต.จารพัต อ.ศีขรภูมิ
๒. สร้อยคอ อเมทิสต์เรียงร้อยผ้าไหม	รุ่งเรืองเครื่องประดับ	เลขที่ ๒๒๘ ม.๓ ต.เขวาสินรินทร์ อ.เขวาสินรินทร์
๓. ชุดสร้อยทองกระดุกสัตว์	ศิริพรเครื่องประดับงาช้าง	เลขที่ ๒๕๘ ม.๖ ต.กระโพ อ.ท่าตูม
ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก		
๑. ครีมอาบน้ำขมิ้นไพร	กลุ่มสตรีชุมชนหนองบัว-ดองกะเมียด	เลขที่ ๒๕/๑ ม.๔ ต.เมืองที่ อ.เมืองสุรินทร์
๒. สบู่รังไหม ไบหมอน	นายบุญธรรม สามลักษณ์	เลขที่ ๓๒๒/๔ ม.๑๑ ต.หนองบัวบาน อ.รัตนบุรี
๓. แผ่นมาร์คหน้าไหม	นายอาหาร แสงโสมวงศ์	เลขที่ ๑๖๒,๑๖๔ ม.๔ ต.ในเมือง อ.เมือง สุรินทร์
ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร		
๑. กระเช้าหวาย	ร้านวังหวาย	เลขที่ ๘/๓ ม.๔ ต.เมืองที่ อ.เมืองสุรินทร์
๒. จักสานจากต้นกก	กลุ่มถักกระเป่า	เลขที่ ๔๙ ม.๑๑ ต.หนองบัวบาน

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ
		อ.รัตนบุรี
๓. พรหมเนกประสงค์	นางสาวสุมาลี โกรศรี	เลขที่ ๒ ม.๔ ต.คำผง อ.โนนนารายณ์

๒.๓.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดสุรินทร์

ตารางที่ ๒๗ ข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

หน่วย : ร้อยละ

ชนิด สินค้า	ปี ๒๕๖๒/๒๕๖๓												ปี ๒๕๖๓/๒๕๖๔												
	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ต ค	พ ย	ธ ค	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ต ค	พ ย	ธ ค	
พืชไร่																									
๑. ข้าวนา ปี																									
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																									
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต (ร้อยละ)																									
๒. ข้าวนา ปรัง																									
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																									
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต (ร้อยละ)																									
๓. มัน สำปะหลัง																									
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																									
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต (ร้อยละ)																									
๔. ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์																									
ช่วงเวลา การ เพาะปลูก																									
ช่วงเวลา การออก ผลผลิต (ร้อยละ)																									
พืชผัก																									

๒.๔ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๔.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

จังหวัดสุรินทร์ มีสหกรณ์ทั้งหมด ๙๕ แห่ง จำนวนสมาชิก ๒๓๙,๖๙๒ ราย แยกเป็น สหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน ๖๘ แห่ง จำนวนสมาชิก ๑๘๙,๑๗๕ ราย และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร จำนวน ๒๗ แห่ง จำนวนสมาชิก ๕๐,๔๑๘ ราย รายละเอียดตามตารางที่ ๒๘

ตารางที่ ๒๘ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร		
- ประเภทสหกรณ์การเกษตร	๖๗	๑๘๙,๐๗๗
- ประเภทสหกรณ์การประมง	๑	๙๘
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร		
- ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์	๑๐	๓๕,๐๑๓
- ประเภทสหกรณ์ร้านค้า	๑	๙๙
- ประเภทสหกรณ์บริการ	๗	๖๕๐
- ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน	๙	๑๔,๓๕๕
รวม	๙๕	๒๓๙,๖๙๒

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์

๒.๕ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รายละเอียดตามตารางที่ ๒๙

ตารางที่ ๒๙ จำนวนปราชญ์ชาวบ้าน

หน่วยงาน	ชื่อปราชญ์	ชื่อศูนย์ฯ	ที่อยู่ศูนย์ฯ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์	นายโกศล หมายทอง	ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านมะเมียง	บ้านมะเมียง ๓ หมู่ที่ ๔ ต.โชคนาสาม อ.ปราสาท
	พระครูพิสิฐรัตน์คุณ	ศูนย์ทับทิมนิมิต	บ้านหนองกระทม ๓๑ หมู่ที่ ๑๘ ต.ด่าน อ.กาบเชิง
	นายนิยม จิตระดิษฐ์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนสินสุวรรณ	๔ บ้านทัพกระบือ ม.๒ ต.สำโรง อ.เมือง
	นายสงคราม ขุนศรี	ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติ	๕๐ หมู่ที่ ๖ ต.หนองบัวบาน อ.รัตนบุรี

๒.๖ การจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำคู่มือการจัดชั้นคุณภาพและถอดบทเรียนแปลงใหญ่ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดชั้นคุณภาพ โดยให้กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินการจัดชั้นคุณภาพและหาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการบริหารจัดการกลุ่ม และการถอดบทเรียนแปลงใหญ่ที่มีการบริหารจัดการ การวางแผนการดำเนินงาน และการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อื่นๆ ได้ศึกษา และนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของกลุ่มเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

จังหวัดสุรินทร์ มีเป้าหมายแปลงใหญ่ในการจัดชั้นคุณภาพ ประจำปี ๒๕๖๕ จำนวน ๖๙ แปลง รายละเอียดดังนี้

๑.) แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓๑ แปลง

๒.) แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๕ แปลง

๓.) แปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๓ แปลง

แบ่งตามความรับผิดชอบของหน่วยงานเจ้าของสินค้าแปลงใหญ่ ดังนี้

๑.) กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๓ แปลง

๒.) กรมการข้าว จำนวน ๕๔ แปลง (ศรช. จำนวน ๔๙ แปลง และศมช. จำนวน ๕ แปลง)

๓.) กรมปศุสัตว์ จำนวน ๘ แปลง

๔.) การยางแห่งประเทศไทย ๔ แปลง

ทั้งนี้ การจัดชั้นคุณภาพของแปลงใหญ่ ประจำปี ๒๕๖๕ จังหวัดสุรินทร์ มีแปลงใหญ่ระดับเกรด A มีจำนวน ๒๕ แปลง และแปลงใหญ่ระดับเกรด B มีจำนวน ๔๔ แปลง รวมทั้งหมด ๖๙ แปลง

(ที่มา : จากรายงานการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ วันอังคารที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์
ของจังหวัด

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. กลยุทธ์ (Strategy)
๒. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
๓. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
๔. บุคลากร (Staff)
๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่ ๓๐ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey ๗-S Framework

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑.กลยุทธ์ (Strategy)	๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒. มีการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคมในพื้นที่ ๓. มีการจัดทำโครงการและงบประมาณให้สอดคล้องกับการพัฒนาเชิงพื้นที่ของจังหวัด สุรินทร์ ๔. มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ๕. มุ่งเน้นไปที่วัฒนธรรมองค์กร ๖. เป็นแหล่งข้อมูลงานวิจัยด้านพืชที่เป็นสหสาขาวิชาเพื่อใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ๗. แนวทางการพัฒนาจังหวัดด้านการเกษตร	๑. การดำเนินงานโครงการส่วนใหญ่คำนึงถึงเป้าหมายในระดับผลผลิต (Output) แต่ไม่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ๒. การติดตามและประเมินยังไม่เป็นรูปธรรม ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนางานได้ ๓. การทำงานของเจ้าหน้าที่ยังเป็นการตั้งรับมากกว่าการดำเนินเชิงรุก ๔. การสื่อสารทำความเข้าใจนโยบายสำคัญไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ๕. ต้องปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่ไม่ชัดเช่น เพราะเปลี่ยนแปลงตามสภาพการณ์ปัจจุบัน ๖. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่และถ่ายทอดผลงานวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายยังไม่ทั่วถึง ๗. แผนงานโครงการตามกลยุทธ์ไม่ได้รับการ

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<p>มุ่งเน้นด้านเกษตรอินทรีย์ ซึ่งการเลี้ยงกระบือช่วยให้มีมูลกระบือสำหรับเป็นปุ๋ยทำการเกษตรดังกล่าวได้</p> <p>๘. มีนโยบายสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ในการส่งเสริมการผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น</p> <p>๙. หน่วยงานมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกร โดยการสอนแนะนำการจัดทำบัญชีและมีครูบัญชีอาสากำกับและติดตามการจัดทำบัญชีในพื้นที่ของครูบัญชีอาสา</p>	<p>สนับสนุนงบประมาณตามกระบวนการงานที่จะเป็นหรือการสนับสนุนงบประมาณไม่ครบวงจรตามแผนงานที่กำหนดไว้</p> <p>๘. ขาดการบูรณาการแปลงแผนงานสู่การปฏิบัติ</p> <p>๙. หน่วยงานได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามกระบวนการ แต่ยังคงงบประมาณบางกิจกรรมไม่เพียงพอตามแผนงานที่กำหนดไว้</p>
<p>๒. โครงสร้างขององค์กรโครงสร้างพื้นฐานการผลิต (Structure)</p>	<p>๑. มีโครงการการแบ่งงานสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภออย่างชัดเจน ทำให้สามารถให้บริการเกษตรกรได้อย่างทั่วถึง สามารถให้ความร่วมมือกับภาคีได้อย่างดี และเอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานเชิงบูรณาการ</p> <p>๒. มีโครงสร้างองค์กรขนาดใหญ่ มีเครือข่ายทั่วประเทศ</p> <p>๓. มีการกระจายอำนาจและการตัดสินใจ</p> <p>๔. มีหน่วยงานตั้งอยู่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคครอบคลุมทั่วประเทศ</p> <p>๕. มีกลุ่มเกษตรกรที่มีความรู้ด้านข้าวที่เข้มแข็ง</p> <p>๖. จังหวัดสุรินทร์มีจำนวนกระบือมากที่สุดในของประเทศ</p> <p>๗. เกษตรกรมีพื้นที่เลี้ยงสัตว์ และสามารถผลิตพืชอาหารสัตว์ได้อย่างเพียงพอ</p> <p>๘. มีอาสาปศุสัตว์ครอบคลุมทุกตำบล/อำเภอ ช่วยดูแล รักษา ด้านสุขภาพสัตว์แก่เกษตรกรได้</p> <p>๙. มีหน่วยงานในพื้นที่ครบทุกภารกิจหน่วยงานด้านวิจัยและผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ ด้านการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และด้านการตรวจสอบผลผลิตสัตว์น้ำ</p> <p>๑๐. เป็นแหล่งผลิตสินค้าทางประมงทำสำคัญครบวงจร มีฟาร์มเพาะพันธุ์และอนุบาลสัตว์น้ำ และฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์ในพื้นที่</p> <p>๑๑. มีกลุ่มสหกรณ์ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจัดในพื้นที่</p>	<p>๑. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจำนวนมากทำให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่มีภารกิจมาก ประกอบกับได้รับมอบหมายภารกิจเพิ่มเติม จึงส่งกระทบต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก นอกจากนี้ การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย</p> <p>๒. มีการเกษียณอายุ การโยกย้าย</p> <p>๓. การสนับสนุนงบประมาณการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมีข้อจำกัด</p> <p>๔. การสื่อสารภายในเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจทิศทางการองค์กร และแผนปฏิบัติราชการที่ชัดเจนสู่ผู้ปฏิบัติยังไม่เพียงพอ</p> <p>๕. กลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งมีไม่ครบทุกพื้นที่</p> <p>๖. รูปแบบการเลี้ยงกระบือยังเป็นแบบดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่</p> <p>๗. ส่วนใหญ่เลี้ยงกระบือเป็นอาชีพเสริม ทำให้ขาดความสนใจในการดูแลเอาใจใส่ในด้านการปรับปรุงพันธุ์อย่างจริงจัง</p> <p>๘. การถือครองที่ดินของเกษตรกรมีน้อย จึงมีข้อจำกัดด้านการส่งเสริมการผลิตให้เกิดความคุ้มค่า</p> <p>๙. ระบบการเก็บกักน้ำใช้ประโยชน์และการกระจายมีไม่เพียงพอ ทำให้มีปัญหาขาดแคลนน้ในบางช่วงฤดูกาล</p> <p>๑๐. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์ยังเป็นระบบรายย่อย ขาดแหล่งเงินทุน</p> <p>๑๑. การเลี้ยงเชิงพาณิชย์สามารถเลี้ยงได้ใน</p>

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<p>๑๒. หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ในการสอนและการจัดทำบัญชีของเกษตรกร โดยมีการสร้างครูบัญชีอาสาปฏิบัติงานด้านการกำกับแนะนำและติดตามการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและการจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพกับเกษตรกรได้</p>	<p>พื้นที่ที่อยู่ใกล้แหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่เท่านั้น</p> <p>๑๒. หน่วยงานมีครูบัญชีอาสาไม่ครบทุกอำเภอ ตำบล และระดับหมู่บ้าน แต่ละปีมีงบประมาณในการอบรมครูบัญชีอาสาจำนวนน้อย ทำให้ครูบัญชีอาสาที่มีปริมาณงานที่ลดลงตามจำนวนงบประมาณที่ได้รับมา</p>
<p>๓.ระบบการปฏิบัติงาน (System)</p>	<p>๑. มีระบบส่งเสริมการเกษตร ยึดระบบการฝึกอบรมและเยี่ยมเยียนเกษตรกรในพื้นที่ เป็นหลักในการดำเนินการ</p> <p>๒. มีเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับระบบการทำงาน มีระบบการรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน</p> <p>๓. มีระบบการรายงานข้อมูล/สถานการณ์การผลิตพืช</p> <p>๔. มีศูนย์เรียนรู้ทางการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาเกษตรกรในชุมชน</p> <p>๕. มีระบบการขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติ ปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ และดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล</p> <p>๖. มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน</p> <p>๗. มีระบบการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน</p> <p>๘. มีระบบการจัดการเรื่องร้องเรียน</p> <p>๙. มีระบบการจัดตั้งสหกรณ์</p> <p>๑๐. มีกฎหมายรองรับในการดำเนินงาน ทำให้การปฏิบัติงานมีความน่าเชื่อถือ เอื้อประโยชน์ในการพัฒนาด้านการเกษตรและสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรได้</p> <p>๑๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาการด้านข้าวและการผลิตข้าว</p> <p>๑๒. มีหน่วยงานราชการสนับสนุนด้านการเลี้ยงกระบืออยู่ในพื้นที่</p> <p>๑๓. หน่วยงานราชการสนับสนุนด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการจัดทำบัญชีให้แก่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัด ครอบคลุมทั้งจังหวัด</p>	<p>๑. สำหรับการทำงาน มีขั้นตอนการทำงานที่มากเกินไป และไม่สามารถข้ามขั้นตอนได้</p> <p>๒. เจ้าหน้าที่ไม่แม่นยำในกฎระเบียบที่กำกับการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการทำงานมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ทำให้การปฏิบัติงานล่าช้า อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณในการปฏิบัติงานในพื้นที่ล่าช้า</p> <p>๓. ผลจากการติดตามประเมินผลงานไม่นำมาแก้ไขหรือใช้เป็นแนวทางการวางแผน</p> <p>๔. กฎหมายบางฉบับล้าสมัย ไม่สอดคล้องกับภารกิจและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>๕. การตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน</p> <p>๖. อุปกรณ์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์บางชนิดชำรุด และไม่ทันสมัยห้องปฏิบัติการด้านข้าวมีไม่เพียงพอ</p> <p>๗. ข้อมูลด้านการเลี้ยงสัตว์หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลเพื่อการพัฒนายังไม่ครอบคลุม</p> <p>๘. ขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่</p> <p>๙. หน่วยงานเก็บข้อมูลด้านการจัดทำบัญชีของเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมายแต่ไม่ได้ทำต่อเนื่องเป็นระยะยาว ทำให้ขาดความยั่งยืน ในการจัดทำบัญชี หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลเพื่อการพัฒนาไม่ครอบคลุมจำนวนเกษตรกรทั้งหมดในจังหวัด</p>
<p>๔.บุคลากร (Staff)</p>	<p>๑. มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติงานในพื้นที่ทุกตำบล</p>	<p>๑. มีการเกษียณอายุ มีการโยกย้าย</p> <p>๒. จำนวนบุคลากรมีจำกัดและไม่เพียงพอต่อ</p>

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<p>๑. มีการคัดเลือกบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานเดียวทั่วประเทศ</p> <p>๒. บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๓. มีบุคลากรหลากหลายสาขาวิชา มีความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่างชัดเจน ทำให้ผลงานวิจัยน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสังคม</p> <p>๔. มีองค์ความรู้ในด้านการปรับปรุงพันธุ์ การผลิตข้าว และเมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>๕. หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านต่างๆ มาปรับใช้ในการส่งเสริมการเกษตร</p> <p>๖. หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมีการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง</p> <p>๗. หน่วยงานมีการจัดการบุคคลคลเข้าทำงานคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถมาให้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกร</p>	<p>ภารกิจ</p> <p>๓. บุคลากรหนึ่งคนรับผิดชอบหลายหน้าที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ที่มีอยู่จริง</p> <p>๔. เกษตรกรขาดกำลังใจในการเลี้ยงสัตว์ เนื่องจาก โรคระบาดอุบัติใหม่ และจำหน่ายสัตว์ไม่ได้</p> <p>๕. เจ้าหน้าที่มีจำนวนจำกัด ไม่สอดคล้องกับภารกิจในพื้นที่ที่มีมาก</p> <p>๖. บุคลากรในหน่วยงานมีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น</p> <p>๗. หน่วยงานมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่การทำงาน และเจ้าหน้าที่มีจำนวนจำกัด ไม่สอดคล้องกับภารกิจในพื้นที่ ที่มีจำนวนมาก</p>
<p>๕. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)</p>	<p>๑. หน่วยงานมีระบบ e – learning ระบบอบรมบุคลากรเจ้าหน้าที่มีการพัฒนาความรู้ และทักษะด้านการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่</p> <p>๒. เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ทำงานใกล้ชิดเกษตรกร</p> <p>๓. มีทักษะการทำงานสูง เชี่ยวชาญงานด้านการสหกรณ์</p> <p>๔. มีบุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถเชี่ยวชาญตรงกับภารกิจความรับผิดชอบ</p> <p>๕. บุคลากรได้รับการฝึกอบรม และพัฒนาทักษะในด้านการผลิตข้าวอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๖. หน่วยงานมีบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทาง มีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่</p> <p>๗. หน่วยงานมีบุคลากรที่มีความรู้มีทักษะต่อการปฏิบัติงานด้านการเพาะเลี้ยง และการเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>๘. หน่วยงานมีบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทาง มีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานและส่งเสริมการสอนแนะนำการจัดทำบัญชีในพื้นที่</p>	<p>๑. เจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ไม่มีการใช้แผนเป็นกรอบในการดำเนินงาน</p> <p>๒. บุคลากรในพื้นที่ยังไม่มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง</p> <p>๓. มีบุคลากรที่มีทักษะการทำงานสูง เฉพาะตำแหน่งที่เป็นนักบริหารระดับกลางขึ้นไป</p> <p>๔. การถ่ายทอดความรู้และทักษะของข้าราชการผู้มีประสบการณ์กับข้าราชการรุ่นใหม่ยังไม่เพียงพอ</p> <p>๕. การสนับสนุนองค์ความรู้ใหม่ไม่ครอบคลุมบุคลากรทุกคน</p> <p>๖. กระป๋องของเกษตรกรมีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ (กระป๋องมีอัตราการผสมติดต่ำ, ขาดพ่อพันธุ์ดี, ขาดความรู้ในการเลี้ยงดู)</p> <p>๗. การเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์ม</p> <p>๘. บุคลากรที่มีความรู้ทักษะเฉพาะทางต่างๆ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานเชิงรุก</p> <p>๙. บุคลากรมีการโยกย้าย เปลี่ยนแปลงบ่อย ทำ</p>

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
		<p>ให้การดำเนินงานและประสานงานกับหน่วยงานอื่นขาดการต่อเนื่อง</p> <p>๑๐. การสนับสนุนองค์ความรู้ใหม่แก่บุคลากรยังไม่ต่อเนื่อง และไม่ทันต่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ</p> <p>๑๑. หน่วยงานขาดกิจกรรมการเพิ่มทักษะด้านวิชาการที่ดีแก่ผู้ที่จะไปถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร ไม่มีการพัฒนาทักษะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง</p>
<p>๖. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)</p>	<p>๑. เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี</p> <p>๒. มีวัฒนธรรมการทำงานที่ยาวนาน</p> <p>๒. มีการจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๓. มีการกระจายอำนาจให้ผู้อำนวยการสามารถรวบรวมข้อมูลและแก้ปัญหาได้อย่างทั่วถึง</p> <p>๔. มีการทำงานแบบบูรณาการทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก</p> <p>๕. หน่วยงานจากภาครัฐให้การสนับสนุนเกษตรกรการผลิตข้าวคุณภาพดีและได้มาตรฐาน ลดต้นทุนการผลิต</p> <p>๖. หน่วยงานภาครัฐมีการบูรณาการงานการสนับสนุนแก่เกษตรกรมากขึ้น</p> <p>๗. หน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนให้หน่วยงานมีการทำงานด้านการบูรณาการกับเกษตรกรมากยิ่งขึ้น</p> <p>๘. หน่วยงานมีการบูรณาการงานการสนับสนุนแก่เกษตรกรมากขึ้น</p>	<p>๑. การทำงานภายใต้เวลาที่จำกัดในบางครั้งทำให้ผลงานไม่มีคุณภาพ เกิดความผิดพลาด</p> <p>๒. ผู้นำมีอำนาจตัดสินใจอยู่คนเดียว</p> <p>๓. การทำงานแบบบูรณาการทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกยังไม่มีเพียงพอ</p> <p>๔. นโยบายของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดความต่อเนื่องของโครงการ</p> <p>๕. การรวมกลุ่มเกษตรกรผลิตกระบือคุณภาพมีน้อย และยังไม่ครอบคลุม</p> <p>๖. เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆล่าช้า</p> <p>๗. การรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาการจัดทำบัญชีแก่เกษตรกรยังมีน้อย และยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในจังหวัด</p>
<p>๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values)</p>	<p>๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอมีการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือในการทำงาน มีความสามัคคี เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จ</p> <p>๒. นักส่งเสริมการเกษตรรุ่นใหม่มีการใส่ใจและปรับตัวกับเทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อใช้ส่งเสริมงานในพื้นที่</p> <p>๓. มีวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจน</p> <p>๔. มีการพัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้หลักการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้</p> <p>๕. จังหวัดมีวิสัยทัศน์ชัดเจน เป็นแนวทางชั้นนำ</p>	<p>๑. เจ้าหน้าที่บางส่วนยังคงยึดติดต่อการรับฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา การทำงานยังยึดติดรูปแบบและขาดความคิดริเริ่มในการพัฒนางาน</p> <p>๒. ค่านิยมของเกษตรกรสมัยโบราณยังเป็นแนวคิดที่ยึดติดกับการทำเกษตรเชิงเดี่ยว</p> <p>๓. การสื่อสารภายในเพื่อสร้างการรับรู้เรื่องค่านิยมยังไม่เพียงพอ</p> <p>๔. นักวิจัยบางส่วนขาดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานวิจัย</p> <p>๕. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพเกษตร</p>

๗-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<p>การพัฒนาด้านเกษตรและสหกรณ์ได้ คือ (เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี)</p> <p>๖. มีค่านิยมของหน่วยงานเป็นสิ่งที่ชี้นำการดำเนินงาน “ซื่อสัตย์ โปร่งใส งานวิจัยมีคุณภาพ”</p> <p>๗. กรมการข้าวมีโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพมาตรฐานอินทรีย์สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุรินทร์</p> <p>๘. สนับสนุนให้เกษตรกรปรับทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มอาชีพ</p> <p>๙. หน่วยงานสนับสนุนให้เกษตรกรใช้บัญชีในการประกอบอาชีพ โดยจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพในแต่ละอาชีพเพื่อทราบต้นทุนที่แท้จริงทำให้ทราบว่าได้กำไรหรือขาดทุน ควรจะปรับปรุงเพิ่มรายได้</p> <p>ลดรายจ่ายแก่เกษตรกรที่ทำบัญชีอย่างแท้จริง</p>	<p>เนื่องจาก มองว่าเป็นอาชีพที่ลำบาก ไม่มีเกียรติ</p> <p>๖. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพการเกษตร เนื่องจากต้องทำงานหนัก และให้ผลตอบแทนน้อย</p> <p>๗. หน่วยงานให้ความรู้แก่เกษตรกรทุกรุ่นทุกอาชีพแต่ คนส่วนใหญ่ไม่ชอบ</p> <p>จัดบันทึกหรืออายุค่อนข้างสูง บางรายไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ แต่ร่วมรับฟังการบรรยายการจัดทำบัญชีได้</p> <p>แต่หน่วยงานต้องให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพด้านการจัดทำบัญชีได้</p> <p>ค่อนข้างยาก</p>

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

๑. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
๒. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
๓. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค
๔. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
๖. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่ ๓๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

ประเด็น	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
๑.ด้าน การเมือง	<p>๑. รัฐบาลสนับสนุนการพัฒนาและการจัดทำโครงการตามความต้องการของชุมชน</p> <p>๒. มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๑๒ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาการเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์</p>	<p>๑. การจัดทำโครงการงบประมาณเป็นแบบ Top Down ทำให้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่</p> <p>๒. ขาดข้อมูลความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายให้เหมาะสม</p> <p>๓. ความมั่นคงทางการเมืองที่ไม่มั่นคงแน่นอน ส่งผลทำให้</p>

ประเด็น	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	<p>และการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>๓. นโยบายของรัฐ ในการส่งเสริมจังหวัด สุรินทร์เป็นเมืองสมุนไพร โดยเน้นการผลิต วัตถุประสงค์สมุนไพร</p> <p>๔. รัฐบาลเอาใจใส่ประชาชนมากขึ้น งานนโยบายรัฐ</p> <p>๕. ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร</p> <p>๖. โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการ ประกอบอาชีพ กิจกรรมนำลูกหลานกลับบ้าน</p> <p>๗. พัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจของ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และธุรกิจชุมชน</p> <p>๘. โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิก สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร</p> <p>๙. การเปลี่ยนแปลงในเชิงนโยบาย ที่มี ลักษณะแบบก้าวกระโดด ส่งผลให้เกิด การปรับตัวเพื่อให้ทำงานสอดคล้องกับ ภารกิจต่างๆ ในปัจจุบันของหน่วยงาน</p> <p>๑๐. หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมและ สนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตข้าว แบบนาแปลงใหญ่ และส่งเสริมให้ผลิต ข้าวคุณภาพดีปลอดภัยภายใต้โครงการ ส่งเสริมการผลิตอินทรีย์</p> <p>๑๑. นโยบายส่งเสริมเกษตรแบบแปลง ใหญ่</p> <p>๑๒. นโยบายส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรอินทรีย์</p> <p>๑๓. การส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์น้ำ ปลอดภัย</p> <p>๑๔. ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เกษตร อินทรีย์</p> <p>๑๕. นโยบายส่งเสริมเกษตรแบบแปลง ใหญ่</p> <p>๑๖. นโยบายส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่</p> <p>๑๗. นโยบายบริหารจัดการผลิตสินค้า เกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหาร จัดการเชิงรุก (Agri – Map)</p> <p>๑๘. นโยบายศูนย์การเรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)</p>	<p>การดำเนินการตามนโยบายรัฐไม่ต่อเนื่อง</p> <p>๔. ภารกิจด้านนโยบายรัฐที่มาและหลากหลาย ส่งผล กระทบต่อความเข้มแข็งของงานวิจัยซึ่งเป็นภารกิจของ หน่วยงาน</p> <p>๕. นโยบายภาคการเกษตรขาดความต่อเนื่อง</p> <p>๖. ความไม่มั่นคงทางการเมือง ส่งผลให้นโยบายการพัฒนา ด้านการเกษตรและสหกรณ์ไม่มีความต่อเนื่อง</p> <p>๗. กฎหมายหรือกฎระเบียบบางอย่างไม่เอื้อต่อการ พัฒนาการเกษตรแบบรายย่อย เช่น มาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ มาตรฐานฟาร์ม มาตรการตลาดนำการผลิต เป็นต้น</p> <p>๘. ความไม่มั่นคงทางการเมืองตลอด เวลาส่งผลให้การ พัฒนาด้านการเกษตรขาดความต่อเนื่อง</p> <p>๙. ความไม่มั่นคงทางการเมือง ส่งผลให้นโยบายการพัฒนา ด้านการเกษตรและสหกรณ์ไม่มีความต่อเนื่อง</p>

ประเด็น	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
๒.ด้านเศรษฐกิจ	<p>๑. เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีมีใหม่ราคาลดลงทำให้เกษตรกรเข้าถึงได้ง่ายขึ้น</p> <p>๒. ราคาผลผลิตสูงขึ้น</p> <p>๓. ภาพลักษณ์ของสินค้าที่ดี ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>๔.อุปสงค์ของตลาด มีความเจริญเติบโต</p> <p>๕.ความต้องการสินค้าเพิ่มขึ้น</p> <p>๖.เครื่องจักรได้รับความเชื่อถือ</p> <p>๗.ได้รับความเชื่อถือในคุณภาพสินค้า</p> <p>๘. การพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ เน้นความได้เปรียบจากความหลากหลายชีวภาพ</p> <p>๙. ข้าวหอมมะลิเป็นยังเป็นที่ต้องการของตลาดพรีเมียมต่างประเทศ</p> <p>๑๐. ผู้บริโภคตื่นตัวหันมานิยมข้าวปลอดภัยมากขึ้นสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ของภาครัฐ</p> <p>๑๑. ตลาดกระป๋องคุณภาพมีความต้องการสูงทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>๑๒. ราคากระป๋องขึ้นอยู่กับผู้เลี้ยงเป็นคนกำหนด</p> <p>๑๓. ผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีความพร้อมยังมีน้อย</p> <p>๑๔. การสนับสนุนเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ แก่กลุ่มเกษตรกรเป็นการสร้างโอกาสให้กลุ่มเกษตรกรสามารถดำเนินธุรกิจได้ต่อเนื่อง</p> <p>๑๕. ปัจจุบันมีทางเลือกของอาหารด้านประมงเพื่อบริโภคเพิ่มมากขึ้น เช่น กุ้งฝอย หอยขม ปูนา</p> <p>๑๖. การสนับสนุนการบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบันทึกบัญชีต้นทุน ประกอบอาชีพ สร้างโอกาสทำให้กลุ่มเกษตรกรสามารถดำเนินธุรกิจได้ต่อเนื่อง และสามารถหาแหล่งเงินทุนในการลงทุนทำการเกษตรได้ เพราะ</p>	<p>๑. สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา ส่งผลให้รายได้ประชากรลดลง อาจส่งผลให้การบริโภคลดลง</p> <p>๒. แรงงานภาคการเกษตรลดลง</p> <p>๓.เกิดปัญหาจากภัยธรรมชาติ</p> <p>๔.ค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น</p> <p>๕. มีการแข่งขันมากขึ้นทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>๖.ความไม่แน่นอนของความต้องการของตลาดที่แตกต่างกัน</p> <p>๗.มีคู่แข่งรายใหม่ๆ</p> <p>๘.ราคาวัตถุดิบผันผวน</p> <p>๙.สินค้าไม่ได้มาตรฐาน</p> <p>๑๐.ต้นทุนการผลิตปรับตัวสูงขึ้น</p> <p>๑๑.การแข่งขันด้านราคา</p> <p>๑๒.ประเทศคู่แข่งสามารถผลิตข้าวหอมได้ใกล้เคียงกับข้าวหอมมะลิของไทยและมีต้นทุนที่ต่ำกว่า</p> <p>๑๓.ข้าวของไทยมีราคาต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าตลาดต่างประเทศ</p> <p>๑๔. มีโรคระบาดอุบัติใหม่ และมีภัยธรรมชาติ ส่งผลต่อการผลิตและผลผลิตด้านปศุสัตว์</p> <p>๑๕. ต้นทุนการผลิตสูง/ค่าจ้างแรงงานมีราคาสูง</p> <p>๑๖.ราคาสินค้ายังขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลาง</p> <p>๑๗. เกิดโรคระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การซื้อ ขายสัตว์น้ำลดลง</p> <p>๑๘. มีโรคระบาดอุบัติใหม่ไวรัสโควิด๑๙ และมีภัยธรรมชาติ ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมการเกษตรทำให้เกิดอุปสรรคในการบันทึกบัญชีเกษตรกรขาดกำลังใจในการบันทึกบัญชี</p> <p>๑๙. ต้นทุนการผลิตสูง/ค่าจ้างแรงงานมีราคาสูง</p>

ประเด็น	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	<p>การทำบัญชีจะสร้างความเชื่อมั่นให้เจ้าหน้าที่ในการปล่อยเงินทุนแก่เกษตรกร</p>	
<p>๓.ด้านสังคม</p>	<p>๑. ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพ ทำให้มีความต้องการบริโภคสินค้าปลอดภัย มีคุณภาพ และสินค้าเกษตรอินทรีย์มากขึ้น</p> <p>๒. คนรุ่นใหม่และผู้ประกอบอาชีพอื่นหรือคนวัยเกษียณมีความสนใจอาชีพการเกษตรมากขึ้น</p> <p>๓. วิถีชีวิตของคนในยุคดิจิทัล เป็นโอกาสในการขายสินค้าทางออนไลน์ ทำให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคได้โดยตรง</p> <p>๔. มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี</p> <p>๕. มีการช่วยเหลือกัน</p> <p>๖. มีวัฒนธรรมเข้มแข็ง</p> <p>๗. ความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์</p> <p>๘. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นโอกาสสร้างงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่จะเกิดขึ้น</p> <p>๙. ผู้บริโภคต้องการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูงและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพ</p> <p>๑๐. มีหน่วยคลินิกเกษตรเคลื่อนที่และสารวัตรข้าวคอยให้คำแนะนำและปรึกษาด้านข้าว</p> <p>๑๑. มีเกษตรกรรุ่นใหม่ที่สนใจด้านการผลิตข้าวเพิ่มมากขึ้น</p> <p>๑๒. ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และสามารถยึดอาชีพการเลี้ยงกระบือเป็นอาชีพหลักได้</p> <p>๑๓. เกษตรกรมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมานาน และเป็นสังคมเกษตรที่พึ่งพาอาศัยกัน</p> <p>๑๔. ระบบการผลิตของเกษตรกรเริ่มปรับมาใช้เทคโนโลยีมากขึ้น</p> <p>๑๕. แรงงานเลี้ยงสัตว์เริ่มเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่มากขึ้น เนื่องจากประสบภาวะ</p>	<p>๑. การรวมกลุ่มของเกษตรกรและสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งยังมีน้อย และขาดองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ</p> <p>๒. แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง</p> <p>๓. การเข้าสู่ภาวะสังคมผู้สูงอายุในภาคเกษตรจะส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี</p> <p>๔. สังคมเกิดความแตกแยก</p> <p>๕. มีการแพร่กระจายการกระทำผิด</p> <p>๖. การใช้ความรุนแรง</p> <p>๗. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้ภาคเกษตรขาดแคลนแรงงาน</p> <p>๘. เกษตรกรพึ่งปัจจัยการผลิตจากภายนอกมากเกินไป</p> <p>๙. เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง</p> <p>๑๐. เกษตรกรยังขาดการวางแผนด้านการผลิตที่สอดคล้องกับการตลาด</p> <p>๑๑. มีการรวมกลุ่มแต่กระบวนการบริหารยังไม่เข้มแข็ง</p> <p>๑๒. เกษตรกรบางกลุ่มมีการรวมกลุ่มการผลิตเฉพาะกิจเพื่อรองรับปัจจัยการผลิตที่จะได้รับการสนับสนุนของโครงการจากรัฐซึ่งไม่สนใจเป้าหมายที่แท้จริงของโครงการ</p> <p>๑๓. สังคมมองอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน และมีรายได้ต่ำ จึงไม่สนับสนุนให้บุตรหลานสืบสานอาชีพต่อ</p> <p>๑๔. เกษตรกรยังขาดการวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด</p> <p>๑๕. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังเป็นผู้สูงอายุ ทำให้ขาดแคลนแรงงาน</p> <p>๑๖. เกษตรกรยังขาดการวางแผนด้านการผลิตที่สอดคล้องกับการตลาด ต้องนำผลการวิเคราะห์จากการจดบัญชีมาใช้ประ</p> <p>๑๗. มีการรวมกลุ่มในการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ แต่กระบวนการบริหารยังไม่เข้มแข็ง</p> <p>๑๘. สังคมมองอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน และมีรายได้ต่ำ จึงไม่สนับสนุนให้บุตรหลานสืบสานอาชีพต่อ</p>

ประเด็น	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	<p>ต.งานจึงหันเหมาจากเมืองใหญ่ สู่การประกอบอาชีพส่วนตัว</p> <p>๑๖. เกษตรกรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเลี้ยง หรือชนิดสัตว์น้ำได้ดี</p> <p>๑๗. เกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถใช้สมุดบันทึกบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพในการพัฒนาอาชีพของตนเองได้</p>	<p>๑๙. เกษตรกรส่วนใหญ่มีแต่ผู้สูงอายุ</p> <p>๒๐. เกิดโรคระบาด ไวรัสโควิด๑๙ ส่งผลต่อการเข้ากำกับและติดตามการจัดทำบัญชีของเกษตรกรในพื้นที่ต่างๆ</p>
<p>๔.ด้านเทคโนโลยี</p>	<p>๑. เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีที่สามารถใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตร รวมถึงการตลาดออนไลน์ได้</p> <p>๒. เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้ได้สะดวก และรวดเร็วขึ้น</p> <p>๓. มีเทคโนโลยีที่สามารถทดแทนแรงงานในภาคการเกษตร</p> <p>๔. มีความก้าวหน้าสามารถอำนวยความสะดวก</p> <p>๕. มีความหลากหลาย ประสิทธิภาพสูง</p> <p>๖. มีกฎหมายที่ส่งเสริมต่อการจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยี</p> <p>๗. มีช่องทางให้ใช้เทคโนโลยี บริการประชาชน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผ่านสังคมออนไลน์</p> <p>๘. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศเปิดโอกาสให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานวิจัยและบริการ</p> <p>๙. การเปลี่ยนแปลงสร้างด้านแรงงานภาคการเกษตรทำให้ต้องพัฒนาเพื่อเข้าสู่เกษตรอัจฉริยะ</p> <p>๑๐. เกษตรกรสมัยใหม่มีการใช้เทคโนโลยีการเกษตรด้านการหยุดข้าวแห่งแทนการปักดำ</p> <p>๑๑. ภาครัฐสนับสนุน และส่งเสริมให้</p>	<p>๑. ขาดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม</p> <p>๒. ภัยคุกคามในโลก cyber มีเพิ่มมากขึ้น</p> <p>๓. เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว</p> <p>๔. งบประมาณที่จัดสรรไม่สอดคล้องต่อการขยายตัวของเทคโนโลยี</p> <p>๕. งบประมาณในการจัดหาทรัพยากรมีไม่เพียงพอ</p> <p>๖. เกษตรกรเข้าไม่ถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่เนื่องจากมีราคาแพง</p> <p>๗. ภาคการเกษตรมีการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่ทันสมัยยังไม่ครอบคลุม และยังขาดการสนับสนุนองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และการสนับสนุนจากภาครัฐมีขีดจำกัด</p> <p>๘. ยังขาดการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ</p> <p>๙. เกษตรกรบางคนไม่มีโทรศัพท์สมาร์ทโฟน สำหรับบันทึกบัญชีผ่านแอปพลิเคชันและบางรายอายุสูงเกินไปทำให้มีความลำบากในการใช้ application</p>

ประเด็น	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	<p>เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในระบบการผลิตมากขึ้น</p> <p>๑๒. ภาครัฐส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจำหน่ายและประชาสัมพันธ์สินค้า การเกษตรผ่านช่องทางออนไลน์ได้</p> <p>๑๓. หน่วยงานได้ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในระบบ การบันทึกบัญชีมากขึ้น โดยการสร้าง แอปพลิเคชันในการบันทึกบัญชีและใน การให้ความรู้เกี่ยวกับการบันทึกบัญชี แก่เกษตรกร</p> <p>๑๔. ภาครัฐส่งเสริมให้เกษตรกรมีการ บันทึกบัญชีผ่านapplication smart me สำหรับเกษตรกรที่มีโทรศัพท์ สมาร์ทโฟน</p>	
<p>๕.ด้าน กฎหมาย</p>	<p>๑. จังหวัด มีสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ ข้าวหอม มะลิทุ่งกุลาร้องไห้ เส้นไหมไทยพื้นบ้าน อีสาน ซึ่งได้รับความคุ้มครองเป็นสินค้า พื้นถิ่น</p> <p>๒. มีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชนที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการ ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน</p> <p>๔.กฎหมายการจ้างงาน</p> <p>๕.กฎหมายคุ้มครองข้อมูลผู้ใช้งาน</p> <p>๖.กฎหมายต่อต้านการผูกขาด</p> <p>๗.กฎหมายด้านสุขภาพและความ ปลอดภัย</p> <p>๘. การกีดกันทางการค้าในเวทีโลก ส่งผลให้ต้องเร่งพัฒนามาตรฐานทาง การเกษตรให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล และสอดคล้องกับกฎระเบียบของ ประเทศคู่ค้า</p> <p>๙. กฎหมายเกษตรพันธสัญญาลด ช่องว่างการเอาเปรียบจากพ่อค้าคน กลาง</p> <p>๑๐. กฎหมายว่าด้วยการประมงใน ปัจจุบัน</p>	<p>๑.เกษตรกรขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน</p> <p>๒. ปัญหาการกระทำผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นเป็นประจำ</p> <p>๓. ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศที่มีการ เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อศักยภาพด้าน การแข่งขัน</p> <p>๔.. กฎหมายการขึ้นค่าแรง มีผลกระทบต่อการทำงาน ภาคการเกษตร</p> <p>๕. ไม่มีหน่วยงานที่ดูแลกำกับการทำประมงที่ผิด กฎหมายตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์</p> <p>๖. ชาวประมงบางส่วนยังขาดการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร ด้านการทำประมงผิดกฎหมาย</p>

ประเด็น	โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
	มีกฎระเบียบ ข้อกำหนด และข้อบังคับต่างๆ ที่ชัดเจนและเข้มงวดมากขึ้น	
๖.ด้านสิ่งแวดล้อม	<p>๑.เกษตรกรจังหวัดสุรินทร์มีการปรับตัวด้านการทำเกษตรกรยั่งยืนเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เช่น การเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ระบบดินและน้ำ โครงการโคกหนองนา เป็นต้น</p> <p>๒.มีการสนับสนุนพลังงานหมุนเวียน</p> <p>๓.ความได้เปรียบทางสภาพอากาศ</p> <p>๔.เทรนด์รักษ์โลก</p> <p>๕.นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>๖. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโลก ทำให้ต้องเร่งการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืชและเทคโนโลยีการเพิ่มผลผลิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>๗. พื้นที่ที่เหมาะสมกับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศ</p> <p>๘. ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีการแลกเปลี่ยนสินค้าการเกษตร</p> <p>๙. สังคมโลกเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น</p> <p>๑๐.ปัจจุบันเน้นการทำประมงที่ไม่เกินศักยภาพการผลิตของแหล่งน้ำ เพื่อคงความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ</p> <p>๑๑. ใช้การติดต่อสื่อสารโซเชียลในการกำกับติดตามการจัดทำบัญชีของเกษตรกร แทนการลงพื้นที่ด้วยตนเอง</p>	<p>๑. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศก่อให้เกิดภัยธรรมชาติ ศัตรูพืช ที่มีความรุนแรง เช่นการเกิดอุทกภัย ไรศใหม่ข้าว สร้างความเสียหายต่อการเพาะปลูก</p> <p>๒. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ยังอาศัยน้ำฝน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร</p> <p>๑.เกิดปัญหาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ</p> <p>๒.มลพิษต่างๆ</p> <p>๑.การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกและภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง รวดเร็วและฉับพลัน เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้</p> <p>๒.ข้อกำหนดของกรอบเวลาเสนอแผนการวิจัยที่ต้องทำก่อนล่วงหน้า ๒ ปี ไม่สอดคล้องกับประเด็นปัญหางานวิจัยที่เกิดขึ้นจริง</p> <p>๓.ขาดแคลนแหล่งน้ำ</p> <p>๔.ประสบภัยแล้งมากขึ้น</p> <p>๕. เกิดโรคระบาดอุบัติใหม่ ส่งผลต่อผลผลิตกระบือ</p> <p>๖. ชาวประมงบางส่วนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง</p>

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ
ตารางที่ ๓๒ TOWS Matrix เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาเชิงรุก เชิงแก้ไข เชิงป้องกัน และเชิงรับ

<p>ปัจจัยภายใน / ปัจจัยภายนอก</p>	<p><u>S</u> จุดแข็ง (ภายใน) ๑. ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ๒. เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิ และมีเกษตรกรบางส่วนที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ GI ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ๓. นโยบายจังหวัดสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ หม่อนไหม</p>	<p><u>W</u> จุดอ่อน (ภายใน) ๑. เกษตรกรยังขาดการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด ๒. เกษตรกรยังมีการใช้สารเคมี</p>
<p><u>O</u> โอกาส (ภายนอก) ๑. นโยบายส่งเสริมเกษตรปลอดภัย ๒. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ทันสมัย ๓. กระแสผู้บริโภคนิยมอาหารเพื่อดูแลสุขภาพ/อาหารปลอดภัย ๔. ช่องทางการตลาดผ่านสื่อออนไลน์</p>	<p><u>SO</u> ประเด็นการพัฒนาเชิงรุก ๑. ส่งเสริมการแปรรูปและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ทั้งพืช ประมง ปศุสัตว์ หม่อนไหม ๒. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร ๓. ส่งเสริมการทำตลาด/การจำหน่ายสินค้าเกษตร</p>	<p><u>WO</u> ประเด็นการพัฒนาเชิงแก้ไข ๑. พัฒนาความรู้เกษตรกรตลอดห่วงโซ่คุณค่า ๒. ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง</p>
<p><u>T</u> ภัยคุกคาม (ภายนอก) ๑. ต้นทุนการผลิตสูง ๒. สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ๓. ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย ๔. โรคอุบัติใหม่จากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และปัจจัยด้านสงคราม/การสู้รบของชาติมหาอำนาจ</p>	<p><u>ST</u> ประเด็นการพัฒนาเชิงป้องกัน ๑. บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ๒. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๓. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การเฝ้าระวัง โรคอุบัติใหม่ ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์</p>	<p><u>WT</u> ประเด็นการพัฒนาเชิงรับ ๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร ๒. พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนระบบการผลิต</p>

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๑. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

“ผู้นำเกษตรสมัยใหม่ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน รุ่งเรืองด้วยเกษตรอินทรีย์ สู่อุณหภูมิชีวิตที่ดี”

๒. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๒.๑ เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตรได้รับการส่งเสริม และพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่า
- ๒.๒ โครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรได้รับการพัฒนาและปรับปรุง
- ๒.๓ สินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น
- ๒.๔ เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้มากขึ้น
- ๒.๕ จำนวนบุคลากรสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เป็น Smart Officer

๓. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตร
เป้าหมาย

๑. จำนวนเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่า

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อขับเคลื่อนภาคการเกษตร และการรวมกลุ่มของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise
๒. เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม
๓. พัฒนาและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตร ให้เชื่อมโยงกับการตลาดโดยใช้ระบบโลจิสติกส์สมัยใหม่ (ระบบการตลาดแบบ Online)

โครงการสำคัญ

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านหม่อนไหม
๒. โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การเพาะขยายพันธุ์พืชเศรษฐกิจ”
๓. โครงการทัศนศึกษาและดูงานกิจกรรมทางการเกษตร โครงการเกษตรอภินิหาร จังหวัดสุรินทร์
๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์แบบครบวงจร
๕. โครงการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์
๖. โครงการการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่คุณค่าอาหาร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

เป้าหมาย

๑. โครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรได้รับการพัฒนาและปรับปรุง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. การเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

๒. มีแผนการบริหารจัดการรองรับภัยพิบัติด้านการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

๑. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

๒. การบริหารจัดการดินที่สอดคล้องกับเกษตรกรรมยั่งยืน

๓. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร

๔. การบริหารจัดการภัยพิบัติด้านการเกษตร

โครงการสำคัญ

๑. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำห้วยตาลวก ต.ก้งแอน

อ.ปราสาท จ.สุรินทร์

๒. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักแหล่งน้ำบ้านหัวตะพาน ต.เพ็ญราม

อ.เมืองสุรินทร์ จ.สุรินทร์

๓. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านปอยเดิร ต.สวาย

อ.เมืองสุรินทร์ จ.สุรินทร์

๔. แก้มลิงหนองกะปุ พร้อมอาคารประกอบ ต.ตาคง อ.สังขะ จ.สุรินทร์

๕. แก้มลิงปากบ่อ พร้อมอาคารประกอบ ต.หนองเรือ อ.ชุมพลบุรี

จ.สุรินทร์

๖. แก้มลิงห้วยอารี พร้อมอาคารประกอบ ต.โพนครก อ.ท่าตูม

จ.สุรินทร์

๗. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักบ้านหนองคันนา ต.ตาเมียง

อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์

๘. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักบ้านหนองคันนา ต.ตาเมียง

อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร และเพิ่ม
ความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

เป้าหมาย

๑. สินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้
มากขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. สินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น

๒. เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรได้รับที่มีการพัฒนา
และนำไปใช้ประโยชน์

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร

๒. ส่งเสริมการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๓. พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนภาค
การเกษตรให้เหมาะสมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔. ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ
การเกษตร

๕. นำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมการเกษตรมา

ประยุกต์ใช้กับการเกษตรเชิงพาณิชย์

โครงการสำคัญ

๑. โครงการการส่งเสริมระบบการรับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS Surin)
๒. โครงการขยายผลเทคโนโลยีการผลิตและการใช้แผนผังเพื่อลดการใช้ปุ๋ยในนาข้าว
๓. โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร
๔. โครงการการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์
๕. โครงการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์
๖. โครงการเพิ่มพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์
๗. โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่า

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
เป้าหมาย

๑. จำนวนเกษตรกรที่เข้าใจและทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น
๒. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนเกษตรกรที่เข้าใจและทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น
๒. พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม
๒. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาภาคการเกษตรทั้งระบบการผลิต การแปรรูป สร้างมูลค่าและคุณค่าให้สินค้าเกษตรและเชื่อมโยงการตลาด
๓. นำองค์ความรู้จากงานวิจัยมาพัฒนาภาคการเกษตร
๔. สนับสนุน ส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร พัฒนาระบบนิเวศน์การเกษตร

โครงการสำคัญ

๑. โครงการพัฒนาการผลิตและใช้พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่
๒. โครงการผลิตชีวภัณฑ์และสารสกัดสมุนไพรเพื่อป้องกันและควบคุมศัตรูพืชสำหรับแปลงเกษตรภายในโครงการเกษตรอิตายาทร
๓. โครงการปรับปรุงบำรุงดินแปลงไม้ผลเชิงการค้าและแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว
๔. โครงการการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์
๕. โครงการการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปตามแนวทางพระราชดำริ
๖. โครงการขยายการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตรเป็นปุ๋ยใช้ในแปลงปลูกข้าวโพดหลังนา
๗. โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าและการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การบริหารจัดการหน่วยงานด้านการเกษตร

เป้าหมาย

๑. จำนวนบุคลากรสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เป็น Smart Officer

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. จำนวนบุคลากรสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เป็น Smart Officer

แนวทางการพัฒนา

๑. ส่งเสริมการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร
๒. ผลักดันให้องค์กรมีบทบาทนำนโยบายภาคการเกษตรสู่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตร
๓. ส่งเสริมการบูรณาการทำงานแบบมีส่วนร่วม
๔. ส่งเสริมให้มีศูนย์กลางข้อมูล (Big Data) และการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อตอบสนองการบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ด้านการเกษตร
๕. สนับสนุนผลักดันให้บุคลากรแต่ละหน่วยงานที่มีความพร้อมและเชี่ยวชาญเฉพาะตำแหน่งให้เป็นผู้นำองค์กรยุคใหม่ Smart Officer, Smart Research

แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ

แผนระดับ ๑	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรมูลค่าสูง <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ 	<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น <ul style="list-style-type: none"> ประเด็น การเกษตรมูลค่าสูง <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ
-------------------	---	---

แผนระดับ ๒ (ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรปลอดภัย <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน 	<p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทฯ ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บทฯ เกษตรปลอดภัย <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายแผนย่อย สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น - แนวทางการพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน <p>*หมายเหตุ เลือกประเด็นหลักได้ ๑ ประเด็น</p>	<p>แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ</p> <ul style="list-style-type: none"> เรื่อง/ประเด็นการปฏิรูป เรื่องความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในระดับบุคคล 	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> หมวดหมู่ที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง <ul style="list-style-type: none"> - เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น - แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 	<p>นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ .....-..... แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติรองรับนโยบายที่ .....-.....
--	---	---	---	--	---

แผนระดับ ๓ (ให้กรอกเฉพาะแผนที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้องระบุความสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนกระทรวง ๕ ปี และแผน BCG)	<p>แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์</p> <p>“เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดนท่องเที่ยวน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี”</p>	<p>แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง”</p>	<p>แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)</p> <p>“เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี”</p> <p>ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรของจังหวัดสุรินทร์</p>	<p>แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG</p> <p>“وازنวัตกรรมฟื้นฟู จัดการกรีนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ และวัฒนธรรม”</p>	<p>แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุรินทร์</p> <p>“ผู้นำเกษตรสมัยใหม่ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน รุ่งเรืองด้วยเกษตรอินทรีย์ ผู้คุณภาพชีวิตที่ดี”</p>
---	---	--	--	---	---

แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) กับแผน ๓ ระดับ (ต่อ)

<p>สาระสำคัญ แผนพัฒนา การเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัด</p>	<p>เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสุรินทร์ “ผู้นำเกษตรสมัยใหม่ พัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน รุ่งเรืองด้วยเกษตรอินทรีย์ สุขคุณภาพชีวิตที่ดี”</p>	<p>ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ๑. เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตรได้รับการส่งเสริม .....และพัฒนาตลอดห่วงโซ่คุณค่า ๒. โครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรได้รับการพัฒนาและปรับปรุง ๓. สินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ๔. เกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรไปใช้มากขึ้น</p>
--	--	---

<p>ประเด็นการพัฒนา ด้านการเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด</p>	<p>๑. การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตร</p>	<p>๒. การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้าน การเกษตร</p>	<p>๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและ ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร และ เพิ่มความขีดความสามารถในการแข่งขันภาค การเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>	<p>๔. การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน</p>	<p>๕. การบริหารจัดการหน่วยงานด้าน การเกษตร</p>
--	--	--	--	--	--

<p>โครงการสำคัญ</p>	<p>๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้าน หม่อนไหม (ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระ เกียรติกษ. สุรินทร์) ๒. โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การเพาะ ขยายพันธุ์พืชเศรษฐกิจ” (สำนักงาน เกษตรจังหวัดสุรินทร์) ๓. โครงการทัศนศึกษาและดูงานกิจกรรม ทางภาคเกษตร โครงการเกษตรลดมิติอาหาร จังหวัดสุรินทร์ (สำนักงานเกษตรจังหวัด สุรินทร์) ๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์ จังหวัดสุรินทร์แบบครบวงจร (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์) ๕. โครงการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มี ศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์)</p>	<p>๑. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ ห้วยตาหลวง ต.กึ่งแฉก อ.ปราสาท จ.สุรินทร์ ๒. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักแหล่งน้ำ น่านห้วยตะพาน ต.เข็ญรัมย์ อ.เมืองสุรินทร์ จ. สุรินทร์ ๓. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ น่านปอเย็ดเรี ต.สวาย อ.เมืองสุรินทร์ จ. สุรินทร์ ๔. แก้มลิงหนอง อ.สังขะ จ.สุรินทร์ ประกอบ ต.ตาบอง อ.สังขะ จ.สุรินทร์ ๕. แก้มลิงปากบ่อ พร้อมอาคารประกอบ ต.หนองเรือ อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ ๖. แก้มลิงห้วยอารี พร้อมอาคารประกอบ ต.โพนครก อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์</p>	<p>๑. โครงการการส่งเสริมระบบการ รับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS, Smart) (สถานีพัฒนาที่ดิน สุรินทร์) ๒. โครงการขยายผลเทคโนโลยีการ ผลิตและกาใช้หมักแฉงเพื่อลดการใช้ ปุ๋ยในนาข้าว....(ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตรสุรินทร์) ๓. โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีและ พัฒนาตลาดสินค้าเกษตร(สำนักงาน พาณิชย์จังหวัดสุรินทร์) ๔. โครงการรณรงค์เลี้ยงไก่ไข่ที่มีระบบ ป้องกันโรคและกาเลี้ยงสัตว์ที่ เหมาะสม.สม.(GFM) เพื่ออ.พัฒนาสู่ มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์(สำนักงาน ปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์)</p>	<p>๑. โครงการพัฒนาการผลิตและใช้พลังงาน ทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ (สำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์) ๒. โครงการผลิตชีวภัณฑ์และสารสกัดสมุนไพร เพื่อป้องกันและควบคุมศัตรูพืชสำหรับแปลง เกษตรภายในโครงการเกษตรลดมิติอาหาร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์) ๓. โครงการปรับปรุงบำรุงดินแปลงไม้ผลเชิง การค้าและแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว(สำนักงาน เกษตรจังหวัดสุรินทร์) ๔. โครงการการพัฒนาและส่งเสริมการตลาด ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยข้าว สุรินทร์)</p>	<p>การปรับปรุงฐานข้อมูลด้านการเกษตร ได้แก่ พืช ประมง ปศุสัตว์ หม่อนไหม เป็นต้น (ไม่ใช้งบประมาณ)</p>
---------------------	--	---	---	--	---

	<p>๖. โครงการการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่คุณค่าอาหาร (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์)</p>	<p>๗. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำบนองค์ดินนา ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์</p> <p>๘. เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำบนองค์ดินนา ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์ (ชลประทานสุรินทร์)</p>	<p>๕. โครงการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ส.สม (GFMD) เพื่อ อ.พัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์)</p> <p>๖. โครงการเพิ่มพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)</p> <p>๗. โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่า (ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์)</p>	<p>๕. โครงการการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปตามแนวทางพระราชดำริ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)</p> <p>๖. โครงการขยายการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตรเป็นปุ๋ยใช้ในแปลงปลูกข้าวโพดหลังนา (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์)</p> <p>๗. โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าและการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์)</p>	
--	--	--	--	--	--

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
อ.เมือง จ.สุรินทร์	(งบปกติ)						
32.ซ่อมแซม ปตร.ห้วยเสนง ต.เฉื่อย อ.เมือง จ.สุรินทร์	โครงการ ชลประทาน (งบปกติ)	1.505	1.505	1.505	1.505	1.505	7.525
33.ขุดลอกคลองโดยรถชุดจ้างเหมา โครงการชลประทานสุรินทร์ ปริมาณ ดิน 100,000 ลูกบาศก์เมตร ต.เฉื่อย อ.เมือง จ.สุรินทร์	โครงการ ชลประทาน (งบปกติ)	1.187	1.187	1.187	1.187	1.187	5.935
34.ค่าคุมงานจ้างเหมา จังหวัดสุรินทร์	โครงการ ชลประทาน (งบปกติ)	0.013	0.013	0.013	0.013	0.013	0.69
35.ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานในพื้นที่โครงการอัน เนื่องมาจากพระราชดำริ	โครงการ ชลประทาน (งบปกติ)	0.062	0.062	0.062	0.062	0.062	0.31
36.ค่าใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมงานก่อสร้างแหล่งน้ำ	โครงการ ชลประทาน (งบปกติ)	0.018	0.018	0.018	0.018	0.018	0.092
37.ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงระบบการจัดการน้ำและพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ	โครงการ ชลประทาน (งบปกติ)	0.12	0.12	0.12	0.12	0.12	0.60
38.ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาความรู้และความร่วมมืองานชลประทาน	โครงการ ชลประทาน (งบปกติ)	0.09	0.09	0.09	0.09	0.09	4.5
39.โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเสนง ค่าซื้อที่ดิน ค่าทดแทน	โครงการ	36.073	36.073	36.073	36.073	36.076	180.367

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
4.แผนงานบูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	สหกรณ์จังหวัด (งบปกติ)	18.081	18.081	18.081	18.081	18.081	90.405
5.โครงการ Q ร้านอาหาร	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ (งบปกติ)	0.39	0.39	0.39	0.39	0.39	0.199
6.โครงการ Q ส่งเสริมการบริโภค	สนง.เกษตรและ สหกรณ์ (งบปกติ)	0.028	0.028	0.028	0.028	0.028	0.14
1.พัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์การเรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	สถานีพัฒนาที่ดิน (งบปกติ)	0.168	0.168	0.168	0.168	0.168	0.841
2.บูรณาการการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	ปศุสัตว์จังหวัด (งบปกติ)	0.184	0.118	0.118	0.118	0.118	0.657
3.พัฒนานวัตกรรมเกษตรอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัย บุรินทร์	เกษตรจังหวัด (งบอื่นๆ)	0.656	0.656	0.656	0.656	0.656	3.282
1.ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	เกษตรจังหวัด (งบปกติ)	0.653	0.067	0.06	0.067	0.067	0.923
2.สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	เกษตรจังหวัด (งบปกติ)	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.15
3.ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	ปศุสัตว์จังหวัด (งบปกติ)	0.303	0.022	0.022	0.022	0.022	0.395
4.ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ประมงจังหวัด (งบปกติ)	0.012	0.012	0.004	0.004	0.004	0.028

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
5.ส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงิน วิชาการ การศึกษาวิจัย และการค้นคว้าทดลอง	การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดสุรินทร์ (งบปกติ)	0.467	0.467	0.467	0.467	0.467	2.335

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
1.โครงการเกษตรอินทรีย์	เกษตรจังหวัด (งบปกติ)	0.282	0.282	0.282	0.282	0.282	1.410
2.ส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร	เกษตรจังหวัด (งบปกติ)	0.18	0.124	0.124	0.124	0.124	0.683
3.โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง	เกษตรจังหวัด (งบปกติ)	0.077	0.048	0.048	0.048	0.048	0.269

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
22.ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์ (งบปกติ)	0.182	0.182	0.182	0.182	0.182	0.91
23.ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว	ศูนย์วิจัยข้าว (งบปกติ)	2.746	2.746	2.746	2.746	2.746	13.731
24.คลินิกเกษตรเคลื่อนที่	สถานีพัฒนาที่ดิน (งบปกติ)	0.117	0.117	0.117	0.117	0.117	0.585
25.ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	(สถานีพัฒนาที่ดิน) งบปกติ	0.617	0.119	0.119	0.119	0.119	1.093
26.การรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและลดโลกร้อน	(สถานีพัฒนาที่ดิน) งบปกติ	0.51	0.51	0.51	0.51	0.51	2.55
27.พัฒนาและส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพ	สถานีพัฒนาที่ดิน (งบปกติ)	2.521	2.521	2.521	2.521	2.521	12.605
28.ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	สถานีพัฒนาที่ดิน (งบปกติ)	0.573	0.325	0.325	0.325	0.325	1.875
29.พัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	ปศุสัตว์จังหวัด (งบปกติ)	4.919	3.135	3.135	3.135	3.135	17.459
30.พัฒนาเกษตรอินทรีย์	ประมงจังหวัด (งบปกติ)	0.085	0.052	0.052	0.052	0.052	0.239
31.สนับสนุนโครงการด้านการประมงตามพระราชดำริ	ประมงจังหวัด	0.113	0.022	0.022	0.022	0.022	0.202

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
	(งบปกติ)						
5.พัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืน	ปศุสัตว์จังหวัด (งบปกติ)	0.472	0.215	0.215	0.215	0.215	1.335

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การบริหารจัดการหน่วยงานด้านการเกษตร

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
1.สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพ	สหกรณ์จังหวัด (งบปกติ)	3.452	3.452	3.452	3.452	17.264	17.264
1.ยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจในการผลิตสินค้าชุมชน	เกษตรจังหวัด (งบปกติ)	3.86	3.86	3.86	3.86	3.86	1.930
2.สร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	เกษตรจังหวัด (งบปกติ)	0.386	0.123	0.123	0.123	0.123	0.878

โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ (ล้านบาท)					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
พ.ร.บ.	สุรินทร์ (งบปกติ)						
7.จดทะเบียนตรวจสอบรับรองแหล่งผลิต พืช (แปลง)	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร สุรินทร์ (งบปกติ)	0.382	0.382	0.382	0.382	0.382	1.911
8.กิจกรรมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร	ด่านกักกันสัตว์ (งบปกติ)	0.0306	0.0306	0.0306	0.0306	0.0306	0.153
9.การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร	สถาบันวิจัยและ บริการสุขภาพช้าง แห่งชาติ (งบปกติ)	0.059	0.059	0.059	0.059	0.059	0.165
10.พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร	ศ.วิจัยและพัฒนา กระบือ (งบปกติ)	0.029	0.029	0.029	0.029	0.029	0.145
11.การเพิ่มศักยภาพระบบงานเกษตร	ส.ป.ก. (งบปกติ)	0.100	0.100	0.100	0.100	0.100	0.500
12.ศูนย์บริการประชาชน	ส.ป.ก. (งบปกติ)	0.140	0.140	0.140	0.140	0.140	0.702
13.การตรวจสอบการถือครองที่ดินในเขต ปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก. (งบปกติ)	0.253	0.253	0.253	0.253	0.253	1.267
1.บุคลากรภาครัฐด้านประมง	ประมงจังหวัด (งบปกติ)	0.635	1.389	1.389	1.389	1.389	6.946

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑. การสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และองค์กรภาคการเกษตร

๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านหม่อนไหม (ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ครบวงจร
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ยังคงน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายหลักของการพัฒนาในระยะ ๕ ปี ของแผนรวม ๕ เป้าหมาย ได้แก่ (๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน (๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศไทยในการรับมือความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่</p> <p>รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อน BCG (Bio-Circular-Green Economy) เป็นวาระแห่งชาติ โดยมีสินค้าและบริการที่อยู่ในเป้าหมายผลักดัน ได้แก่ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงานวัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์</p> <p>เพิ่มทักษะความรู้ในด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การสาวไหม การทอผ้าไหม โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงไหมให้มีประสิทธิภาพ คุณภาพดี เสริมสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ทักษะในอาชีพด้านหม่อนไหมให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพดี</p> <p>๒. เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือนเกษตรกร</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาอาชีพด้านหม่อนไหมเพิ่มขึ้น จำนวน ๔๑๒ ราย</p> <p>๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค	ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์อย่างครบวงจร
๖. พื้นที่เป้าหมาย	อำเภอโนนนารายณ์ รัตนบุรี ศีขรภูมิ เมืองสุรินทร์ ท่าตูม ศรีณรงค์ ปราสาท พนมดงรัก ลำดวน เขวาสินรินทร์ สังขะ จังหวัดสุรินทร์
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>กิจกรรมที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหม่อนไหมด้วยเทคโนโลยี</p> <p>๑.๑ ฝึกอบรม หลักสูตร เพิ่มประสิทธิภาพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อเพิ่มผลผลิต จำนวน ๒๐๒ ราย</p> <p>๑.๒ ฝึกอบรม หลักสูตร พัฒนาศักยภาพการผลิต รั้งไหมลูกผสมเชิงการค้า จำนวน ๒๐ ราย</p> <p>กิจกรรมที่ ๒ การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตหม่อนไหม</p> <p>๒.๑ ฝึกอบรม หลักสูตร การผลิตเส้นไหมตามมาตรฐานเส้นไหมไทยสาวมือ มกษ.๘๐๐๐-๒๕๕๕ จำนวน ๔๐ ราย</p> <p>๒.๒ ฝึกอบรม หลักสูตร หลักสูตร เพิ่มประสิทธิภาพการฟอกย้อมสีเส้นไหมให้ได้มาตรฐาน จำนวน ๖๐ ราย</p> <p>๒.๓ ฝึกอบรม หลักสูตร การพัฒนาและออกแบบลวดลายผ้าไหมและ</p>

	<p>มัดหมี่ จำนวน ๕๕ ราย</p> <p>๒.๔ ฝึกอบรม หลักสูตร พัฒนาการทอผ้าไหมเพื่อเพิ่มมูลค่า จำนวน ๑๕ ราย</p> <p>กิจกรรมที่ ๓ ส่งเสริมการผลิตเส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน (GI)</p> <p>๑.๑ ฝึกอบรม หลักสูตร เพิ่มประสิทธิภาพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพื่อผลิตเส้นไหมไทยพื้นบ้านGI จำนวน ๒๐ ราย</p> <p>กิจกรรมที่ ๔ การดำเนินงานโครงการติดตาม และประเมินผลหลังการฝึกอบรม</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ สิ้นสุด เดือนกันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๓,๙๑๐,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรผู้มีอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมได้รับการพัฒนาศักยภาพ ทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการหม่อนไหม การผลิตเส้นไหม การฟอกย้อมสีเส้นไหม และผ้าไหมมีคุณภาพได้มาตรฐาน จำนวน ๔๑๒ ราย
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกษตรกรได้รับทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการหม่อนไหม สามารถพัฒนารูปแบบการเลี้ยงไหมให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น มีศักยภาพในการผลิตเส้นไหมหัตถกรรม การฟอกย้อมสีเส้นไหม และผ้าไหมมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การเพาะขยายพันธุ์พืชเศรษฐกิจ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)”

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด :๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมหลัก การพัฒนางานในพื้นที่ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ขึ้นเนื่องจากพระองค์ มีพระประสงค์ช่วยเหลือราษฎร เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งผลิตแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร เป็นศูนย์การเรียนรู้ และถ่ายทอดวิชาการทางการเกษตร พัฒนาอาชีพหลัก และสร้างรายได้จากอาชีพเสริม ให้กับเกษตรกร เป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติให้กับประชาชน โดยโครงการฯ แร่ อภิตยา ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ บนพื้นที่ ๓๗๖ ไร่ บริเวณอ่างเก็บน้ำอำปิล ตำบลทนมัย อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ด้านการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร มีการขุดสระ และวางระบบการส่งน้ำรอบโครงการ การพัฒนาส่งเสริมการปลูกข้าวเพื่อสาธารณสุขประโยชน์ และจัดจำหน่าย การก่อสร้างโรงสีข้าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำข้าวมาสีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย การพัฒนาโรงเรียนชาวนา สร้างฐานการเรียนรู้อย่างครบวงจรแบบจุดเดียว และเป็นการสร้างชาวนา รุ่นใหม่ Young Smart Farmer การพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผัก ไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร เป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติ และจัดสถานที่อาคารจัดฝึกอบรม อาคารที่พัก อาคารแสดงสินค้า เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านวิชาชีพแก่นักศึกษา รองรับผู้ที่มีมาร่วมกิจกรรม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไปด้วย</p> <p>ความเร่งด่วน : การดำเนินโครงการนี้เน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ พร้อมพัฒนาเกษตรกร เข้ามาเรียนรู้ด้านการเกษตรอย่างครบวงจร เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ เยาวชนเกษตรกรที่มีความสนใจในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นการ</p>

	สร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร นำไปสู่การพัฒนายกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชนให้ดีขึ้น ตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ๒. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	เป้าหมาย: เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน เกษตรรุ่นใหม่ ยุวเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ประชาชนผู้สนใจ ตัวชี้วัด: ๑. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ๒. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอิตยาทร (โรงเพาะเห็ด) ๓. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค	ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ที่ ๑ : การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร ยุทธศาสตร์ภาค : การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูป
๖. พื้นที่เป้าหมาย	โครงการเกษตรอิตยาทร หมู่ที่ ๙ ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. กิจกรรมการทัศนศึกษาและดูงานกิจกรรมทางการเกษตร โครงการเกษตรอิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๒. กิจกรรมการจัดการและการผลิตพืชสมุนไพรต้นแบบคุณภาพดีเพื่อเป็นเครือข่ายโครงการเกษตรอิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๓. กิจกรรมการผลิตชีวภัณฑ์และสารสกัดสมุนไพรเพื่อป้องกันและควบคุมศัตรูพืชสำหรับแปลงเกษตรภายในโครงการเกษตรอิตยาทร ๔. กิจกรรมส่งเสริมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจโรงเรือนเพาะ ๕. กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดินแปลงไม้ผลเชิงการค้าและแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัด วงเงิน ๗๖๒,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๖๐ คน รับทราบและมีความรู้ถึงแหล่งเรียนรู้ของโครงการเกษตรอิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๒. เกิดเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร “โครงการเกษตรอิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๘ กลุ่ม ๓. ได้พัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอิตยาทร ได้แก่ โรงเพาะเห็ด แปลงสมุนไพร ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ๔. ได้พัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ๕. เกษตรกร จำนวน ๔๐ คน ได้ฝึกอาชีพการขยายพันธุ์พืช สร้างรายได้จากอาชีพการเพาะขยายพันธุ์พืชและการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ
๑๒. ผลที่คาดว่าจะ	๑. เกษตรกร และนักเรียน ที่ได้เข้าร่วมฝึกอบรม “หลักสูตรพื้นฐานกระบวนการโรงเรียนชาวนา”

จะได้รับ (Outcome)	สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ได้ ๒. เกิดแหล่งเรียนรู้ภายใต้ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความพร้อมสามารถรองรับและให้บริการนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
-----------------------	---

๓. โครงการทัศนศึกษาและดูงานกิจกรรมทางการเกษตร โครงการเกษตรอิติตยาทร จังหวัดสุรินทร์
(สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด :๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมหลัก การพัฒนางานในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	จังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ขึ้นเนื่องจากพระองค์ มีพระประสงค์ช่วยเหลือราษฎร เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งผลิตแหล่งเรียนรู้ และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร เป็นศูนย์การเรียนรู้ และถ่ายทอดวิชาการทางการเกษตร พัฒนาอาชีพหลัก และสร้างรายได้จากอาชีพเสริม ให้กับเกษตรกร เป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติให้กับประชาชน โดยโครงการฯ แร่ อิติตยา ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ บนพื้นที่ ๓๗๖ ไร่ บริเวณอ่างเก็บน้ำอำปิล ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ด้านการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร มีการขุดสระ และวางระบบการส่งน้ำรอบโครงการ การพัฒนาส่งเสริมการปลูกข้าวเพื่อสาธารณสุขประโยชน์ และจัดจำหน่าย การก่อสร้างโรงสีข้าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำข้าวมาสีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย การพัฒนาโรงเรียนชาวนา สร้างฐานการเรียนรู้อย่างครบวงจรแบบจุดเดียว และเป็นการสร้างชาวนา รุ่นใหม่ Young Smart Farmer การพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผัก ไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรเป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติ และจัดสถานที่อาคารจัดฝึกอบรม อาคารที่พัก อาคารแสดงสินค้า เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านวิชาชีพแก่นักศึกษา รองรับผู้มาร่วมกิจกรรม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไปด้วย ความเร่งด่วน : การดำเนินโครงการนี้เน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ พร้อมพัฒนาเกษตรกร เข้ามาเรียนรู้ด้านการเกษตรอย่างครบวงจร เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ เยาวชน เกษตรที่มีความสนใจในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร นำไปสู่การพัฒนายกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชนให้ดีขึ้นตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ๒. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ	เป้าหมาย : เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิชาทกิจชุมชน เกษตรรุ่นใหม่ ยุวเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ประชาชนผู้สนใจ ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ๒. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอิติตยาทร (โรงเพาะเห็ด) ๓. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว

๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค	ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ที่ ๑ : การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร ยุทธศาสตร์ภาค : การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูป
๖. พื้นที่เป้าหมาย	โครงการเกษตรอทิตยาทร หมู่ที่ ๙ ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. กิจกรรมการทัศนศึกษาและดูงานกิจกรรมทางการเกษตร โครงการเกษตรอทิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๒. กิจกรรมการจัดการและการผลิตพืชสมุนไพรต้นแบบคุณภาพดีเพื่อเป็นเครือข่ายโครงการเกษตรอทิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๓. กิจกรรมการผลิตชีวภัณฑ์และสารสกัดสมุนไพรเพื่อป้องกันและควบคุมศัตรูพืชสำหรับแปลงเกษตรภายในโครงการเกษตรอทิตยาทร ๔. กิจกรรมส่งเสริมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจโรงเรือนเพาะ ๕. กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดินแปลงไม้ผลเชิงการค้าและแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัด วงเงิน ๗๖๒,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๖๐ คน รับประทานและมีความรู้ถึงแหล่งเรียนรู้ของโครงการเกษตรอทิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๒. เกิดเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๘ กลุ่ม ๓. ได้พัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอทิตยาทร ได้แก่ โรงเพาะเห็ด แปลงสมุนไพรให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ๔. ได้พัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ๕. เกษตรกร จำนวน ๔๐ คน ได้ฝึกอาชีพการขยายพันธุ์พืช สร้างรายได้จากอาชีพการเพาะขยายพันธุ์พืชและการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกร และนักเรียน ที่ได้เข้าร่วมฝึกอบรม “หลักสูตรพื้นฐานกระบวนการโรงเรียนชาวนา” สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ได้ ๒. เกิดแหล่งเรียนรู้ภายใต้ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความพร้อมสามารถรองรับและให้บริการนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์แบบครบวงจร (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของจังหวัด

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์แบบครบวงจร
๒. ชื่อแผนงาน	การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรให้มี

	<p>คุณภาพและได้มาตรฐาน</p>
<p>๓. แนวทางการพัฒนา</p>	<p>พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์</p>
<p>๔. หลักการและเหตุผล</p>	<p>แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (๒๕๖๖-๒๕๗๐) มี เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ “เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” มีประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อเพิ่มรายได้และมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐาน และเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ จังหวัดสุรินทร์มีการขับเคลื่อนโครงการเมืองสมุนไพร ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “สุรินทร์ ถิ่นสมุนไพรไทยครบวงจร เพื่อสุขภาวะและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายของโครงการในการเพิ่มมูลค่าการตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี มีมูลค่าการใช้สมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุข เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ และผู้ป่วยนอกได้รับบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่ได้มาตรฐาน ร้อยละ ๒๐ ในการขับเคลื่อนงานได้กำหนดยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน คือ ๑) พัฒนาระบบการบริหารจัดการและการอนุรักษ์สมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่น ๒) พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรและยาสมุนไพร ให้ได้มาตรฐาน ๓) ขยายช่องทางการใช้ประโยชน์เพิ่มมูลค่า การตลาด และการท่องเที่ยว และ ๔) ส่งเสริมการใช้สมุนไพร</p> <p>จากกระแสของผู้บริโภคทั่วโลกที่ให้ความสำคัญในการบริโภคอาหารปลอดภัย โดยเฉพาะในระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งนโยบายโรงพยาบาลอาหารปลอดภัย และโครงการอาหารปลอดภัยในโรงเรียน ทำให้มีความต้องการผลผลิตเกษตรอินทรีย์ในปัจจุบันเพิ่มสูงขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศ หากมีการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งส่งผลต่อการปรับตัวครั้งสำคัญของประชาชนคนไทย จาก “การตื่นกลัว กลายเป็นการตื่นรู้” เกิดการเรียนรู้ครั้งใหญ่ของประชาชน ที่จะรับมือกับการระบาดของไวรัสโควิด ด้วยการนำเอาภูมิปัญญาด้านสมุนไพรของหมอพื้นบ้าน และองค์ความรู้ทางด้านแพทย์แผนไทย นำสมุนไพรในท้องถิ่น มาใช้เพื่อดูแลสุขภาพของคนในชุมชน หากมีส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการตลาดสมุนไพรอินทรีย์ ให้มีศักยภาพสูงขึ้นและเป็นการส่งเสริมและพัฒนาแบบครบวงจร ตั้งแต่ส่งเสริมการผลิตสมุนไพรในระบบอินทรีย์ ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการแปรรูป การสร้างแบรนด์ และสร้างช่องทางการตลาดสมัยใหม่ จะเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้กับชุมชน อีกทั้ง ยังเป็นการช่วยลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ด้วยสมุนไพร ได้อีกทางหนึ่ง รวมทั้งยังสร้างโอกาสที่จะพัฒนาระดับการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพตอบสนองต่อความต้องการของตลาดทั้งใน และต่างประเทศ ที่มีมูลค่าการตลาดของสมุนไพรไทยสูงนับหมื่นล้านบาทในอนาคตได้อีกด้วย</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>(๑) การส่งเสริมและพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสมุนไพรอินทรีย์เพื่อการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์</p> <p>(๒) เพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการแปรรูป</p> <p>(๓) เพื่อพัฒนาระบบการจัดทำแผนธุรกิจชุมชนสู่กลยุทธ์การตลาดสมัยใหม่</p>

<p>๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย</p>	<p>(๑) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์ ๑๐ กลุ่มได้รับการส่งเสริมและพัฒนา (๒) ผลิตภัณฑ์จากการพัฒนา จำนวน ๑๐ ผลิตภัณฑ์ (๓) จำนวนช่องทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น</p>
<p>๗. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๑๐ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๕ คน</p>
<p>๘. กิจกรรมหลัก</p>	<p>๑.อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการจัดทำแผนธุรกิจชุมชน ๒. อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสมุนไพรอินทรีย์ ๓.ศึกษาดูงานด้านการแปรรูปและการตลาดสมุนไพร ๔.อบรมเชิงปฏิบัติการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๕.อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรอินทรีย์ ๖.อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนากลยุทธ์การตลาดสมัยใหม่ ๗.จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย</p>
<p>๙. หน่วยงานดำเนินการ</p>	<p>ผู้รับผิดชอบ นางศศิธร เลิศมณีพงศ์ หน่วยงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์</p>
<p>๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ</p>	<p>ระยะเวลา เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗</p>
<p>๑๑. งบประมาณ</p>	<p>๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท</p>
<p>๑๒. ผลผลิต (Output)</p>	<p>(๑) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตสมุนไพรอินทรีย์ ๑๐ กลุ่มได้รับการส่งเสริมและพัฒนา (๒) ผลิตภัณฑ์จากการพัฒนา จำนวน ๑๐ ผลิตภัณฑ์ (๓) จำนวนช่องทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น</p>
<p>๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)</p>	<p>(๑) มีระบบฐานข้อมูลและเพิ่มพื้นที่สมุนไพรอินทรีย์ของจังหวัด (๒) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ และช่วยเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและเกษตรกร (๓) ผู้บริโภคมีโอกาสได้บริโภคอาหารปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อสุขภาพของคนไทย (๔) มีการบูรณาการหน่วยงาน งบประมาณ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนทำให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน (๕) มีการพัฒนาต่อยอดฐานงานอาชีพด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต (๖) ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ ให้กับคนในชุมชนและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีหลังจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙</p>

๕. โครงการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์)

โครงการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	<p>พัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน</p> <p>ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 1 คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่า</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์</p>
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	<p>จังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่สำคัญของประเทศไทย ได้รับการยอมรับและมีสินค้าข้าวที่ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ถึง 2 ชนิด ได้แก่ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ และข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ นอกจากนี้ จังหวัดสุรินทร์ยังเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์กรรมข้าวพื้นเมืองที่มีคุณประโยชน์ด้านสุขภาพเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มหรือที่เรียกว่า ตลาดเฉพาะ (niche market) เนื่องจากตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริโภคที่รักสุขภาพ ส่งผลให้สินค้าข้าวเกือบทั้งหมดในตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะเป็นข้าวจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์</p> <p>พื้นที่นาข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ เป้าหมาย 1 ล้านไร่ และได้รับการรับรองมาตรฐาน Organic Thailand ระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี (2560-2564) มีประมาณ 104,000 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 10 ของโครงการฯ ที่ดำเนินการทั่วประเทศ และเมื่อรวมกับพื้นที่เกษตรอินทรีย์ตามโครงการ สุรินทร์รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS Surin) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเกษตรกรผ่านการรับรองทั้งสิ้น จำนวน 222 ราย พื้นที่ 2,220 ไร่ จึงมีพื้นที่นาอินทรีย์รวมกันทั้งสิ้น ประมาณ 106,220 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.9 เมื่อเทียบกับพื้นที่นาข้าวทั่วไปของจังหวัดสุรินทร์กว่า 3.49 ล้านไร่ ผลผลิตและพื้นที่นาอินทรีย์ที่เพิ่มมากขึ้นนั้น ยังต้องการตลาดข้าวอินทรีย์ที่สามารถจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ราคาสูงมารองรับ</p>

	<p>อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในรูปแบบของสินค้าโภคภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงทางรายได้ ดังนั้น กลยุทธ์ยกระดับและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เปลี่ยนจากสินค้าโภคภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ ภายใต้การดำเนินงาน โครงการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ น่าจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาด และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน</p> <p>การนำข้าวมาผ่านกระบวนการแปรรูปนั้นต้องพิจารณาคุณสมบัติที่มีอยู่ในข้าวเป็นสิ่งสำคัญ ข้าวต่างพันธุ์มีคุณภาพของแป้งที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นข้อดีสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปข้าวที่ทำให้มีทางเลือกมากขึ้น สามารถพัฒนาได้ทั้งผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารประเภทเส้นจากแป้งข้าวดั้งเดิมไปจนถึงผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหารเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวที่ใช้ในนวัตกรรมขั้นสูงเพื่อประโยชน์ทางด้านสุขภาพในการส่งเสริมและป้องกันโรค หรือที่เรียกว่า อาหารฟังก์ชัน (functional food) งานวิจัยร่วมของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ กรมการข้าวกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สารสกัดจากรำข้าวของข้าวพันธุ์มะลินิลสุรินทร์เมื่อป้อนให้กับหนูทดลองที่ถูกกระตุ้นให้ป่วยภาวะเบาหวานและไขมันสูง เป็นเวลาติดต่อกัน 6 สัปดาห์ สามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดของหนูป่วยจนมีระดับใกล้เคียงกับการป้อนยา pioglitazone ซึ่งเป็นยารักษาโรคเบาหวาน</p> <p>จะเห็นได้ว่า องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เชิงลึกเหล่านี้และแนวคิดการใช้ประโยชน์จากทุกส่วนของข้าวหรือผลิตภัณฑ์พลอยได้ (by-product) ของกระบวนการผลิตและแปรรูปข้าว เช่น ข้าวหัก รำข้าว เป็นต้น ยังเป็นช่องทางที่น่าสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวนานาชนิดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าข้าว และยิ่งเพิ่มโอกาสในด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อวงการข้าวไทย</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปข้าวอินทรีย์ สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวให้ได้มาตรฐานอย่างครบวงจร 2. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ให้มีความหลากหลาย เพิ่มโอกาสในการขยายตลาด 3. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัด

<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>สุรินทร์ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์จำนวน 5 กลุ่ม 2. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการ ได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทุน กองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนหมุนผู้ประกอบการเอสเอ็มอีไทย การเป็นผู้ประกอบการเกษตรแปรรูป (SMEs เกษตร) และการจัดทำบัญชี 3. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรมจากผลิตภัณฑ์ข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ และพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน 4. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ร่วมกันออกแบบและพัฒนา จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์(1 ผลิตภัณฑ์/1 กลุ่มเกษตรกร) 5. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ที่ร่วมกันพัฒนาผ่านการรับรองคุณภาพและรับรองมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนชนมไทย (มผช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ 6. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มของเครื่องมือทางการตลาดทั้งแบบ online marketing กับ offline marketing การทำตลาดยุคดิจิทัล 7. จำนวนช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ผ่านร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (modern trade) หรือผ่าน social media จำนวน 2 ช่องทาง 8. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ 9. จำนวนสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ จำนวน 5 รายการ
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570 (ฉบับร่าง ปรับปรุงตามผลการรับฟังความเห็นจากประชาชน) แผนกลยุทธ์

	<p>รายนามที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p>3. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมแปรรูปการผลิตที่เอื้อต่อการตลาดด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุนการผลิต</p> <p>4. แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร และยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและบริการ</p>
<p>๖. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>จังหวัดสุรินทร์</p>
<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>1. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์ จำนวน 5 กลุ่ม จากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิหรือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมะลินิลสุรินทร์ ในระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มกษ. เกษตรอินทรีย์ไทย หรือมาตรฐานอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมหรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามหลักสากล</p> <p>2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ และดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนขนมไทย (มผช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์</p> <p>3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการและสร้างช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ ทั้งในรูปแบบ online marketing กับ offline marketing และส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) ผ่าน social media</p>
<p>๘. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์</p>
<p>๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567</p>
<p>๑๐. งบประมาณ</p>	<p>2,753,600 บาท (สองล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)</p>
<p>๑๑. ผลผลิต (Output)</p>	<p>1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค และสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค</p> <p>2. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์</p> <p>3. เพิ่มช่องทางการตลาดในทุกระดับให้ผู้ผลิตสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อบริหารจัดการแผนการผลิตและการตลาดประชาสัมพันธ์เชิงรุก</p> <p>4. ยกระดับการทำงานเชิงคุณค่าของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีการพึ่งพากันอย่างเป็นรูปธรรม</p>

<p>๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีความรู้ความสามารถในด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และสามารถสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ของตนเองได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น 2. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้บริโภค 3. สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ เกิดเครือข่ายและธุรกิจสินค้าแปรรูปเชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (value chain) ข้าวอินทรีย์ทั้งระบบ 4. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดผลกระทบจากการแข่งขันทางการตลาดจากคู่แข่งและสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน
--	---

๖. โครงการการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรกรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่คุณค่าอาหาร (มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (1 ชุด : 1 โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ มีพื้นที่การเกษตร ๒๐.๓๐ ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๖๒.๘๓ ของเนื้อที่กลุ่มจังหวัดฯ มีพื้นที่ชลประทาน ๗.๘๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๓ ของ พื้นที่การเกษตรกลุ่มจังหวัดฯ พืชเศรษฐกิจหลักมี ๔ ชนิดโดยเรียงตามมูลค่าสินค้า ได้แก่ ข้าว มัน สำปะหลัง อ้อยและยางพารา โคเนื้อ แพะ และมีประกอบอาชีพการเกษตร ๓.๓๐ ล้านคน หรือร้อยละ ๔๘ ของประชากรทั้งหมด ปัจจุบันมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำ (พื้นที่เขต ชลประทาน) ทั้ง ๔จังหวัด มีประมาณ ๑,๗๐๕,๕๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ ของพื้นที่การเกษตรทั้ง กลุ่มจังหวัด กลุ่มน้ำที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดฯ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชีมีกลุ่มน้ำสาขา จำนวน ๑๓ กลุ่มน้ำ กลุ่มน้ำมูลมีกลุ่มน้ำสาขา ๑๗ กลุ่มน้ำ (กลุ่มน้ำเฉพาะในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ) ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ทั้ง ๒ กลุ่มน้ำต่อปี (ฝนตกปกติ) ประมาณ ๑๒,๐๓๖ ล้านลูกบาศก์เมตร แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ที่ได้รับ การพัฒนาสามารถกักเก็บน้ำได้แล้ว อาทิเช่น เขื่อนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ลำห้วย หนอง คลอง บึง ฝาย อ่างเก็บน้ำประเภทต่างๆ สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ ๒,๕๐๐ ล้าน ลูกบาศก์เมตร มีน้ำไหลทิ้งไม่สามารถกักเก็บได้ ประมาณ ๑๐,๕๓๖ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔๖ ของปริมาณน้ำทั้งปี นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดมีโรงงานอุตสาหกรรมการแปรรูป การเกษตรมากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อรองรับผลผลิตทางการเกษตร ทำให้เพิ่มมูลค่า สินค้าทางการเกษตรมากขึ้น ได้แก่ โรงสีข้าวมากที่สุด จำนวน ๑๙๒ โรงงาน รองลงมาเป็นการผลิต ผลิตภัณฑ์จากมันสำปะหลัง จำนวน ๔๓ โรงงาน และอุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาลทราย จำนวน ๗ โรงงาน ซึ่งถือเป็นโอกาสของกลุ่มจังหวัดในการพัฒนาให้กลุ่มจังหวัดได้มีเขตเศรษฐกิจจำเพาะ</p>

การแปรรูปสินค้าเกษตร ปัญหาภาคการเกษตรของเกษตรกรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ ใน ปัจจุบันคือ ต้นทุนการผลิตสูง ราคาสินค้าทางการเกษตรตกต่ำ ผลผลิตล้นตลาด สินค้าไม่ได้คุณภาพ และมาตรฐาน เกษตรกรเริ่มมีอายุมากขึ้นและเน้นการจ้างทำการเกษตรเป็นหลัก ซึ่งยังขาดความ ประณีตในการดำเนินการในแต่ละกระบวนการ เกษตรกรขาดการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่ม เกษตรกรไม่เข้มแข็ง ขาดอำนาจการต่อรองด้านราคา ขาดการใช้นวัตกรรมภาคการผลิต การแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่า การเพิ่มช่องทางด้านการตลาดขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้านการชลประทาน กลุ่มจังหวัดฯ ได้ประสบปัญหา ๒ ด้านตลอดมาทุกปี คือ ในฤดูฝนประสบปัญหาน้ำท่วม พื้นที่ การเกษตร ได้รับความเสียหายตลอดแนว ๒ ฝั่งลำน้ำ ในฤดูแล้งประสบปัญหาภัยแล้ง ท า การเกษตรไม่ได้ไม่มีน้ำต้นทุน ในฤดูแล้งประชาชนในพื้นที่บางส่วนต้องอพยพโยกย้ายถิ่นไปหางานทำต่างพื้นที่ส่วนภาคการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและการคมนาคมของเกษตรกรนั้น สภาพทาง ปัจจุบันสองข้างทางสูงกว่าระดับถนน ไม่มีทางระบายน้ำ คันทางแคบ เกษตรกรผู้ใช้ทางได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วมขังและการจราจรที่ไม่สะดวก ในปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยประสบภาวะชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง การส่งออกสินค้าหดตัว กำลังซื้อของประชาชนลดลง การบริโภคและ การลงทุนภาคเอกชนชะลอตัว ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับผลกระทบและประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจอย่างรุนแรงและขาดความเชื่อมั่นในการ ดำเนินธุรกิจ จำเป็นที่ภาครัฐจะต้องเข้าไปให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ SMEs ปรองดองตัวให้อยู่รอด สามารถกลับมาดำเนินธุรกิจและเติบโตต่อไปได้ รายได้หลักของประชากรในกลุ่มจังหวัดมาจากการทำการเกษตรมาจากสินค้าหลักตามยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ แต่ปัญหาที่พบในปัจจุบัน ความหอมของข้าวหอม มะลิลดลง ซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มีผลต่อการคงความหอมตลอดกระบวนการผลิต ทั้งห่วงโซ่คุณค่าการ พัฒนา เช่น เมล็ดพันธุ์ ดิน การจัดการน้ำ ภูมิประเทศภูมิอากาศ การจัดการดูแล การเก็บเกี่ยว กลุ่มจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ หัวข้อ รายละเอียด เก็บรักษา การสี และการแปรรูป เป็นต้น จากสถานการณ์ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ในปัจจุบัน เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของ ประชาชนทุกภาคส่วนผู้คนหันมาสนใจการทำเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อการค้ามากขึ้น โดยเฉพาะการผลิตพืชผัก สมุนไพร พืชทางเลือกเพื่อสุขภาพ การเรียนรู้ในแนวทางการพัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์ครบวงจรรวมถึงการทำธุรกิจเกษตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความมั่นคงทาง อาหาร อาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้เนื่องจากปัญหาที่พบส่วนมากคือเกษตรกร ประชาชน ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มี การสืบสานภูมิปัญญาการผลิต ตลอดจนขาดข้อมูลความรู้ทางวิชาการที่ถูกต้อง ในการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นหากมี การส่งเสริมและพัฒนาการทำ การเกษตรให้มีมาตรฐานโดยเฉพาะสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตร อินทรีย์ควบคู่ไปกับการควบคุมคุณภาพการผลิตก็จะเป็นการยกระดับการทำ

	<p>การเกษตรของ เกษตรกรให้มีคุณภาพและสามารถแข่งขันในตลาดที่จะสร้างมูลค่าของผลผลิตให้สูงขึ้น มีการบูรณา การองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เข้ามาผสมผสานเพื่อให้การจัดการระบบการเกษตรดีขึ้น และ ดำเนินกิจกรรมตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยระบบและกลไกความร่วมมือของ ภาคีเครือข่ายเพื่อการพัฒนาพื้นที่แบบบูรณาการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร จะก่อให้เกิดการพัฒนาตลอดห่วงโซ่การพัฒนาเกิดความยั่งยืนที่จะยกระดับเศรษฐกิจฐาน รากภาคการเกษตร ทั้งระบบได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยคาดว่าจะทำให้เกิดการยกระดับให้กลุ่ม เกษตรกร และเกษตรกรรุ่นใหม่เป็น Smart Farmer พึ่งพาตนเอง ทำการผลิตการแปรรูปและ การตลาดผลผลิต ยกระดับมาตรฐานสู่เกษตรกรอินทรีย์ในพื้นที่ของตนเพื่อการต่อยอดได้ เกิดการแก้ไข ปัญหาความยากจน มีการเสริมสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ ความมั่นคงทางอาหาร และ สุขภาพดี สิ่งแวดล้อมดีตามแนวทางการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต่อไป</p> <p>มีความจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากการดำเนินโครงการดังกล่าวจะพัฒนาเกษตรกรของกลุ่มจังหวัดให้มีทักษะด้านการทำเกษตรอินทรีย์ ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค นำไปสู่การเกิดผู้ประกอบการด้านเกษตรอินทรีย์ พัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ สามารถสร้างรายได้และแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างยั่งยืน หากไม่รีบดำเนินการจะพลาดโอกาสในการเป็นผู้นำด้านเกษตรอินทรีย์ โอกาสด้านการสร้างอาชีพและรายได้ของเกษตรกร โอกาสในด้านเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด ทั้งที่มีโครงสร้างพื้นฐาน องค์ความรู้ สถาบันการศึกษา ตลาดและปัจจัยแวดล้อมอื่นๆพร้อมแล้ว</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑ เพื่อสร้างสารภูมิคุ้มกันในพืชการทำเกษตร โดยน้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตร ทฤษฎีใหม่มาเป็นหลักในการผลิตสินค้าเกษตรผ่านระบบการปฏิรูประบบเกษตรปลอดภัย/เกษตร อินทรีย์</p> <p>๒. เพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้สู่การปฏิบัติเกษตรอินทรีย์วิถีนครชัยบุรีนทร์ตลอดห่วงโซ่ คุณค่า</p> <p>๓. เพื่อยกระดับการผลิตและแปรรูปพืชผักสมุนไพรแบบครบวงจรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p>
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>๑) เป้าหมายโครงการ</p> <p>ตัวชี้วัด จำนวน เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพการทำเกษตรอินทรีย์ ๔๐๐ ราย</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>ด้านการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน</p>
<p>๖. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>จังหวัดสุรินทร์</p>
<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>๑. อบรมเชิงปฏิบัติการทำสารสร้างภูมิคุ้มกันพืชเพื่อเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒. อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาดินคุณภาพพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและลดสารเคมีตกค้าง</p> <p>๓. อบรมเชิงปฏิบัติการการใช้เทคโนโลยีในการแปรรูป</p>
<p>๘. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์</p>

๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	๒,๒๖๑,๘๔๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	ผลผลิต ๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาทักษะการผลิตสารสร้างภูมิคุ้มกันพืชเพื่อเกษตรกรอินทรีย์ ร้อยละ ๑๐๐ ๒. มีเครือข่ายเกษตรกรและเกษตรกรอินทรีย์เพิ่มขึ้น
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ผลลัพธ์ ๑. เกิดอาชีพผู้ประกอบการ เกษตรอินทรีย์รายใหม่เพิ่มขึ้นในตลาด ๒. ช่วยกระตุ้นให้เกิดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรอินทรีย์ของกลุ่มจังหวัดให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคทุกสังคม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	พัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์
2. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการเกษตรเพื่อสอดคล้องนโยบายของรัฐบาลในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยให้กรมชลประทานรับผิดชอบดำเนินการ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ ตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของรัฐบาล (นโยบายด้านการเกษตร ข้อ 3.) ทั้งน้ำบนดินและน้ำใต้ดิน ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ให้สามารถแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง น้ำท่วม น้ำเสีย การขาดแคลนน้ำภาคการผลิต น้ำอุปโภคบริโภค การรักษาระบบนิเวศ การฟื้นฟูป่าต้นน้ำ การเชื่อมโยงโครงข่ายลุ่มน้ำ การปรับปรุง พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ ป้องกันและบรรเทาอุทกภัยพื้นที่ชุมชน พื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ จัดหาพื้นที่รับน้ำนอง จัดการคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก ลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด ตลอดจนการบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการผลิต โดยปรับปรุงพัฒนาน้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และระบบนิเวศน์ โดยมีเป้าหมายบริหารจัดการน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 34.92 ล้านไร่ ระยะเวลาโครงการปี 2560-2564 รวมถึงการดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จากวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนอง ต่อต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ ซึ่ง

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ในช่วงการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 มุ่งเน้น การพัฒนาเชิงพื้นที่และเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของเมืองต่างๆ ให้สูงขึ้นภายใต้การใช้มาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะการใช้ที่ดิน การจัดระเบียบผังเมืองและความปลอดภัยตามเกณฑ์เมืองน่าอยู่ที่เหมาะสมเพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ และสังคมให้ทั่วถึงและเป็นการสร้างฐานเศรษฐกิจและรายได้จากพื้นที่เศรษฐกิจใหม่มากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำภายในสังคมไทยลง และในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันจากการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ เป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ทั้งตอนในและตามแนวจุดชายแดนหลัก</p>
3. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 2. เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน 3. เพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรที่ร่วมโครงการให้เพิ่มขึ้น
4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้ภาคครัวเรือนเกษตรที่เข้าร่วม 2. จำนวนพื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 20,000 ไร่ 3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
5. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์
6. กิจกรรมหลัก	พัฒนาปัจจัยแหล่งน้ำด้านการเกษตร
6.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำห้วยตาลวก ต.ก้งแอน อ.ปราสาท จ.สุรินทร์</p> <p>33,000,000 บาท</p> <p>โครงการชลประทานสุรินทร์</p>
6.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักแหล่งน้ำบ้านห้วยตะพาน ต.เพ็ญราม อ.เมืองสุรินทร์ จ.สุรินทร์</p> <p>9,000,000 บาท</p> <p>โครงการชลประทานสุรินทร์</p>
6.3 กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<p>สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านปอยเดิร ต.สวาย อ.เมืองสุรินทร์ จ.สุรินทร์</p> <p>48,000,000 บาท</p> <p>โครงการชลประทานสุรินทร์</p>
6.4 กิจกรรมหลักที่ 4	แก้มลิงหนองกะปุ พร้อมอาคารประกอบ ต.ตาแดง อ.สังขะ จ.สุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	10,000,000 บาท โครงการชลประทานสุรินทร์
6.5 กิจกรรมหลักที่ 5 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	แก้มลิงปากบ่อ พร้อมอาคารประกอบ ต.หนองเรือ อ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ 15,000,000 บาท โครงการชลประทานสุรินทร์
6.6 กิจกรรมหลักที่ 6 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	แก้มลิงห้วยอารี พร้อมอาคารประกอบ ต.โพนครก อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ 14,000,000 บาท โครงการชลประทานสุรินทร์
6.7 กิจกรรมหลักที่ 7 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักบ้านหนองคันนา ต.ตาเมียง อ.พนมดงรัก จ.สุรินทร์ 15,000,000 บาท โครงการชลประทานสุรินทร์
6.8 กิจกรรมหลักที่ 8 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านกระเทียม ต.กระเทียม อ.สังขะ จ.สุรินทร์ 22,500,000 บาท โครงการชลประทานสุรินทร์
7. หน่วยงานดำเนินงาน	1.สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์ 2.สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์ 3.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์ 4.สำนักงานประมงจังหวัดสุรินทร์ 6.ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ สุรินทร์ 7.ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์ 8.สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุรินทร์ 9.สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์ 10.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์
8. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ระยะเวลา เดือนตุลาคม 2565-กันยายน 2566
9. งบประมาณ	166,500,000 บาท (งบพัฒนาจังหวัด)
10. ผลผลิต (output)	1. สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ 3 แห่ง

หัวข้อ	รายละเอียด
	2. เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ จำนวน 5 แห่ง
11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	1. มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในการเกษตร 2. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 3. ความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตรลดลง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑. โครงการส่งเสริมระบบการรับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS Surin) (สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมย่อย การส่งเสริมระบบการรับรองสินค้าเกษตรแบบมีส่วนร่วม (PGS Surin)
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ระบบการตรวจรับรองเกษตรกรอินทรีย์ การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในอดีตที่ผ่านมาเป็นระบบการรับรองโดยบุคคลที่ ๓ หรือหน่วยตรวจรับรอง (Certification Body, CB) ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าตรวจรับรองค่อนข้างสูง และที่สำคัญเป็นการรับรองตามแยกตามชนิดของสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นแต่ละชนิด ซึ่งไม่สอดคล้องกับระบบการผลิตของเกษตรกรที่มีการทำเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ และแต่ละอย่างก็มีการทำในปริมาณไม่มาก หากต้องมีการรับรองแต่ละชนิดของผลผลิตเกษตรกรก็ยังมีค่าใช้จ่ายเพิ่ม จึงส่งผลให้ผลผลิตเกษตรอินทรีย์มีราคาสูง ประชาชนส่วนใหญ่ จึงเข้าไม่ถึงสินค้าเกษตรอินทรีย์ ส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนและพื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ของประเทศ เป็นไปได้ซ้ำ ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว สมาพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ หรือ IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements) จึงได้จัดทำระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม หรือ “PGS” (Participatory Guarantee System) ที่เป็นระบบรับรองมาตรฐานที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการ ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน และร่วมตรวจสอบมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ จึงเป็นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในระบบเกษตรอินทรีย์ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ภายในชุมชนท้องถิ่น หรือภายในประเทศ ดังนั้น หากมีการส่งเสริม สนับสนุนให้เกษตรกรให้ทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) แล้ว ซึ่งจังหวัดสุรินทร์ โดยเครือข่ายเกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ได้พัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มพื้นที่และจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ได้มากขึ้นอย่างแน่นอน ระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ยังเป็นพื้นฐานให้กับเกษตรกรที่มีศักยภาพในการทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในระดับสากลเพื่อเน้นการส่งออกได้อีกด้วย
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑) เพื่อสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพภาคการเกษตรครบวงจรด้าน

	<p>แนวทางเกษตรอินทรีย์</p> <p>๒) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรต้นแบบเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS) และปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรและชีวิตประจำวันให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน</p> <p>๓) สร้างการรับรู้การตรวจรับรองสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>๔) เพื่อยกระดับระบบการรับรอง PGS สู่มาตรฐานสากลตามแนวทางโครงการสุรินทร์รุ่งเรือง สู่เมืองเกษตรอินทรีย์</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>๑) จำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่เพิ่มขึ้น จำนวน ๑,๕๐๐ ไร่</p> <p>๒) จำนวนเกษตรกรที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๕๔๐ ราย</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค	<p>แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๕) มี เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ “เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” มีประเด็นการพัฒนา ที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร โดยมีเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ จำนวนพื้นที่เกษตรอินทรีย์ที่เพิ่มขึ้น จำนวนสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	<p>๑๘ กลุ่มๆ ละ ๓๐ ราย (๑๗ อำเภอในจังหวัดสุรินทร์) จำนวน ๕๔๐ ราย</p>
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>กิจกรรมย่อยที่ ๑ อบรมระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS) จำนวน ๓ รุ่น ๆ ละ ๑๘๐ คน รวม ๕๔๐ คน รุ่นละ ๑ วัน เป็นเงิน ๓๔๗,๒๐๐ บาท</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างผู้ตรวจแปลงระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS) กลุ่มละ ๑๐ คน จำนวน ๒ รุ่นๆ ละ ๒ วัน รวม ๑๘๐ คน เป็นเงิน ๓๓๗,๐๐๐ บาท</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๓ การติดตาม ประเมินผล และสรุปผลโครงการของคณะกรรมการมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS) จำนวน ๑๘ ครั้งละ ๑๕ คน รวม ๒๗๐ คน เป็นเงิน ๑๔๕,๘๐๐ บาท</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๔ ปรับปรุงฐานข้อมูลระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS) จำนวน ๑ ระบบ เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๕ การจัดทำเอกสารคู่มือรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม PGS จำนวน ๖๐๐ เล่มๆ ละ ๒๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ จำนวน ๑๒๐ เล่มๆ ละ ๒๕๐ บาท เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	<p>สถานีพัฒนาที่ดินสุรินทร์</p>
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	<p>ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปี เริ่มต้น เดือนตุลาคม ๒๕๖๖ สิ้นสุด เดือนกันยายน ๒๕๖๗</p>
๑๐. งบประมาณ	<p>๑,๓๑๐,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด)</p>
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>เกษตรกรจำนวน ๕๔๐ คน ที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจต่อระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS)</p>
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น</p> <p>๒) พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์มีเพิ่มขึ้น</p> <p>๓) ผลผลิตมีความปลอดภัย เกษตรกร และผู้บริโภคมีสุขอนามัยดีขึ้น</p>

	<p>๔) ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้กับเกษตรกร</p> <p>๕) เพิ่มขวัญกำลังใจให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๖) เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อการทำเกษตรอินทรีย์</p>
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น</p> <p>๒) พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์มีเพิ่มขึ้น</p> <p>๓) ผลผลิตมีความปลอดภัย เกษตรกร และผู้บริโภคมีสุขอนามัยดีขึ้น</p> <p>๔) ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้กับเกษตรกร</p> <p>๕) เพิ่มขวัญกำลังใจให้เกษตรกรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม</p> <p>๖) เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อการทำเกษตรอินทรีย์</p>

๒. โครงการขยายผลเทคโนโลยีการผลิตและการใช้แผนผังเพื่อลดการใช้ปุ๋ยในนาข้าว (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการ	การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน
2. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่เพาะปลูก จำนวน 3,612,517 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าว ประมาณ 3,076,991 ไร่ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ได้ชื่อว่าเป็นข้าวที่มีคุณภาพอีกแห่งหนึ่งของประเทศ ในแต่ละปีมีผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดสูงถึง 1.2 ล้านตัน ซึ่งเป็นจังหวัดในลำดับที่ 3 ที่เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของประเทศ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์, 2563) ทั้งนี้ข้าวไวแสงต้องการปุ๋ย 16-16-8 หรือ 15-15-15 อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ นั้นหมายความว่าข้าวต้องการปุ๋ยเพื่อการเจริญเติบโตจนให้ผลผลิตอัตรา 25-35 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต้องใช้ปุ๋ยเคมีจำนวน 78-108 ล้านตันต่อปี ซึ่งมีปริมาณสูงมาก นอกจากนั้นราคาปุ๋ยเคมีที่ปรับตัวสูงขึ้น เกษตรกรจึงต้องแบกรับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งคาดว่าจะมีผลกระทบต่อผลผลิตและคุณภาพผลผลิตในปีการเพาะปลูก 2565/66 จังหวัดสุรินทร์มีเป้าหมายการพัฒนาตามแผนพัฒนาของจังหวัดสุรินทร์คือ “เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญอันหนึ่งคือ ประเด็นการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ยกกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ และเพื่อส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์ ปัจจุบันจังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ผลิตพืชอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองแล้ว ประมาณ 32,000 ไร่ และมีเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่การเกษตรที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นปีละ 4,000 ไร่ จะต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์สูงถึง 32,000-36,000 ตันต่อปี แต่แหล่งปุ๋ยอินทรีย์ที่เกษตรกรใช้ส่วนใหญ่ได้มาจากมูลสัตว์ที่เลี้ยงในชุมชน มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ และมีแนวโน้มให้เกิดภาวะขาดแคลนและราคาแพง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย</p>

การขับเคลื่อนกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ในอนาคต แนวทางแก้ไขปัญหาราคาตลาด แคลนปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน จะต้องดำเนินการแบบบูรณาการและต่อเนื่อง เน้นให้เกษตรกรในพื้นที่ซึ่งเป็นเจ้าของปัญหาได้ตระหนักและเข้าใจปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดสุรินทร์คือ สภาพดินเสื่อมโทรม ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีลักษณะดินเป็นดินทราย และมีการชะล้างสูง ทั้งนี้ภายใต้ข้อกำหนดตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ไม่สามารถใช้ปุ๋ยเคมีได้ ทำให้เกษตรกรต้องใช้เวลาในการปรับปรุงดินก่อนปลูกและมีการเติมปุ๋ยหมักอยู่เสมอ หากใช้ปุ๋ยที่หมักไม่สมบูรณ์จะนำไปสู่การปนเปื้อนของจุลินทรีย์ก่อโรค ขณะที่การใช้มูลสัตว์จากภายนอกมีความเสี่ยงต่อโลหะหนักปนเปื้อนได้ (กรมวิชาการเกษตร, 2549) แหนแดง *Azolla pinnata*, *A. microphylla*. เป็นเฟิร์นชนิดหนึ่งที่มีปริมาณธาตุอาหารไนโตรเจน (4.6%) สูงกว่าปุ๋ยอินทรีย์ถึง 2 เท่าและสามารถขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว จาก 10 กิโลกรัม เป็น 3,000 กิโลกรัม ภายในระยะเวลา 3-4 สัปดาห์ ซึ่งเพียงพอกับการเจริญเติบโตของข้าว 1 ไร่ นอกจากนี้ แหนแดงยังมีปริมาณโปรตีนสูงถึง 30% สามารถนำไปเป็นอาหารไก่ไข่ ไก่เนื้อ เป็ดไข่ เป็ดเนื้อ และอาหารปลาในระบบการผลิตอินทรีย์ได้อีกด้วย ฉะนั้นแหนแดงจึงเป็นเทคโนโลยีที่สามารถใช้ทดแทนปุ๋ยอินทรีย์สำหรับการผลิตพืชในระบบอินทรีย์และสามารถลดต้นทุนปุ๋ยเคมีในการผลิตพืชปลอดภัยของเกษตรกรได้

สภาพปัญหา / ความต้องการ: ปุ๋ยถือเป็นปัจจัยสำคัญขั้นพื้นฐานในการผลิตพืช การผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพต้องมีการจัดการที่ดีและเหมาะสม จากข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ที่มุ่งเน้นการผลิตพืชให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และมีเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นปีละ 4,000 ไร่ แต่แหล่งปุ๋ยอินทรีย์ที่เกษตรกรใช้ส่วนใหญ่ได้มาจากมูลสัตว์ที่เลี้ยงในชุมชน ซึ่งมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการเมื่อเทียบกับพื้นที่เป้าหมาย และมีแนวโน้มเกิดภาวะขาดแคลนและราคาแพง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการขับเคลื่อนกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดสุรินทร์ และปัจจุบันราคาปุ๋ยเคมีได้ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 100 ทำให้เกษตรกรต้องแบกรับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอีกด้วย แหนแดงจึงเป็นเทคโนโลยีที่สามารถใช้ทดแทนปุ๋ยอินทรีย์สำหรับการผลิตพืชในระบบอินทรีย์และสามารถลดต้นทุนปุ๋ยเคมีในการผลิตพืชของเกษตรกรลงได้ อย่างไรก็ตามเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ยังขาดองค์ความรู้ เทคโนโลยีการเลี้ยงขยายพันธุ์และการนำแหนแดงไปใช้ประโยชน์ที่ถูกต้อง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงขยายพันธุ์และการนำแหนแดงไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถถ่ายทอดให้เกษตรกรรายอื่นๆได้

ความเร่งด่วน : ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ถือเป็นผลิตผลทางการเกษตรที่สร้าง

	<p>ชื่อเสียงและรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ การผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ให้ได้คุณภาพ พืชต้องได้รับธาตุอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม แหล่งธาตุอาหารที่สำคัญสำหรับพืชคือปุ๋ยอินทรีย์โดยส่วนใหญ่จะได้จากมูลสัตว์ที่เลี้ยงในชุมชน ผลจากการส่งเสริมและขับเคลื่อนการผลิตพืชในระบบอินทรีย์อย่างต่อเนื่องทำให้เกษตรกรหันปลูกพืชในระบบอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น จึงต้องใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในปริมาณที่สูงขึ้นด้วยเช่นกัน และคาดว่าจะเกิดภาวะขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้น ดังนั้นการใช้แทนแแดงมาทดแทนปุ๋ยอินทรีย์จากมูลสัตว์จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรทั้งนี้เนื่องจากใช้ต้นทุนน้อย เพาะเลี้ยงง่าย และขยายพันธุ์ได้เร็ว ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนปุ๋ยอินทรีย์ได้ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลง ได้ผลผลิตและคุณภาพผลผลิตที่ดี ทำให้สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตพืชเกษตรอินทรีย์ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานอินทรีย์ตามเป้าหมายได้</p>
<p>3. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>3.1. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงขยายพันธุ์และการนำไปใช้ประโยชน์แทนแแดงที่ถูกต้องให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>3.2. เพื่อจัดทำแปลงต้นแบบเรียนรู้การใช้แทนแแดงสำหรับการปลูกพืชที่ต้องการตามหลักวิชาการ เกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการ สามารถลดต้นทุนการผลิต และลดปริมาณการใช้ได้</p>
<p>4. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>1. เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการเลี้ยงขยายพันธุ์และการนำไปใช้ประโยชน์แทนแแดงเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 50</p> <p>2. ลดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในนาข้าวอินทรีย์ได้อย่างน้อย ร้อยละ 80</p> <p>3. ลดการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวปลอดภัยอย่างน้อย ร้อยละ 50</p>
<p>5. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ในแผนงานการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน</p>
<p>6. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญและเครือข่ายในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ อำเภอละ 1 จุด กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์</p>
<p>7. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>7.1. กิจกรรมที่ 1 การฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการใช้ประโยชน์แทนแแดง หลักสูตร “เทคโนโลยีการผลิตและการใช้ประโยชน์แทนแแดง” เกษตรกร จำนวน 1,700 ราย</p> <p>7.2. กิจกรรมที่ 2 การจัดทำโรงเรียนชั่วคราวสำหรับเลี้ยงและขยายพันธุ์แทนแแดง เพื่อเป็นจุดเรียนรู้และขยายพันธุ์แทนแแดงในชุมชน จำนวน 17 แห่ง</p> <p>7.3. กิจกรรมที่ 3 การจัดทำแปลงต้นแบบการใช้ประโยชน์แทนแแดงเพื่อการผลิตพืช ดำเนินการจัดทำแปลงต้นแบบการใช้ประโยชน์แทนแแดงในนาข้าวอินทรีย์/ข้าวปลอดภัยในแปลงเกษตรกร จำนวน 17 แปลงๆละ 1 ไร่</p>

	7.4.กิจกรรมที่ 4 การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและการใช้แผนแดง (Fields Days) ดำเนินการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีในพื้นที่แปลงต้นแบบเพื่อขยายผลเทคโนโลยีสู่เกษตรกรในพื้นที่ข้างเคียง เกษตรกรจำนวน 200 ราย
8. หน่วยงานดำเนินงาน	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสุรินทร์
9. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เดือน ตุลาคม 2566 – เดือน กันยายน 2567 รวม 1 ปี
10. งบประมาณ	จำนวน 1,639,000 บาท งบพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ปีงบประมาณ 2567
11. ผลผลิต (Output)	11.1. ได้ต้นแบบจุดเรียนรู้การเลี้ยงขยายพันธุ์แผนแดง จำนวน 17 แห่ง 11.2. ได้ต้นแบบแปลงเรียนรู้การใช้แผนแดงในนาข้าวอินทรีย์หรือนาปลอดภัย 17 แปลง 11.3. เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ด้านการเกษตรกร ได้รับองค์ความรู้ทางวิชาการด้านเทคโนโลยีการผลิตแผนแดงและการใช้ประโยชน์แผนแดง สามารถนำไปผลิตและปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถถ่ายทอดให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้
12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์แผนแดง และแหล่งเรียนรู้ด้านการใช้ประโยชน์แผนแดงในนาข้าวอินทรีย์หรือข้าวปลอดภัย เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ด้านการเกษตรที่เข้ามาเรียนรู้ ได้รับองค์ความรู้ สามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดการใช้ปุ๋ยอินทรีย์นาข้าวอินทรีย์ได้อย่างน้อย ร้อยละ 80 และลดการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวปลอดภัยได้อย่างน้อย ร้อยละ 50 เกษตรกรในชุมชนมีปุ๋ยอินทรีย์เพียงพอสำหรับใช้ในนาข้าว เกษตรกรนำไปต่อยอดเชิงการค้าเพื่อสร้างรายได้และเกิดการเกื้อกูลกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้แผนแดงในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๓. โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์)

โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืนจังหวัดสุรินทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืนจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมหลัก : ส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร กิจกรรมย่อย : การเชื่อมโยงสินค้าเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	ศักยภาพการเกษตรจังหวัดสุรินทร์ได้ดำเนินการประกาศให้เกษตรกรอินทรีย์ เป็นวาระแห่งชาติตั้งแต่ พ.ศ ๒๕๔๘ โดยจังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ทำการเกษตรจังหวัดสุรินทร์ ประมาณ ๓.๘ ล้านไร่ และข้อมูลปี ๒๕๖๓ มีพื้นที่ทำการเกษตรแบบอินทรีย์ ประมาณ ๒๑๑,๑๗๘ ไร่ จากการขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ ในปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓ พบว่า กลุ่มเกษตรกรยังไม่ได้รับการพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ตั้งแต่โครงการพื้นฐาน ปัจจัยการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร

	<p>อินทรีย์ ไปจนถึงด้านการตลาด พบว่า กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์การเกษตรยังไม่สามารถผลิตสินค้าอินทรีย์ได้ตามความต้องการของตลาด สินค้าเกษตรอินทรีย์ยังไม่มีหลากหลาย รวมถึงนโยบายรัฐบาล ด้านวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร รองรับความต้องการผลผลิตของตลาดทั้งในและนอกจังหวัด และเพื่อเพิ่มพื้นที่การผลิตอาหารรองรับเชื่อมโยงโครงการผลิตอาหารปลอดภัยเข้าสู่โรงพยาบาล และ โรงเรียน และตลาดภายในจังหวัดสุรินทร์ มีกิจกรรมที่เร่งด่วนที่จำเป็นต้องดำเนินการ คือเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรที่มีมาตรฐานให้สามารถแข่งขันได้ อันจะนำไปสู่รายได้ที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกษตร GI อย่างมั่นคง และยั่งยืน ตลอดจนสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำโครงการเชื่อมโยงตลาดเกษตรอินทรีย์ เกษตร GI จังหวัดสุรินทร์ขึ้น</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๒. เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน ๓. เพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรที่ร่วมโครงการให้เพิ่มขึ้น</p>
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>มูลค่าการจำหน่ายสินค้าในงานแสดงและจำหน่ายสินค้า ไม่น้อยกว่า ๕ ล้านบาท</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>๑. สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร ๒. สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ๓. สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p>
<p>๖. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>จังหวัดสุรินทร์</p>
<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>๑. ดำเนินการโดยการจ้างเหมาบริการ จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย จำนวน ๒๐๐ คูหา ๒. การเชื่อมโยงเครือข่ายตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกษตร GI ทั้งในจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดใกล้เคียงและส่วนภูมิภาค</p>
<p>๘. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุรินทร์</p>
<p>๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ต.ค.๖๖-ก.ย.๖๗</p>
<p>๑๐. งบประมาณ</p>	<p>๓,๘๒๐,๐๐๐ บาท (สามล้านแปดแสนสองหมื่นบาทถ้วน)</p>

<p>๑๑. ผลผลิต (Output)</p>	<p>๑. จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย จำนวน ๒๐๐ คูหา ๒. การเชื่อมโยงเครือข่ายตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกษตร GI ทั้งในจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดใกล้เคียง และส่วนภูมิภาค</p>
<p>๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>๑. ผู้ประกอบการสามารถ นำสินค้าและศิลปวัฒนธรรม มาร่วมจำหน่าย และแสดงภายในงาน และกิจกรรมประกอบภายในงาน ได้แก่ การจัดนิทรรศการ นิทรรศการของหน่วยงานภาครัฐ องค์กร และเอกชนที่เกี่ยวข้อง ด้านเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย เข้าร่วมในงาน ๒. ผู้ประกอบการในระดับจังหวัด จังหวัดใกล้เคียงและภูมิภาค สามารถใช้เวทีในงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการตลาด การผลิต สามารถผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาดเป้าหมาย ๓. เพิ่มช่องทางการจำหน่าย และเพิ่มรายได้ให้กับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ สินค้าเกษตรอินทรีย์เกษตรปลอดภัย เกษตร GI และอาหารปลอดภัย เกษตรกรมีช่องทางในการจำหน่ายสินค้ามากขึ้น</p>

๔. โครงการการเลี้ยงไก่ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๑. ชื่อโครงการ</p>	<p>การเลี้ยงไก่ไข่ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์</p>
<p>๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล</p>	<p>หลักการและเหตุผล (๑.๑) ที่มา : ตามที่รัฐบาลมีนโยบายการส่งเสริมให้เกษตรกรอยู่ดีกินดี และฐานะที่ดีขึ้น คือ ต้องการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น คือ การพัฒนาคุณภาพสินค้าทางการเกษตรให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลเกิดการยอมรับจากผู้บริโภคมากขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นที่มาของการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ หรือการส่งเสริมสินค้าเกษตรให้เป็นสินค้าปลอดภัย ดำเนินการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตที่ต้องพึ่งพาการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เกิดมูลค่าและประโยชน์สูงสุดในการสร้างสินค้าการเกษตร ประกอบด้วย ๔ แนวทางสำคัญ คือ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการวิจัย ยุทธศาสตร์การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์พัฒนาการตลาดสินค้าและบริการและการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์</p> <p>กิจกรรมการพัฒนาต้นแบบการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์และกิจกรรมการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ เป็นโครงการที่จะสามารถสนับสนุนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ให้ได้</p>

มาตรฐาน ปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการสร้างเกษตรกรต้นแบบ การเลี้ยงไก่ไข่ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแหล่งผลิตไข่ที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด และพัฒนาให้สินค้าปศุสัตว์ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ และเตรียมความพร้อมสำหรับการขยายผลเพิ่มการพัฒนาเป็นฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ในอนาคตต่อไป

อาชีพปศุสัตว์เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยและจังหวัดสุรินทร์อย่างมาก โดยมีการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมที่สามารถพัฒนาระบบการผลิตให้เป็นรูปแบบที่มีมาตรฐานการผลิตน่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจในผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ให้กับประเทศคู่ค้า ทำให้สินค้าปศุสัตว์สามารถส่งออกและสร้างรายได้ให้กับประเทศ เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามมีเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์จำนวนมากที่ไม่สามารถขอรับรองมาตรฐานฟาร์มได้ ถึงแม้จะมีผลผลิตที่ได้คุณภาพแล้ว เนื่องจากต้องใช้การลงทุนโดยเฉพาะทางด้านโครงสร้างของฟาร์ม อย่างไรก็ตาม กรมปศุสัตว์ได้จัดทำและขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม Good Farming Management (GFM) เพื่อยกระดับและผลักดันให้ฟาร์มปศุสัตว์ขนาดกลางและรายย่อยให้เป็นฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการลดปัญหาโรคระบาดและส่งเสริมให้สินค้าปศุสัตว์มีความปลอดภัย โดยยึดองค์ประกอบหลัก ๓ ประการ คือ ระบบป้องกันโรค ระบบตรวจสอบย้อนกลับ และเพิ่มผลผลิต ร่วมกับการจัดการอาหารและพันธุ์สัตว์ และการรวมกลุ่มผลักตันตลาดให้เกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ สามารถลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงด้านอาหารและในการประกอบอาชีพ สังคมอยู่ดี มีสุขในอนาคตต่อไป

(๑.๒) สรุปสาระสำคัญ

ศักยภาพด้านปศุสัตว์ของจังหวัดสุรินทร์มีดังนี้ : จากข้อมูลสำรวจสัตว์ กรมปศุสัตว์ ณ ๓๐ มิ.ย. ๒๕๖๕ จังหวัดสุรินทร์ มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์รวม ๑๖๘,๕๕๔ ครัวเรือน มีโคเนื้อ จำนวน ๕๗๘,๔๐๙ ตัว (มากอันดับ ๒ ของประเทศ) โคนม ๙๑๐ ตัว กระบือ ๑๕๒,๒๑๘ ตัว (มากที่สุดในประเทศ) สุกร ๑๔๑,๕๕๖ ตัว ไก่ ๔,๗๑๕,๑๘๗ ตัว เป็ด ๓๑๒,๒๒๐ ตัว แพะ ๖,๘๑๕ ตัว จังหวัดสุรินทร์มีกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพ กลุ่มผู้เลี้ยงกระบือ กลุ่มผู้เลี้ยงหมูหลุม กลุ่มผู้เลี้ยงพื้นเมือง และกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ ซึ่งต้องส่งเสริมและพัฒนาให้มีระบบการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

สภาพปัญหา/ความต้องการ : เกษตรกรขาดทักษะการเลี้ยงสัตว์และองค์ความรู้ด้านการผลิต การตลาดรวมถึงราคาอาหารสัตว์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย จังหวัดสุรินทร์มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญคือ โค กระบือ สุกร ไก่พื้นเมือง และไก่ไข่โดยเฉพาะ ไก่ไข่ ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์และกลุ่มคนที่ใส่ใจสุขภาพหันมาบริโภคอาหารอินทรีย์ ไข่ไก่อินทรีย์เป็นอีกสินค้าหนึ่งที่นิยมบริโภคเป็นอันดับต้นๆ มีความต้องการสูงมาก คู่แข่งทางการตลาดน้อยเนื่องจากกระบวนการผลิตค่อนข้างยาก ให้ราคาสูงแต่กำลังผลิตไม่เพียงพอ ราคาจำหน่ายไข่ไก่อินทรีย์ ๕ บาทต่อฟอง ซึ่งอำเภอจอมพระ อำเภอปราสาท และอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นพื้นที่ที่ได้รับการรับรองเลี้ยงไข่ไก่อินทรีย์อยู่แล้ว แต่

	<p>กำลังการผลิตไม่เพียงพอและวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เป็นอินทรีย์มีราคาสูง เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการผลิตสัตว์ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรผลิตไข่ไก่ที่มีการเลี้ยงการจัดการฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานอินทรีย์ต่อไป เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด</p> <p>ความเร่งด่วน : มีความจำเป็นเร่งด่วนมากต้องดำเนินการกิจกรรม ในเมื่อตลาดมีความต้องการบริโภคไข่ไก่อินทรีย์จำนวนมาก จังหวัดสุรินทร์เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์นี้ จำเป็นที่จะต้องเร่งให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เร่งผลิตให้เพียงพอและตรงตามความต้องการของตลาดยกระดับมาตรฐานการเลี้ยง สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ซื้อ ให้ความรู้เกษตรกรด้านการตลาดในสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคต ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์อื่นควบคู่กันไปด้วย ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตดี มีความมั่นคงยั่งยืน หากไม่รีบดำเนินการ จะเกิดความสูญเสียกับเกษตรกร พลาดโอกาสในการแข่งขันในตลาด ทั้งที่มีตลาดรับซื้อแน่นอน พลาดโอกาสเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมเกษตร พลาดโอกาสการสร้างอาชีพและรายได้ของเกษตรกร พลาดโอกาสในด้านเศรษฐกิจของจังหวัด ทั้งที่มีโครงสร้างพื้นฐาน องค์ความรู้ สถาบันการศึกษา ตลาด และปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่นๆ พร้อมเอื้ออำนวย</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อสร้างเกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อรับรองการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และพัฒนาสู่การรับรองมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ ๒. เพื่อให้ได้ผลผลิตไข่ไก่ที่มีมาตรฐานการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) เพิ่มมากขึ้น ๓. เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารแก่เกษตรกร และชุมชน ๔. เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ในการผลิตไข่ไก่
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีฟาร์มเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมการเลี้ยงไก่ไข่ผ่านการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๒. เกษตรกรสามารถผลิตไข่ไก่ที่ได้รับการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) เพิ่มขึ้น ๓. เกษตรกรมีอาหารโปรตีนจากไข่ไก่เพิ่มขึ้น ๔. เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่ไข่โดยการใช้วัตถุดิบในพื้นที่เป็นอาหารสัตว์
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ชีตความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ ๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์การสร้าง ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนและการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ๓. แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) มีแนวทางการพัฒนา คือ เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร

	๔. ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตปศุสัตว์ให้สมดุล ยั่งยืน และแข่งขันได้อย่างไร้ขีดจำกัด เน้นพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัยมีประสิทธิภาพในการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสินค้าและผลิตภัณฑ์การปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพมีความปลอดภัย ภายใต้การมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนการทำปศุสัตว์อินทรีย์ และยกระดับการปศุสัตว์ของไทยให้ได้มาตรฐานสากลในทุกมิติ
๖. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอจอมพระ และอำเภอปราสาท
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. คัดเลือกเกษตรกรพร้อมครอบครัวสมัครเข้าร่วมโครงการ และคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบเพื่อรับปัจจัยการผลิต ๒. ฝึกอบรมและมอบปัจจัยการผลิตให้กับผู้เข้าร่วมอบรมพัฒนาต้นแบบการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ ๓. มอบปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรต้นแบบในการพัฒนาฟาร์มเพื่อตรวจรับรองการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) ๓ อำเภอละๆ ๑๕ ราย
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เริ่มต้นปี เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ สิ้นสุด กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘
๑๐. งบประมาณ	วงเงิน ๘๔๖,๖๐๐ บาท งบจังหวัดสุรินทร์
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. มีฟาร์มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ผ่านการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม จำนวน ๔๕ ฟาร์ม ๒. เกษตรกรสามารถผลิตไข่ไก่ที่มีคุณภาพสู่ตลาดเกษตรกรอินทรีย์ ๓. เกษตรกรที่ฝึกอบรมได้รับความรู้ในการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และการลดต้นทุนการผลิตไข่ไก่รวมทั้งการใช้สมุนไพรในการป้องกันและรักษาโรค
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. มีฟาร์มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ผ่านการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม จำนวน ๔๕ ฟาร์ม ๒. เกษตรกรสามารถผลิตไข่ไก่ที่มีคุณภาพสู่ตลาดเกษตรกรอินทรีย์ ๓. เกษตรกรที่ฝึกอบรมได้รับความรู้ในการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และการลดต้นทุนการผลิตไข่ไก่รวมทั้งการใช้สมุนไพรในการป้องกันและรักษาโรค

๕. โครงการการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	การเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม(GFM) เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	หลักการและเหตุผล (๑.๑) ที่มา : ตามที่รัฐบาลมีนโยบายการส่งเสริมให้เกษตรกรอยู่ดีกินดี และฐานะที่ดีขึ้น คือ ต้องการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น คือ การ

พัฒนาคุณภาพสินค้าทางการเกษตรให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลเกิดการยอมรับจากผู้บริโภคมากขึ้น ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นที่มาของการวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ หรือการส่งเสริมสินค้าเกษตรให้เป็นที่ปลอดภัยปราศจากพิษ ดำเนินการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตที่ต้องพึ่งพาการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เกิดมูลค่าและประโยชน์สูงสุดในการสร้างสินค้าการเกษตรประกอบด้วย ๔ แนวทางสำคัญ คือ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการวิจัย ยุทธศาสตร์การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์ ยุทธศาสตร์พัฒนาการตลาดสินค้าและบริการและการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

กิจกรรมการพัฒนาต้นแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม กลุ่มมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์ เป็นโครงการที่จะสามารถสนับสนุนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของจังหวัดสุรินทร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการสร้างเกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแหล่งผลิตไก่พื้นเมืองที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด และพัฒนาให้สินค้าปศุสัตว์ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ และเตรียมความพร้อมสำหรับการขยายผลเพิ่มการพัฒนาเป็นฟาร์มปศุสัตว์อินทรีย์ในอนาคตต่อไป

อาชีพปศุสัตว์เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยและจังหวัดสุรินทร์อย่างมาก โดยมีการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมที่สามารถพัฒนาระบบการเลี้ยงให้เป็นรูปแบบที่มีมาตรฐานการผลิตน่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจในผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ให้กับประเทศคู่ค้า ทำให้สินค้าปศุสัตว์สามารถส่งออกและสร้างรายได้ให้กับประเทศ เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามมีเกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์จำนวนมากที่ไม่สามารถขอรับรองมาตรฐานฟาร์มได้ ถึงแม้จะมีผลผลิตที่ได้คุณภาพแล้ว เนื่องจากต้องใช้การลงทุนโดยเฉพาะทางด้านโครงสร้างของฟาร์ม อย่างไรก็ตาม กรมปศุสัตว์ได้จัดทำและขับเคลื่อนฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม Good Farming Management (GFM) เพื่อยกระดับและผลักดันให้ฟาร์มปศุสัตว์ขนาดกลางและรายย่อยให้เป็นฟาร์มที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการลดปัญหาโรคระบาดและส่งเสริมให้สินค้าปศุสัตว์มีความปลอดภัย โดยยึดองค์ประกอบหลัก ๓ ประการ คือ ระบบป้องกันโรค ระบบตรวจสอบย้อนกลับ และเพิ่มผลผลิตร่วมกับการจัดการอาหารและพันธุ์สัตว์ และการรวมกลุ่มผลักดันตลาดให้เกษตรกรในจังหวัดสุรินทร์ สามารถลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงด้านอาหารและในการประกอบอาชีพ สังคมอยู่ดีมีสุขในอนาคตต่อไป

(๑.๒) สรุปสาระสำคัญ

ศักยภาพด้านปศุสัตว์ของจังหวัดสุรินทร์มีดังนี้ : จากข้อมูลสำรวจสัตว์กรมปศุสัตว์ ณ ๓๐ มิ.ย. ๒๕๖๕ จังหวัดสุรินทร์ มีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์รวม ๑๖๘,๕๕๔ ครัวเรือน มีโคเนื้อ จำนวน ๕๗๘,๔๐๙ ตัว (มากอันดับ ๒ ของ

	<p>ประเทศ) โคนม ๙๑๐ ตัว กระบือ ๑๕๒,๒๑๘ ตัว (มากที่สุดในประเทศ) สุกร ๑๔๑,๕๕๖ ตัว ไก่ ๔,๗๑๕,๑๘๗ ตัว เป็ด ๓๑๒,๒๒๐ ตัว แพะ ๖,๘๑๕ ตัว จังหวัดสุรินทร์มีกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพ กลุ่มผู้เลี้ยงกระบือ กลุ่มผู้เลี้ยงหมูหลุม กลุ่มผู้เลี้ยงไก่พื้นเมือง และกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ ซึ่งต้องส่งเสริมและพัฒนาให้มีระบบการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน</p> <p>สภาพปัญหา/ความต้องการ : เกษตรกรขาดทักษะการเลี้ยงสัตว์และองค์ความรู้ด้านการผลิต การตลาดรวมถึงราคาอาหารสัตว์ที่แพงขึ้น จังหวัดสุรินทร์มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญคือ โค กระบือ สุกร ไก่พื้นเมือง และไก่ไข่โดยเฉพาะ ไก่พื้นเมือง ตลาดชายแดน ไทย-กัมพูชา มีความต้องการสูงมาก คู่แข่งทางการตลาดน้อย ให้อาหารสูงแต่ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงนานและกำลังผลิตไม่เพียงพอ ราคาจำหน่ายสัตว์มีชีวิต ๑๙๐ บาทต่อตัว เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการผลิตสัตว์ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงและจัดการให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด</p> <p>ความเร่งด่วน : มีความจำเป็นเร่งด่วนมากต้องดำเนินการกิจกรรม ในเมื่อตลาดมีความต้องการสัตว์เศรษฐกิจ เช่นไก่พื้นเมือง ที่ตลาดชายแดนไทย-กัมพูชา มีความต้องการไก่พื้นเมืองของไทยสูงมากในช่วงเทศกาลราคาจะสูงมาก จังหวัดสุรินทร์เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจนี้ จำเป็นที่จะต้องเร่งให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เร่งผลิตให้เพียงพอและตรงตามความต้องการของตลาด ยกกระดับมาตรฐานการเลี้ยง สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ซื้อ ให้ความรู้เกษตรกรด้านการตลาดในสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคต ส่งเสริมการแปรรูปและสร้างผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์อื่นควบคู่กันไปด้วย ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตดี มีความมั่นคงยั่งยืน หากไม่รีบดำเนินการจะเกิดความสูญเสียกับเกษตรกร พลาดโอกาสในการแข่งขันในตลาด ทั้งที่มีตลาดรับซื้อแน่นอน พลาดโอกาสเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรมเกษตร พลาดโอกาสการสร้างอาชีพและรายได้ของเกษตรกร พลาดโอกาสในด้านเศรษฐกิจของจังหวัด ทั้งที่มีโครงสร้างพื้นฐาน องค์ความรู้ สถาบันการศึกษา ตลาด และปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ พร้อมเอื้ออำนวย</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อสร้างเกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อรับรองการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) และพัฒนาสู่การรับรองมาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์จังหวัดสุรินทร์ ๒. เพื่อให้ได้ผลผลิตไก่พื้นเมืองที่มีมาตรฐานการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) เพิ่มมากขึ้น ๓. เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารแก่เกษตรกร และชุมชน ๔. เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ในการผลิตไก่พื้นเมือง
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>ตัวชี้วัด ๑. มีฟาร์มเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองผ่านการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถผลิตไก่พื้นเมืองที่ได้รับการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) เพิ่มขึ้น</p> <p>๓. เกษตรกรมีอาหารโปรตีนจากเนื้อไก่เพิ่มขึ้น</p>

	๔. เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงไก่พื้นเมืองโดยการใช้วัตถุดิบในพื้นที่เป็นอาหารสัตว์
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค	<p>๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ชิดความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้</p> <p>๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนและการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p> <p>๓. แผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) มีแนวทางการพัฒนา คือ เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร</p> <p>๔. ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตปศุสัตว์ให้สมดุล ยั่งยืน และแข่งขันได้อย่างไร ชิดจำกัด เน้นพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัยมีประสิทธิภาพในการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสินค้าและผลิตภัณฑ์การปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพมีความปลอดภัย ภายใต้การมุ่งพัฒนาประสิทธิภาพลดต้นทุนการผลิต สนับสนุนการทำปศุสัตว์อินทรีย์ และยกระดับการปศุสัตว์ของไทยให้ได้มาตรฐานสากลในทุกมิติ</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	<p>ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ๑๗ อำเภอ อำเภอเมืองสุรินทร์ อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอจอมพระ อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอรัตนบุรี อำเภอสนม อำเภอศีขรภูมิ</p> <p>อำเภอสังขะ อำเภอลำดวน อำเภอสำโรงทาบ อำเภอบัวเขต อำเภอพนมดงรัก อำเภอศรีณรงค์</p> <p>อำเภอเขวาสินรินทร์ และอำเภอโนนนารายณ์</p>
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. คัดเลือกเกษตรกรพร้อมกรอกใบสมัครเข้าร่วมโครงการ และคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบเพื่อรับปัจจัยการผลิต</p> <p>๒. ฝึกอบรมและมอบปัจจัยการผลิตให้กับผู้เข้าร่วมอบรมพัฒนาต้นแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานปศุสัตว์อินทรีย์</p> <p>๓. มอบปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรต้นแบบในการพัฒนาฟาร์มเพื่อตรวจรับรองการเลี้ยงไก่พื้นเมืองที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม (GFM) ๑๗ อำเภอละๆ ๖ ราย</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เริ่มต้นปี เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ สิ้นสุด กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘
๑๐. งบประมาณ	วงเงิน ๒,๐๗๗,๐๐๐ บาท งบจังหวัดสุรินทร์
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>๑ มีฟาร์มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองผ่านการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม จำนวน ๑๐๒ ฟาร์ม</p> <p>๒. เกษตรกรสามารถผลิตไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพสู่ตลาดชายแดน ไทย-กัมพูชา</p> <p>๓. เกษตรกรที่ฝึกอบรมได้รับความรู้ในการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่</p>
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑ มีฟาร์มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองผ่านการรับรองการเลี้ยงที่มีระบบป้องกัน

	โรคและการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม จำนวน ๑๐๒ ฟาร์ม ๒. เกษตรกรสามารถผลิตไก่พื้นเมืองที่มีคุณภาพสู่ตลาดชายแดน ไทย-กัมพูชา ๓. เกษตรกรที่ฝึกอบรมได้รับความรู้ในการเลี้ยงการจัดการที่มีระบบป้องกันโรคและการเลี้ยงสัตว์ที่
--	--

๖. โครงการเพิ่มพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมหลัก เพิ่มพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>จังหวัดสุรินทร์มีนโยบายในการขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการเกษตร ซึ่งถือเป็นรากฐานด้านเศรษฐกิจของจังหวัดมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีทิศทางการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ให้เป็น “เมืองเกษตรอินทรีย์ ศูนย์เศรษฐกิจชายแดน ท่องเที่ยววิถีชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี” ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ๕ ปี (๒๕๖๑-๒๕๖๕) ซึ่งประเด็นการพัฒนาที่ ๑ คือ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์อย่างครบวงจร มีเป้าประสงค์เพื่อ ๑) เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์ ๒) ยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน และ ๓) เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางซึ่งมีความสอดคล้องกับ (ร่าง)แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งจะนำมาใช้ในปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการเกษตร รวมถึง (ร่าง)แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ที่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน</p> <p>ปัญหาของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจังหวัดสุรินทร์ พบว่าส่วนใหญ่มีการเพาะปลูกข้าวมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ไม่เหมาะสม สาเหตุเนื่องจากเกษตรกรขาดความรู้ตั้งแต่เรื่องการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การใช้เมล็ดพันธุ์ในปริมาณสูง ประกอบกับภาวะฝนทิ้งช่วงในฤดูกาลผลิตข้าวก็เป็นปัญหาสำคัญเช่นเดียวกัน เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกข้าวส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝน หากฝนทิ้งช่วงหรือฝนแล้งข้าวพันธุ์ดีที่หว่านไว้ตาย เกษตรกรจำเป็นต้องนำข้าวเปลือกที่เก็บไว้บริโภคมาทำพันธุ์แทนทำให้ผลผลิตที่ได้มีข้าวปนมาก ขายไม่ได้ราคาเพราะข้าวคุณภาพต่ำ นอกจากนี้ ปัญหาเรื่องสภาพดินซึ่งส่วนใหญ่เป็นดินทรายความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ประกอบกับปัจจุบันปุ๋ยเคมีมีราคาที่สูงขึ้นมากทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูง รวมถึงความเสี่ยงด้านภัยธรรมชาติ โรคและแมลงศัตรูข้าว ทำให้ได้ผลผลิตต่ำ เกษตรกรมีรายได้ต่อครัวเรือนน้อยลงไปด้วย จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์คุณภาพดี ให้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรผลิตข้าวให้ปริมาณและคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของตลาด ส่งผลต่อรายได้ครัวเรือนเกษตรกร และส่งผลต่อเศรษฐกิจของจังหวัดสุรินทร์ต่อไป</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อเพิ่มพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์และประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลินำไปสู่การลดต้นทุนการผลิตอย่างยั่งยืน
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	เป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพ กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว และวิสาหกิจชุมชน ผู้ปลูกข้าว จำนวน ๓๐ กลุ่ม ๑๗ อำเภอ

	ตัวชี้วัด : ๑. ร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้การผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ไปปฏิบัติในแปลงข้าวของตนเองได้ ๒. ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมการปรับปรุงดินเพื่อการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค	ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ที่ ๑ : การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร ยุทธศาสตร์ภาค : การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูป
๖. พื้นที่เป้าหมาย	๑๗ อำเภอ
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๑. กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ๑.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ๑.๒ กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ๑) กิจกรรมสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ๒) กิจกรรมส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน ๓) กิจกรรมควบคุมและป้องกันโรคและแมลงศัตรูข้าว ๔) กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ ๑.๓ กิจกรรมบริหารโครงการ
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	แหล่งประมาณ : งบพัฒนาจังหวัด จำนวน ๑๐,๑๓๒,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน ๖๖ กลุ่มๆ ละ ๒๕ คน ได้เข้าร่วมพัฒนาทักษะการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ๒. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้ทำการผลิตข้าวตามกระบวนการเกษตรอินทรีย์ จำนวน ๖๖ กลุ่ม ๆ ละ ๗๕ ไร่ รวมพื้นที่ ๔,๙๕๐ ไร่ ๓. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้ปลูกปุ๋ยพืชสดและได้ไถกลบปุ๋ยพืชสด จำนวน ๖๖ กลุ่ม ๆ ละ ๗๕ ไร่ รวมพื้นที่ ๔,๙๕๐ ไร่ ๔. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้ใช้โดโลไมท์ปรับปรุงบำรุงดิน จำนวน ๖๖ กลุ่ม ๆ ละ ๗๕ ไร่ รวมพื้นที่ ๔,๙๕๐ ไร่
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตข้าว ได้อย่างน้อยร้อยละ ๕ ของผลผลิตปีที่ผ่านมา ๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าว ได้อย่างน้อย ร้อยละ ๕ ของผลผลิตปีที่ผ่านมา

๗. โครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่า (ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์)

โครงการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

	<p>ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 1 คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่า</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์</p>
<p>๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล</p>	<p>จังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่สำคัญของประเทศไทย ได้รับการยอมรับและมีสินค้าข้าวที่ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ถึง 2 ชนิด ได้แก่ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ และข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ นอกจากนี้ จังหวัดสุรินทร์ยังเป็นแหล่งรวบรวมพันธุกรรมข้าวพื้นเมืองที่มีคุณประโยชน์ด้านสุขภาพเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มหรือที่เรียกว่า ตลาดเฉพาะ (niche market) เนื่องจากตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริโภคที่รักสุขภาพ ส่งผลให้สินค้าข้าวเกือบทั้งหมดในตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะเป็นข้าวจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์</p> <p>พื้นที่นาข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ เป้าหมาย 1 ล้านไร่ และได้รับการรับรองมาตรฐาน Organic Thailand ระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี (2560-2564) มีประมาณ 104,000 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 10 ของโครงการที่ดำเนินการทั่วประเทศ และเมื่อรวมกับพื้นที่เกษตรอินทรีย์ตามโครงการ สุรินทร์รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS Surin) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเกษตรกรผ่านการรับรองทั้งสิ้น จำนวน 222 ราย พื้นที่ 2,220 ไร่ จึงมีพื้นที่นาอินทรีย์รวมกันทั้งสิ้น ประมาณ 106,220 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.9 เมื่อเทียบกับพื้นที่นาข้าวทั่วไปของจังหวัดสุรินทร์กว่า 3.49 ล้านไร่ ผลผลิตและพื้นที่นาอินทรีย์ที่เพิ่มมากขึ้นนั้น ยังต้องการตลาดข้าวอินทรีย์ที่สามารถจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ราคาสูงมารองรับ</p> <p>อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในรูปแบบของสินค้าโภคภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงทางรายได้ ดังนั้น กลยุทธ์ยกระดับและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เปลี่ยนจากสินค้าโภคภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ ภายใต้การดำเนินงาน โครงการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์</p>

	<p>เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ น่าจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาด และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน</p> <p>การนำข้าวมาผ่านกระบวนการแปรรูปนั้นต้องพิจารณาคุณสมบัติที่มีอยู่ในข้าวเป็นสำคัญ ข้าวต่างพันธุ์มีคุณภาพของแป้งที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นข้อดีสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปข้าวที่ทำให้มีทางเลือกมากขึ้น สามารถพัฒนาได้ทั้งผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารประเภทเส้นจากแป้งข้าวดั้งเดิม ไปจนถึงผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหารเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวที่ใช้นวัตกรรมขั้นสูงเพื่อประโยชน์ทางด้านสุขภาพในการส่งเสริมและป้องกันโรค หรือที่เรียกว่า อาหารฟังก์ชัน (functional food) งานวิจัยร่วมของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ กรมการข้าวกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สารสกัดจากรำข้าวของข้าวพันธุ์มะลินิลสุรินทร์เมื่อป้อนให้กับหนูทดลองที่ถูกกระตุ้นให้ป่วยภาวะเบาหวานและไขมันสูง เป็นเวลาติดต่อกัน 6 สัปดาห์ สามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดของหนูป่วยจนมีระดับใกล้เคียงกับการป้อนยา pioglitazone ซึ่งเป็นยารักษาโรคเบาหวาน</p> <p>จะเห็นได้ว่า องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เชิงลึกเหล่านี้และแนวคิดการใช้ประโยชน์จากทุกส่วนของข้าวหรือผลิตภัณฑ์พลอยได้ (by-product) ของกระบวนการผลิตและแปรรูปข้าว เช่น ข้าวหัก รำข้าว เป็นต้น ยังเป็นช่องทางที่น่าสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวนานาชนิดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าข้าว และยังเพิ่มโอกาสในด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อวงการข้าวไทย</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปข้าวอินทรีย์ สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวให้ได้มาตรฐานอย่างครบวงจร 2. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ให้มีความหลากหลาย เพิ่มโอกาสในการขยายตลาด 3. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์จำนวน 5 กลุ่ม 2. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการ ได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทุน กองทุนเพื่อเกษตรกรและ

	<p>แหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนหมุนผู้ประกอบการเอสเอ็มอีไทย การเป็นผู้ประกอบการเกษตรแปรรูป (SMEs เกษตร) และการจัดทำบัญชี</p> <p>3. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรมจากผลิตภัณฑ์ข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ และพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน</p> <p>4. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ร่วมกันออกแบบและพัฒนา จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์(1 ผลิตภัณฑ์/1 กลุ่มเกษตรกร)</p> <p>5. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ที่ร่วมกันพัฒนาผ่านการรับรองคุณภาพและรับรองมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนชนมไทย (มผช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์</p> <p>6. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มของเครื่องมือทางการตลาดทั้งแบบ online marketing กับ offline marketing การทำตลาดยุคดิจิทัล</p> <p>7. จำนวนช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ผ่านร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (modern trade) หรือผ่าน social media จำนวน 2 ช่องทาง</p> <p>8. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>9. จำนวนสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ จำนวน 5 รายการ</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570 (ฉบับร่าง ปรับปรุงตามผลการรับฟังความเห็นจากประชาชน) แผนกลยุทธ์รายการที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p>3. แผนพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมแปรรูปการผลิตที่เอื้อต่อการตลาดด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุนการผลิต</p> <p>4. แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) ยุทธศาสตร์ที่</p>

	1 เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร และยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและบริการ
๖. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดสุรินทร์
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>1. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์ จำนวน 5 กลุ่ม จากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิหรือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมะลินิลสุรินทร์ ในระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มกษ. เกษตรอินทรีย์ไทย หรือมาตรฐานอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมหรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามหลักสากล</p> <p>2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ และดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนมไทย (มผช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์</p> <p>3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการและสร้างช่องทางด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ ทั้งในแบบ online marketing กับ offline marketing และส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) ผ่าน social media</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567
๑๐. งบประมาณ	2,753,600 บาท (สองล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค และสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค</p> <p>2. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์</p> <p>3. เพิ่มช่องทางการตลาดในทุกระดับให้ผู้ผลิตสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อบริหารจัดการแผนการผลิตและการตลาดประชาสัมพันธ์เชิงรุก</p> <p>4. ยกระดับการทำงานเชิงคุณค่าของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีการพึ่งพากันอย่างเป็นรูปธรรม</p>
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>1. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีความรู้ความสามารถในด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และสามารถสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ของตนเองได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น</p> <p>2. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้บริโภค</p> <p>3. สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์</p>

	<p>เกิดเครือข่ายและธุรกิจสินค้าแปรรูปเชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (value chain) ข้าวอินทรีย์ทั้งระบบ</p> <p>4. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดผลกระทบจากการแข่งขันทางการตลาดจากคู่แข่งและสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน</p>
--	--

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๑. โครงการพัฒนาการผลิตและใช้พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ (สำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>หลักการและเหตุผลของโครงการยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน : เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน</p> <p>สรุปสาระสำคัญ</p> <p>(๒.๑) <u>สภาพปัญหา</u> กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุรินทร์มีความต้องการเพิ่มปริมาณการผลิตสินค้าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ต้องใช้ความร้อนจากแสงอาทิตย์</p> <p>(๒.๒) <u>ความต้องการ</u> ต้องการนำเทคโนโลยีด้านพลังงานทางเลือกมาใช้เพิ่มปริมาณการผลิตสินค้า เพิ่มความสะดวก ลดระยะเวลาการตาก ถูกหลักอนามัยได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาด</p> <p>(๒.๓) <u>แนวทางการแก้ไขปัญหา</u> นำเทคโนโลยีพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเนื่องจากเป็นแหล่งพลังงานที่มีศักยภาพสูงและเหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ รวมไปถึงยังสามารถนำมาใช้ในการลดระยะเวลาการผลิตสินค้า เพิ่มกำลังการผลิตสินค้า</p> <p>(๒.๔) <u>ความจำเป็นเร่งด่วน</u> เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีรายได้ มีฐานะดีขึ้น และสามารถส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้กับเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจได้อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ตามแนวนโยบายของรัฐบาล และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๓.๑ เพื่อลดการใช้พลังงานสิ้นเปลือง และส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ในการแก้ปัญหาด้านการเกษตรของจังหวัด</p> <p>๓.๒ ส่งเสริมให้เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	ตัวชี้วัด จำนวนชุมชน/หน่วยงานที่ใช้พลังงานทางเลือกเพิ่มขึ้น ๑ แห่ง
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค	
๖. พื้นที่เป้าหมาย	ม.๔ ต.คำฝง อ.โนนนารายณ์ จ.สุรินทร์
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	๗.๑ จัดจ้างสร้างระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

	ขนาด ๓ x ๔ เมตร รวม ๑ ระบบ ๗.๒ ส่งมอบระบบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ให้อปท. พร้อมฝึกอบรมการใช้งานและการดูแลบำรุงรักษาระบบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์แก่กลุ่มเป้าหมาย
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานพลังงานจังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปี เริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๖๖ สิ้นสุดปี กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	วงเงิน ๑๓๙,๕๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	ระบบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๓ x ๔ เมตร รวม ๑ ระบบ
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชุมชนพื้นที่เป้าหมายสามารถนำเทคโนโลยีพลังงานมาใช้ในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าการเกษตร เชิงบวก นำเทคโนโลยีพลังงานมาใช้ในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปสินค้าการเกษตร และกระตุ้นเศรษฐกิจระดับชุมชน

๒. โครงการผลิตชีวภัณฑ์และสารสกัดสมุนไพรเพื่อป้องกันและควบคุมศัตรูพืชสำหรับแปลงเกษตรภายในโครงการเกษตรอทิตยาทร (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด :๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมหลัก การพัฒนางานในพื้นที่ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	จังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ขึ้นเนื่องจากพระองค์ มีพระประสงค์ช่วยเหลือราษฎร เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งผลิต แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร เป็นศูนย์การเรียนรู้ และถ่ายทอดวิชาการทางการเกษตร พัฒนาอาชีพหลัก และสร้างรายได้จากอาชีพเสริม ให้กับเกษตรกร เป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติให้กับประชาชน โดยโครงการฯ แร่ อทิตยา ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ บนพื้นที่ ๓๗๖ ไร่ บริเวณอ่างเก็บน้ำอำปิล ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญด้านการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร มีการขุดสระ และวางระบบการส่งน้ำรอบโครงการ การพัฒนาส่งเสริมการปลูกข้าวเพื่อสาธารณสุขประโยชน์ และจัดจำหน่ายการก่อสร้างโรงสีข้าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำข้าวมาสีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย การพัฒนาโรงเรียนชาวนา สร้างฐานการเรียนรู้อย่างครบวงจรแบบจุดเดียว และเป็น การสร้างชาวนา รุ่นใหม่ Young Smart Farmer การพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผัก ไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรเป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติ และจัดสถานที่อาคารจัดฝึกอบรม อาคารที่พัก อาคารแสดงสินค้า เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านวิชาชีพแก่นักศึกษา รองรับผู้ที่มาร่วมกิจกรรม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไปด้วย ความเร่งด่วน : การดำเนินโครงการนี้เน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอด

	<p>ความรู้ พร้อมพัฒนาเกษตรกร เข้ามาเรียนรู้ด้านการเกษตรอย่างครบวงจร เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ เยาวชนเกษตรกรที่มีความสนใจในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร นำไปสู่การพัฒนายกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชนให้ดีขึ้นตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ๒. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์</p>
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>เป้าหมาย: เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน เกษตรกรรุ่นใหม่ ยุวเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ประชาชนผู้สนใจ ตัวชี้วัด: ๑. ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ๒. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอิติตยาทร (โรงเพาะเห็ด) ๓. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว</p>
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค	<p>ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ที่ ๑ : การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร ยุทธศาสตร์ภาค : การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรม และแปรรูป</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	<p>โครงการเกษตรอิติตยาทร หมู่ที่ ๙ ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์</p>
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. กิจกรรมการทัศนศึกษาและดูงานกิจกรรมทางการเกษตร โครงการเกษตรอิติตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๒. กิจกรรมการจัดการและการผลิตพืชสมุนไพรต้นแบบคุณภาพดีเพื่อเป็นเครือข่ายโครงการเกษตรอิติตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๓. กิจกรรมการผลิตชีวภัณฑ์และสารสกัดสมุนไพรเพื่อป้องกันและควบคุมศัตรูพืชสำหรับแปลงเกษตรภายในโครงการเกษตรอิติตยาทร ๔. กิจกรรมส่งเสริมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจโรงเรือนเพาะ ๕. กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดินแปลงไม้ผลเชิงการค้าและแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว</p>
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	<p>สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์</p>
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	<p>ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗</p>
๑๐. งบประมาณ	<p>งบพัฒนาจังหวัด วงเงิน ๗๖๒,๐๐๐ บาท</p>
๑๑. ผลผลิต (Output)	<p>๑. นักเรียนระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๖๐ คน รับทราบและมีความรู้ถึงแหล่งเรียนรู้ของโครงการเกษตรอิติตยาทร จังหวัดสุรินทร์ ๒. เกิดเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร “โครงการเกษตรอิติตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๘ กลุ่ม ๓. ได้พัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอิติตยาทร ได้แก่ โรงเพาะเห็ด แปลงสมุนไพร ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ๔. ได้พัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ๕. เกษตรกร จำนวน ๔๐ คน ได้ฝึกอาชีพการขยายพันธุ์พืช สร้างรายได้จาก</p>

	อาชีพการเพาะขยายพันธุ์พืชและการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกร และนักเรียน ที่ได้เข้าร่วมฝึกอบรม “หลักสูตรพื้นฐานกระบวนการโรงเรียนชาวนา” สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ได้ ๒. เกิดแหล่งเรียนรู้ภายใต้ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความพร้อมสามารถรองรับและให้บริการนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. โครงการปรับปรุงนำที่ดินแปลงไม้ผลเชิงการค้าและแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว
(สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด :๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ครบวงจรจังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมหลัก การพัฒนางานในพื้นที่ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	จังหวัดสุรินทร์ได้จัดทำ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ ขึ้นเนื่องจากพระองค์ มีพระประสงค์ช่วยเหลือราษฎร เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งผลิต แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร เป็นศูนย์การเรียนรู้ และถ่ายทอดวิชาการทางการเกษตร พัฒนาอาชีพหลัก และสร้างรายได้จากอาชีพเสริม ให้กับเกษตรกร เป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติให้กับประชาชน โดยโครงการขเรย์ อภิตยา ในพระดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าอทิตยาทรกิติคุณ บนพื้นที่ ๓๗๖ ไร่ บริเวณอ่างเก็บน้ำอำปิล ตำบลเทมมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญด้านการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร มีการขุดสระ และวางระบบการส่งน้ำรอบโครงการ การพัฒนาส่งเสริมการปลูกข้าวเพื่อสาธารณสุข และจัดจำหน่าย การก่อสร้างโรงสีข้าว เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำข้าวมาสีโดยไม่มีค่าใช้จ่าย การพัฒนาโรงเรียนชาวนา สร้างฐานการเรียนรู้อย่างครบวงจรแบบจุดเดียว และเป็น การสร้างชาวนา รุ่นใหม่ Young Smart Farmer การพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผัก ไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตรเป็นแหล่งพักผ่อนทางธรรมชาติ และจัดสถานที่อาคารจัดฝึกอบรม อาคารที่พัก อาคารแสดงสินค้า เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านวิชาชีพแก่นักศึกษา รองรับผู้ที่มาร่วมกิจกรรม ตลอดจนการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รับรู้ของนักท่องเที่ยว ประชาชนทั่วไปด้วย ความเร่งด่วน : การดำเนินโครงการนี้เน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ พร้อมพัฒนาเกษตรกร เข้ามาเรียนรู้ด้านการเกษตรอย่างครบวงจร เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา เกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ เยาวชนเกษตรกรที่มีความสนใจในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลายสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร นำไปสู่การพัฒนายกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรในชุมชนให้ดีขึ้นตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอภิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์

	๒. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในพื้นที่ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์
๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>เป้าหมาย: เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน เกษตรรุ่นใหม่ ยุวเกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ประชาชนผู้สนใจ</p> <p>ตัวชี้วัด:</p> <ol style="list-style-type: none"> ร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอทิตยาทร (โรงเพาะเห็ด) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว
๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค	<p>ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ที่ ๑ : การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร</p> <p>ยุทธศาสตร์ภาค : การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูป</p>
๖. พื้นที่เป้าหมาย	โครงการเกษตรอทิตยาทร หมู่ที่ ๙ ตำบลเทนมีย์ อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<ol style="list-style-type: none"> กิจกรรมการทัศนศึกษาและดูงานกิจกรรมทางการเกษตร โครงการเกษตรอทิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมการจัดการและการผลิตพืชสมุนไพรต้นแบบคุณภาพดีเพื่อเป็นเครือข่ายโครงการเกษตรอทิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ กิจกรรมการผลิตชีวภัณฑ์และสารสกัดสมุนไพรเพื่อป้องกันและควบคุมศัตรูพืชสำหรับแปลงเกษตรภายในโครงการเกษตรอทิตยาทร กิจกรรมส่งเสริมการเพาะเห็ดเศรษฐกิจโรงเรือนเพาะ กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดินแปลงไม้ผลเชิงการค้าและแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยว
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัด วงเงิน ๗๖๒,๐๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	<ol style="list-style-type: none"> นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน ๑๖๐ คน รับทราบและมีความรู้ถึงแหล่งเรียนรู้ของโครงการเกษตรอทิตยาทร จังหวัดสุรินทร์ เกิดเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๘ กลุ่ม ได้พัฒนาแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเกษตรอทิตยาทร ได้แก่ โรงเพาะเห็ด แปลงสมุนไพร ให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ ได้พัฒนาแปลงไม้ผลเชิงการค้า และแปลงไม้ผลเชิงท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการและถ่ายทอดความรู้ เกษตรกร จำนวน ๔๐ คน ได้ฝึกอาชีพการขยายพันธุ์พืช สร้างรายได้จากอาชีพการเพาะขยายพันธุ์พืชและการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<ol style="list-style-type: none"> เกษตรกร และนักเรียน ที่ได้เข้าร่วมฝึกอบรม “หลักสูตรพื้นฐานกระบวนการโรงเรียนชาวนา” สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ได้ เกิดแหล่งเรียนรู้ภายใต้ “โครงการเกษตรอทิตยาทร” จังหวัดสุรินทร์ ที่มีความพร้อมสามารถรองรับและให้บริการนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. โครงการการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์)

โครงการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	<p>พัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน</p> <p>ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 1 คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่า</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์</p>
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	<p>จังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่สำคัญของประเทศไทยได้รับการยอมรับและมีสินค้าข้าวที่ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ถึง 2 ชนิด ได้แก่ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ และข้าวหอมมะลิตุงกุลาร้องไห้ นอกจากนี้ จังหวัดสุรินทร์ยังเป็นแหล่งรวบรวมพันธุกรรมข้าวพื้นเมืองที่มีคุณประโยชน์ด้านสุขภาพเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มหรือที่เรียกว่า ตลาดเฉพาะ (niche market) เนื่องจากตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริโภคที่รักสุขภาพ ส่งผลให้สินค้าข้าวเกือบทั้งหมดในตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะเป็นข้าวจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์</p> <p>พื้นที่นาข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ เป้าหมาย 1 ล้านไร่ และได้รับการรับรองมาตรฐาน Organic Thailand ระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี (2560-2564) มีประมาณ 104,000 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 10 ของโครงการที่ดำเนินการทั่วประเทศ และเมื่อรวมกับพื้นที่เกษตรอินทรีย์ตามโครงการ สุรินทร์รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS Surin) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเกษตรกรผ่านการรับรองทั้งสิ้น จำนวน 222 ราย พื้นที่ 2,220 ไร่ จึงมีพื้นที่นาอินทรีย์รวมกันทั้งสิ้น ประมาณ 106,220 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.9 เมื่อเทียบกับพื้นที่นาข้าวทั่วไปของจังหวัดสุรินทร์กว่า 3.49 ล้านไร่ ผลผลิตและพื้นที่นาอินทรีย์ที่เพิ่มมากขึ้นนั้น ยังต้องการตลาดข้าวอินทรีย์ที่สามารถจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ราคาสูงมารองรับ</p>

	<p>อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในรูปแบบของสินค้าโภคภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงทางรายได้ ดังนั้น กลยุทธ์ยกระดับและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เปลี่ยนจากสินค้าโภคภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ ภายใต้การดำเนินงาน โครงการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ น่าจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาด และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน</p> <p>การนำข้าวมาผ่านกระบวนการแปรรูปนั้นต้องพิจารณาคุณสมบัติที่มีอยู่ในข้าวเป็นสำคัญ ข้าวต่างพันธุ์มีคุณภาพของแป้งที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นข้อดีสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปข้าวที่ทำให้มีทางเลือกมากขึ้น สามารถพัฒนาได้ทั้งผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารประเภทเส้นจากแป้งข้าวดั้งเดิม ไปจนถึงผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหารเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย รวมไปถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวที่ใช้ในนวัตกรรมขั้นสูงเพื่อประโยชน์ทางด้านสุขภาพในการส่งเสริมและป้องกันโรค หรือที่เรียกว่า อาหารฟังก์ชัน (functional food) งานวิจัยร่วมของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ กรมการข้าวกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สารสกัดจากรำข้าวของข้าวพันธุ์มะลินิลสุรินทร์เมื่อป้อนให้กับหนูทดลองที่ถูกกระตุ้นให้ป่วยภาวะเบาหวานและไขมันสูง เป็นเวลาติดต่อกัน 6 สัปดาห์ สามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดของหนูป่วยจนมีระดับใกล้เคียงกับการป้อนยา pioglitazone ซึ่งเป็นยารักษาโรคเบาหวาน</p> <p>จะเห็นได้ว่า องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เชิงลึกเหล่านี้และแนวคิดการใช้ประโยชน์จากทุกส่วนของข้าวหรือผลิตภัณฑ์พลอยได้ (by-product) ของกระบวนการผลิตและแปรรูปข้าว เช่น ข้าวหัก รำข้าว เป็นต้น ยังเป็นช่องทางที่น่าสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวนานาชนิดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าข้าว และยังเพิ่มโอกาสในด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อวงการข้าวไทย</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปข้าวอินทรีย์ สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวให้ได้มาตรฐานอย่างครบวงจร 2. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ให้มีความหลากหลาย เพิ่มโอกาสในการขยายตลาด 3. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัด

<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>สุรินทร์ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์จำนวน 5 กลุ่ม 2. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการ ได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทุน กองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนหมุนผู้ประกอบการเอสเอ็มอีไทย การเป็นผู้ประกอบการเกษตรแปรรูป (SMEs เกษตร) และการจัดทำบัญชี 3. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรมจากผลิตภัณฑ์ข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ และพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน 4. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ร่วมกันออกแบบและพัฒนา จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์(1 ผลิตภัณฑ์/1 กลุ่มเกษตรกร) 5. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ที่ร่วมกันพัฒนาผ่านการรับรองคุณภาพและรับรองมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนชนมไทย (มผช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์ 6. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มของเครื่องมือทางการตลาดทั้งแบบ online marketing กับ offline marketing การทำตลาดยุคดิจิทัล 7. จำนวนช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ผ่านร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (modern trade) หรือผ่าน social media จำนวน 2 ช่องทาง 8. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ 9. จำนวนสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ จำนวน 5 รายการ
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570 (ฉบับร่าง ปรับปรุงตามผลการรับฟังความเห็นจากประชาชน) แผนกลยุทธ์

	<p>รายการหมายเลขที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p>3. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมแปรรูปการผลิตที่เอื้อต่อการตลาดด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุนการผลิต</p> <p>4. แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร และยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและบริการ</p>
<p>๖. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>จังหวัดสุรินทร์</p>
<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>1. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์จำนวน 5 กลุ่ม จากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิหรือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมะลินิลสุรินทร์ ในระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มกษ. เกษตรอินทรีย์ไทย หรือมาตรฐานอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมหรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามหลักสากล</p> <p>2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ และดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนคนไทย (มผช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์</p> <p>3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการและสร้างช่องทางด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ ทั้งในแบบ online marketing กับ offline marketing และส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) ผ่าน social media</p>
<p>๘. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์</p>
<p>๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567</p>
<p>๑๐. งบประมาณ</p>	<p>2,753,600 บาท (สองล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)</p>
<p>๑๑. ผลผลิต (Output)</p>	<p>1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค และสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค</p> <p>2. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์</p> <p>3. เพิ่มช่องทางการตลาดในทุกระดับให้ผู้ผลิตสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อบริหารจัดการแผนการผลิตและการตลาดประชาสัมพันธ์เชิงรุก</p> <p>4. ยกระดับการทำงานเชิงคุณค่าของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีการพึ่งพากันอย่างเป็นรูปธรรม</p>

<p>๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีความรู้ความสามารถในด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และสามารถสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ของตนเองได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น 2. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้บริโภค 3. สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ เกิดเครือข่ายและธุรกิจสินค้าแปรรูปเชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (value chain) ข้าวอินทรีย์ทั้งระบบ 4. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดผลกระทบจากการแข่งขันทางการตลาดจากคู่แข่งและสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน
--	---

๕. โครงการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปตามแนวทางพระราชดำริ (สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด :๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๑. ชื่อโครงการ</p>	<p>โครงการพระราชดำริและขยายผลการผลิตทางการเกษตรตามแนวพระราชดำริ/พระดำริ</p> <p>กิจกรรมหลัก : การส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปตามแนวทางพระราชดำริ</p>
<p>๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล</p>	<p>หลักการและเหตุผล : รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติกับการเร่งดำเนินการแก้ไขในการเสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่รูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและเกื้อกูลกับระบบนิเวศมากขึ้น โดยหลักการของยุทธศาสตร์ชาติให้ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยการเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการ เพื่อสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่คนในชุมชน นำมาซึ่งความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>ความเร่งด่วน : การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างงานสร้างอาชีพ ให้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในเขตพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘ มีการสร้างแหล่งความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรจากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรนำไปสู่การสร้างรายได้ สร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยวิธีการและแนวทางนี้จะสามารถทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้า</p>

	<p>ร่วมมีงานทำอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และในอนาคต</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในการสร้างความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปให้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรนำไปสู่การสร้างรายได้ สร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น</p>
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>เป้าหมาย : จำนวน ๘ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย รวมทั้งสิ้น ๒๔๐ ราย</p> <p>ตัวชี้วัด : ๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในเขตพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘ สามารถสร้างแหล่งความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๘ แห่ง</p> <p>๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในเขตพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘ สามารถผลิตสินค้าด้านการเกษตรและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๘ ชนิด</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด ที่ 1 : การพัฒนาและส่งเสริมเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร</p> <p>ยุทธศาสตร์ภาค : การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูป</p>
<p>๖. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพิระยานุเคราะห์ ๒ (บ้านโคกป่าจิก) ตำบลปรีอ อำเภอลำดวน</p> <p>๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านรุน ตำบลอาโพน อำเภอบัวเขต</p> <p>๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านชำปะโต ตำบลอาโพน อำเภอบัวเขต</p> <p>๔. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตะแตรว ตำบลเทพรักษา อำเภอสว่าง</p> <p>๕. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านตาตุม ตำบลตาตุม อำเภอสว่าง</p> <p>๖. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านโคกแสง ตำบลตาเมียง อำเภอมดรัก</p> <p>๗. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนท่านผู้หญิง สุประภาดาเกษมสันต์ (บ้านโพธิ์ทอง) ตำบลตะเคียน อำเภอกาบเชิง</p> <p>๘. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรโรงเรียนเพียงหลวง ๘ ตำบลกาบเชิง อำเภอกาบเชิง</p>
<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>๑. กิจกรรมการอบรมและพัฒนาทักษะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘</p> <p>๒. กิจกรรม สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรให้แก่กลุ่มแม่บ้าน</p>

	เกษตรกรและเครือข่ายในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘
๘. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสุรินทร์
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗
๑๐. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัด ๔๙๑,๕๐๐ บาท
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. เกิดแหล่งความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๘ แห่ง ๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการผลิตทางการเกษตรและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน ๘ แห่ง ๆ ละ ๓๐ ราย รวม ๒๔๐ ราย ๓. มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป อย่างน้อย ๘ ชนิด
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในเขตพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘ มีการสร้างแหล่งความมั่นคงด้านอาหารในชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในเขตพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาด้านการผลิตทางการเกษตร และการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป ๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรและเครือข่ายในเขตพื้นที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนและโรงเรียนเพียงหลวง ๘ สามารถสร้างรายได้ในชุมชนและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๖. โครงการขยายการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตรเป็นปุ๋ยใช้ในแปลงปลูกข้าวโพดหลังนา (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตรสู่การขับเคลื่อนสุรินทร์รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	จังหวัดสุรินทร์มีพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๓,๖๑๒,๕๑๗ ไร่ เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวจำนวน ๓,๐๗๖,๙๙๑ ไร่ จังหวัดสุรินทร์มีเป้าหมายพัฒนาพื้นที่เกษตร สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรที่ได้จากการแปรรูปให้ได้รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นเป็นตัวชี้วัดให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกร ซึ่งการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานปัจจัยสำคัญในการผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐาน เกษตรกรต้องอาศัยทรัพยากรดินที่มีคุณภาพ ปัญหา/ความต้องการ ปุ๋ยและดินมีความสำคัญในการผลิตพืช สภาพปัจจุบันทรัพยากรดินในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ยังมีหลายพื้นที่มีการใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสมส่งผลให้เกิดปัญหาดินเสื่อมโทรม ขาดการทำนุบำรุงดูแลรักษา สาเหตุหลักที่ทำให้ดินเสื่อมคุณภาพแบ่งเป็น ที่เป็นไปโดยธรรมชาติ และที่เป็นไปโดยการกระทำของมนุษย์ การที่ดินสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ของแร่ธาตุ

	<p>และอาหาร ระบบนิเวศดินขาดความสมดุลและความหลากหลายทางชีวภาพ ที่เป็นพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ จุลินทรีย์ต่างๆ ถูกทำลาย หรือสูญพันธุ์ ประชาชนยังขาดความตระหนักรู้ ความหวงแหน และขาดจิตวิญญาณที่เป็นจิตอาสาหรือจิตสาธารณะประโยชน์ในการปกป้อง คุ้มครอง รักษา และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ การทำการเกษตรกรรมไม่ถูกวิธี เช่น การปลูกพืชชนิดเดียวในที่ดินเดิมเป็นเวลานาน การทำไร่เลื่อนลอย การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดแมลงติดต่อกันเป็นระยะเวลาเวลานาน การเผาตอซังข้าว การขุดหน้าดินไปขาย การทิ้งของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ฟาร์มโค-กระบือ ฟาร์มสุกร ฟาร์มไก่ บางแห่งขาดการบริหารจัดการที่ดีหรือมีพื้นที่จำกัด อยู่ใกล้แหล่งชุมชน หรือแหล่งน้ำ ส่งผลให้เกิดการรั่วไหลลงแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งผลกระทบกับชุมชนบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ ในจังหวัดสุรินทร์ และจังหวัด ช่างเคียมมีฟาร์มจำนวนมาก หากได้รับการเชื่อมโยงความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ในการส่งเสริมให้เกษตรกรได้นำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตรมาใช้ประโยชน์ในแปลงเกษตร จะสามารถลดความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับฟาร์ม อุตสาหกรรมเกษตร อีกทั้งยังสามารถลดต้นทุนในการผลิตของเกษตรกร</p> <p>จากสถานการณ์ปัญหาโรคระบาด Covid ๑๙ และภัยสงครามระหว่าง ประเทศรัสเซีย และประเทศยูเครน ยังผลให้ราคาปุ๋ยเคมี และพืชอาหารสัตว์มี แนวโน้มปรับราคาสูงขึ้น ถือเป็นโอกาสของเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์ จักสามารถ แปลงวิกฤติให้เป็นโอกาส ในการลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์จาก ภาคอุตสาหกรรมเกษตรมาปรับปรุงบำรุงดินแปลงปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ และเสริมสร้างโอกาสในการปลูกในการปลูกพืชหลังนาอินทรีย์ เช่น ปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์เสริมรายได้หลังฤดูทำนา ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายประกันราคาข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ ประกอบกับในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ภาคอุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีความ ต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวนมาก ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดต้องหาซื้อ วัตถุดิบจากต่างจังหวัดมาใช้ประโยชน์ เช่น ใช้ในฟาร์มโคขุน ฟาร์มสุกร ฟาร์มไก่ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตภาคปศุสัตว์มีต้นทุนการผลิตที่สูง เป็นโอกาสด้าน การตลาด จังหวัดสุรินทร์มีจุดรวบรวมผลผลิตหลายแห่ง ของภาคเอกชน หรือ สหกรณ์การเกษตร เช่น สหกรณ์การเกษตรเพื่อลูกค้า อ.ก.ส. มีลานรับซื้อใน หลายจุดในจังหวัดสุรินทร์ มีโรงงานผลิตอาหารสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด และ จังหวัดใกล้เคียง</p> <p>ดังนั้น การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงของเสียจาก ภาคอุตสาหกรรมเกษตร มาให้พัฒนาประยุกต์ใช้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ อินทรีย์ และส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหลังนาอินทรีย์ ได้ใช้ประโยชน์จักสามารถ ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ในการซื้อปุ๋ยเคมีมาใช้ เป็นการปรับปรุงบำรุง ดินตามแนวทางสุรินทร์รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์ และเป็นการเพิ่มพื้นที่การทำ เกษตรอินทรีย์ สร้างงานสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ลดการนำเข้า วัตถุดิบด้านอาหารสัตว์จากต่างจังหวัด อีกทั้ง ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในแปลงปลูก หากได้มีการปลูกสลับกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะเป็นการลดปัญหาข้าวเรือ ข้าวเนก เป็นประโยชน์กับเกษตรกรชาวจักได้พันธุ์ข้าวที่บริสุทธิ์ ลดข้าวที่ไม่ได้ คุณภาพปลอมปน และยังสามารถขายข้าวหอมมะลิได้ในราคาที่ดี</p>
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๓.๑ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี หลักสูตร การลดต้นทุน การผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ โดยการนำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร เช่น

	<p>ฟาร์มสุกร ฟาร์มโค ฟาร์มไก่ มาใช้ประโยชน์ปรับปรุงบำรุงดินเสื่อมคุณภาพเกษตรกรจำนวน ๑,๗๐๐ ราย (อำเภอ ๑๐๐ ราย)</p> <p>๓.๒ เพื่อสร้างต้นแบบ/กลุ่มต้นแบบ สร้างต้นแบบกลุ่มต้นแบบจัดทำจุดสาธิตถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการนำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ฟาร์มสุกร ฟาร์มโค ฟาร์มไก่ มาใช้ประโยชน์ปรับปรุงบำรุงดินเสื่อมคุณภาพ สร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรสนับสนุนปัจจัยการผลิต วัสดุและอุปกรณ์แปลงปลูกข้าวโพดหลังนาอินทรีย์/ปลอดภัยต้นแบบ จำนวน ๑๗ กลุ่ม ๑๐ ไร่</p> <p>๓.๓ เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ปลูกข้าวโพดหลังนา ผู้รับซื้อและผู้แปรรูปข้าวโพดหลังนาจังหวัดสุรินทร์</p>
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>ตัวชี้วัด : ๑. เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ โดยการนำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ฟาร์มสุกร ฟาร์มโค ฟาร์มไก่ มาใช้ประโยชน์ปรับปรุงบำรุงดินเสื่อมคุณภาพเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕๐</p> <p>๒. ลดการค่าใช้จ่ายใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในนาข้าวอินทรีย์ได้อย่างน้อยร้อยละ ๕๐</p> <p>๓. ลดการใช้จ่ายเคมีในนาข้าวปลอดภัยอย่างน้อยร้อยละ ๑๐๐</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัดและทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ในแผนงานการพัฒนาและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์อย่างครบวงจรและยั่งยืน</p>
<p>๖. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์/กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ จำนวน ๑๗ กลุ่ม</p> <p>เกษตรกร จำนวน ๑,๗๐๐ ราย</p>
<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>๗.๑ กิจกรรมที่ ๑ ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านเวทีเสวนาช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ออนไลน์ ออฟไลน์</p> <p>๗.๒ กิจกรรมที่ ๒ การคัดเลือกเกษตรกร ถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี หลักสูตร การลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ โดยการนำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ฟาร์มสุกร ฟาร์มโค ฟาร์มไก่ มาใช้ประโยชน์ปรับปรุงบำรุงดินเสื่อมคุณภาพ เกษตรกรจำนวน ๑,๗๐๐ ราย (อำเภอละ ๑๐๐ ราย)</p> <p>๗.๓ กิจกรรมที่ ๓ คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบ/องค์กรเกษตรกรต้นแบบ จัดทำจุดสาธิตถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมการนำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ฟาร์มสุกร ฟาร์มโค ฟาร์มไก่ มาใช้ประโยชน์ปรับปรุงบำรุงดินเสื่อมคุณภาพ สร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร สนับสนุนปัจจัยการผลิต วัสดุและอุปกรณ์แปลงปลูกข้าวโพดหลังนาอินทรีย์/ปลอดภัยต้นแบบ จำนวน ๑๗ กลุ่ม ๑๐ ไร่</p> <p>๗.๔ กิจกรรมที่ ๔ จัดเวทีเสวนาขยายผลการดำเนินโครงการและการจัดทำบันทึกความร่วมมือเชื่อมโยงผู้ปลูกข้าวโพดหลังนา ผู้ซื้อและผู้แปรรูปข้าวโพดหลังนา จำนวน ๑ ครั้ง</p>
<p>๘. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุรินทร์</p> <p>หน่วยงานดำเนินงาน ได้แก่ สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสุรินทร์</p>

	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสุรินทร์ สกต.สุรินทร์ ชกส.
๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	เดือน ตุลาคม ๒๕๖๖ – เดือน กันยายน ๒๕๖๗ รวม ๑ ปี
๑๐. งบประมาณ	จำนวน ๑,๘๒๕,๐๐๐ บาท งบพัฒนาจังหวัดสุรินทร์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗
๑๑. ผลผลิต (Output)	๑. ได้ต้นแบบกลุ่มต้นแบบจัดทำจุดสาธิตการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีการนำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ฟาร์มสุกร ฟาร์มโค ฟาร์มไก่ มาใช้ประโยชน์ปรับปรุงบำรุงดินเสื่อมคุณภาพ จำนวน ๑๗ แห่ง ๒. ได้ต้นแบบแปลงเรียนรู้การปลูกข้าวอินทรีย์ และการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนาอินทรีย์ ๑๗ จุด เนื้อที่ ๑๗๐ ไร่ ๓. เกษตรกรต้องมีความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการนำของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตรมาประยุกต์ใช้ในระดับไร่นาในพื้นที่ของเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพผลลัพธ์
๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	ได้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงของเสียจากภาคอุตสาหกรรมเกษตร มาให้พัฒนาประยุกต์ใช้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ และส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหลังนาอินทรีย์ ได้ใช้ประโยชน์ ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ในการซื้อปุ๋ยเคมีมาใช้ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินตามแนวทางสุรินทร์รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์ และเป็นการเพิ่มพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ สร้างงานสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร ลดการนำเข้าวัตถุดิบด้านอาหารสัตว์จากต่างจังหวัด ผลผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในแปลงปลูก ปลูกสลับกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะเป็นการลดปัญหาข้าวเรือ ข้าวนก เป็นประโยชน์กับเกษตรกรข้าวจ๊กได้พันธุ์ข้าวที่บริสุทธิ์ ลดข้าวที่ไม่ได้คุณภาพปลอมปน เกษตรกรขายข้าวหอมมะลิได้ในราคาที่ดี

๗. การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่าและการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ (ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์)

โครงการพัฒนาระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมย่อยที่ 1 คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์ กิจกรรมย่อยที่ 2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์สร้างมูลค่า กิจกรรมย่อยที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	จังหวัดสุรินทร์เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่สำคัญของประเทศไทย

ได้รับการยอมรับและมีสินค้าข้าวที่ขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์สินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications: GI) ถึง 2 ชนิด ได้แก่ ข้าวหอมมะลิสุรินทร์ และข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ นอกจากนี้ จังหวัดสุรินทร์ยังเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์กรรมข้าวพื้นเมืองที่มีคุณประโยชน์ด้านสุขภาพเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มหรือที่เรียกว่า ตลาดเฉพาะ (niche market) เนื่องจากตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริโภคที่รักสุขภาพ ส่งผลให้สินค้าข้าวเกือบทั้งหมดในตลาดข้าว GI และตลาดเฉพาะเป็นข้าวจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์

พื้นที่นาข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ เป้าหมาย 1 ล้านไร่ และได้รับการรับรองมาตรฐาน Organic Thailand ระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี (2560-2564) มีประมาณ 104,000 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 10 ของโครงการที่ดำเนินการทั่วประเทศ และเมื่อรวมกับพื้นที่เกษตรอินทรีย์ตามโครงการ สุรินทร์รุ่งเรืองเมืองเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สุรินทร์แบบมีส่วนร่วม (PGS Surin) โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีเกษตรกรผ่านการรับรองทั้งสิ้น จำนวน 222 ราย พื้นที่ 2,220 ไร่ จึงมีพื้นที่นาอินทรีย์รวมกันทั้งสิ้น ประมาณ 106,220 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 32.9 เมื่อเทียบกับพื้นที่นาข้าวทั่วไปของจังหวัดสุรินทร์กว่า 3.49 ล้านไร่ ผลผลิตและพื้นที่นาอินทรีย์ที่เพิ่มมากขึ้นนั้น ยังต้องการตลาดข้าวอินทรีย์ที่สามารถจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ราคาสูงมารองรับ

อย่างไรก็ตาม การจำหน่ายข้าวอินทรีย์ในรูปของสินค้าโภคภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงทางรายได้ ดังนั้น กลยุทธ์ยกระดับและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เปลี่ยนจากสินค้าโภคภัณฑ์เป็นผลิตภัณฑ์ ภายใต้การดำเนินงาน โครงการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ น่าจะช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาด และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

การนำข้าวมาผ่านกระบวนการแปรรูปนั้นต้องพิจารณาคุณสมบัติที่มีอยู่ในข้าวเป็นสำคัญ ข้าวต่างพันธุ์มีคุณภาพของแป้งที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นข้อดีสำหรับผู้ประกอบการแปรรูปข้าวที่ทำให้มีทางเลือกมากขึ้น สามารถพัฒนาได้ทั้งผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารประเภทเส้นจากแป้งข้าวดั้งเดิมไปจนถึงผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหารเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมที่หลากหลาย รวมไปถึง

	<p>ถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวที่ใช้นวัตกรรมขั้นสูงเพื่อประโยชน์ทางด้านสุขภาพในการส่งเสริมและป้องกันโรค หรือที่เรียกว่า อาหารฟังก์ชัน (functional food) งานวิจัยร่วมของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์ กรมการข้าวกับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า สารสกัดจากรำข้าวของข้าวพันธุ์มะลินิลสุรินทร์เมื่อป้อนให้กับหนูทดลองที่ถูกกระตุ้นให้ป่วยภาวะเบาหวานและไขมันสูง เป็นเวลาติดต่อกัน 6 สัปดาห์ สามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดของหนูป่วยจนมีระดับใกล้เคียงกับการป้อนยา pioglitazone ซึ่งเป็นยารักษาโรคเบาหวาน</p> <p>จะเห็นได้ว่า องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์เชิงลึกเหล่านี้และแนวคิดการใช้ประโยชน์จากทุกส่วนของข้าวหรือผลิตภัณฑ์พลอยได้ (by-product) ของกระบวนการผลิตและแปรรูปข้าว เช่น ข้าวหัก รำข้าว เป็นต้น ยังเป็นช่องทางที่น่าสนใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว นานาชนิดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าข้าว และยังเพิ่มโอกาสในด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อวงการข้าวไทย</p>
<p>๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อส่งเสริมการแปรรูปข้าวอินทรีย์ สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวให้ได้มาตรฐานอย่างครบวงจร 2. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ให้มีความหลากหลาย เพิ่มโอกาสในการขยายตลาด 3. เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ในจังหวัดสุรินทร์ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น
<p>๔. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับการพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานและผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์จำนวน 5 กลุ่ม 2. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการ ได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งทุน กองทุนเพื่อเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อภาครัฐเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนหมุนผู้ประกอบการเอสเอ็มอีไทย การเป็นผู้ประกอบการเกษตรแปรรูป (SMEs เกษตร) และการจัดทำบัญชี 3. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการสร้างนวัตกรรมจากผลิตภัณฑ์ข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ และพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน 4. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ร่วมกัน

	<p>ออกแบบและพัฒนา จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์(1 ผลิตภัณฑ์/1 กลุ่มเกษตรกร)</p> <p>5. จำนวนผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ที่ร่วมกันพัฒนาผ่านการรับรองคุณภาพและรับรองมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับ เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนชนมไทย (มพช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์</p> <p>6. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มของเครื่องมือทางการตลาดทั้งแบบ online marketing กับ offline marketing การทำตลาดยุคดิจิทัล</p> <p>7. จำนวนช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ผ่านร้านค้าปลีกสมัยใหม่ (modern trade) หรือผ่าน social media จำนวน 2 ช่องทาง</p> <p>8. ร้อยละ 80 ของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ร่วมโครงการได้รับการถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>9. จำนวนสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อโปรโมทสินค้าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ในรูปแบบต่าง ๆ จำนวน 5 รายการ</p>
<p>๕. ความเชื่อมโยงกับประเด็นการพัฒนาจังหวัด และทิศทางการพัฒนาภาค</p>	<p>1. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580) ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570 (ฉบับร่าง ปรับปรุงตามผลการรับฟังความเห็นจากประชาชน) แผนกลยุทธ์รายการหมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง</p> <p>3. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและยกระดับนวัตกรรมแปรรูปการผลิตที่เอื้อต่อการตลาดด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับการลงทุนการผลิต</p> <p>4. แผนยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ 5 ปี (พ.ศ.2561-2565) ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร และยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและบริการ</p>
<p>๖. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>จังหวัดสุรินทร์</p>
<p>๗. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>1. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพด้านการแปรรูปข้าวอินทรีย์ จำนวน 5 กลุ่ม จากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิหรือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวมะลินิลสุรินทร์ ในระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน มกษ. เกษตรอินทรีย์ไทย หรือมาตรฐานอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมหรือมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ตามหลักสากล</p>

	<p>2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการ และดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น มาตรฐานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนมไทย (มผช.) เป็นต้น จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์</p> <p>3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงปฏิบัติการและสร้างช่องทางด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ทั้ง 5 ผลิตภัณฑ์ ทั้งในแบบ online marketing กับ offline marketing และส่วนประสมทางการตลาด (marketing mix) ผ่าน social media</p>
<p>๘. หน่วยงานดำเนินงาน</p>	<p>ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์</p>
<p>๙. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567</p>
<p>๑๐. งบประมาณ</p>	<p>2,753,600 บาท (สองล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน)</p>
<p>๑๑. ผลผลิต (Output)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์และบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้บริโภค และสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ มีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค 2. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวอินทรีย์ 3. เพิ่มช่องทางการตลาดในทุกระดับให้ผู้ผลิตสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เพื่อบริหารจัดการแผนการผลิตและการตลาดประชาสัมพันธ์เชิงรุก 4. ยกระดับการทำงานเชิงคุณค่าของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีการพึ่งพากันอย่างเป็นรูปธรรม
<p>๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีความรู้ความสามารถในด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และสามารถสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ผลิตภัณฑ์ของตนเองได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น 2. มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้บริโภค 3. สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ เกิดเครือข่ายและธุรกิจสินค้าแปรรูปเชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (value chain) ข้าวอินทรีย์ทั้งระบบ 4. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวอินทรีย์มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดผลกระทบจากการแข่งขันทางการตลาดจากคู่แข่งและสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

